

Polemike ob Gualtierijevem poročilu in trditvah o izginuli dokumentaciji o zadevi Moro Zadeva Gladio in ugrabitev Mora »bombi« na političnem prizorišču

Za predstavnike večine sta obe zadevi povezani z volilno kampanjo - Scotti demantiral izginotje dokumentov - Glasni odmevi na Gualtierijeve trditve o nezakonitosti Gladia

Zbornici tik pred razpustom

RIM — Predsednik vlade Andreotti je sklical za danes ob 9. uri zadnjo vladno sejo pred razpustom zbornic. Po neuradnih vesteh naj bi sklepali o davčnih olajšavah za avte s katalizatorji in za »čiste« dizle, na dnevnem redu pa naj bi bil tudi južnotirolski paket.

Popoldne bo Andreotti odšel najprej v poslansko zbornico, kjer bo ob 15.30 poročal o predčasnem zaključku zakonodajne dobe. Takoj zatem, ob 17.30, pa bo imel isto poročilo v senatu. Še isti dan je predviden v poslanski zbornici začetek razprave, ki bi se morala končati v petek zvečer ali v soboto zjutraj, nakar bo na vrsti razprava v palači Madama. Predvidena je tudi Andreottijeva replika. Cossiga bi utegnil podpisati razpust zbornic že v soboto, 1. februarja.

RIM — Precej prahu so včeraj dvignile navedbe nekaterih časopisov, da naj bi z notranjega ministrstva izginili dokumenti, ki zadevajo ugrabitev Alda Mora. Že takoj dopoldne je predsednik republike Cossiga na Kvirinal poklical notranjega ministra Scottija, ki naj bi o tem govoril med torkovim zasluišanjem v parlamentarni komisiji za terorizem in pokole. Kmalu zatem je sledilo tudi tiskovno sporočilo z Viminala, v katerem je zapisano, da notranji minister Scotti pred parlamentarno komisijo v torek ni izjavil, da bi z notranjega ministrstva izginili dokumenti, ki zadevajo primer Moro.

»Minister Scotti je pred komisijo potrdil svoje predhodne pismene izjave, in sicer, da v zvezi z zahtevo takratnega notranjega ministra državnemu pravdniku, naj mu posreduje vso dokumentacijo o zadevi Moro, na notranjem ministrstvu nimajo dokumentov, iz katerih bi izhajalo, da so sodne oblasti dokumente poslale,« je še zapisano v tiskovnem sporočilu notranjega ministrstva, ki v zaključku še pravi, »da je zato vsako namigovanje o pomanjkljivem

opravljanju dolžnosti notranjih ministrov neutemeljeno in neresnično.«

Za tajnika KD Forlanija je treba navedbe o izginotju dokumentacije Moro uvrstiti med »tiste čudne dogodke, do katerih pride, ko se približuje volilna kampanja,« za Mancina, predsednika demokratijskih senatorjev, pa je nemogoče, da bi ta dokumentacija izginila, »saj ne gre za nekaj listov, temveč za goro papirja.«

O Scottijevih izjavah pa je član komisije za terorizem in pokole Ciccimessere povedal, da je Scotti na vprašanje, če je takratni notranji minister Cossiga zahteval od sodnih oblasti vso dokumentacijo, pokazal fotokopijo pisma, s katerim je Cossiga 30. marca 1978 od državnega pravdnika De Mattea zahteval vso dokumentacijo, vključno s posnetki prisluškovanja telefonskim pogovorom, ki so zadevali primer Moro. »Scotti pa je nato še povedal,« pravi Ciccimessere, »da na notranjem ministrstvu te dokumentacije ni, temveč le Cossigova zahteva, De Matteovega odgovora pa ni.«

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Modre čelade bi utegnile ostati na Hrvaškem 5 do 10 let

BEOGRAD — Posebni odposlanec OZN Marrack Goulding, ki se trenutno mudi v Srbiji in na Hrvaškem, da bi pripravil vse potrebno za prihod modrih čelad, je za sedaj končal svojo nalogo in se vrača v New York. Po njegovih izjavah ostaja še cela vrsta odprtih vprašanj, ki jih bo treba rešiti pred prihodom mirovnihi sil. Tu gre predvsem za dejstvo, da samozvani predsednik samozvane srbske republike Krajine Milan Babić ne pristaja na prihod modrih čelad.

S svoje strani je srbski predstavnik Jović po povratku iz ZDA dejal, da bo misija modrih čelad na meji med Srbijo in Hrvaško trajala mnogo dlje kot 6 mesecev, kolikor je bil opredeljeno. Mirovne sile svetovne organizacije bi utegnile ostati na Hrvaškem 5 do 10 let in v vsem tem času bi ozemlje, ki bi ga nadzirale, v bistvu ne bilo pod hrvaško suverenostjo.

Boris Jelcin je predlagal še večja klestenja

MOSKVA — Le nekaj ur po Bushevem govoru ljudstvu, v katerem je napovedal drastično zmanjšanje ameriških izdatkov za oborožitev, je ruski predsednik Boris Jelcin predlagal in napovedal še bolj drastična klestenja v jedrski in konvencionalni oborožitvi Ruske federacije in ostalih treh jedrskih držav SND.

»Rusija izhaja iz načelnega stališča, da je treba likvidirati vse jedrsko orožje in druga sredstva množičnega uničenja, a to postopno in na načelih recipročnosti.« Po teh uvodnih mislih je Jelcin v včerajšnjem televizijskem govoru podrobno navedel svoje pobude. Trenutno so likvidirali že 600 strateških raket in 1.250 jedrskih konic, v teku je uničenje 130 izstrelišč za medcelinske rakete, iz šestih podmornic odstranjujejo strateške jedrske rakete, odpovedali pa so se številnim programom modernizacije strateških sil. V teku je demontaža strateških jedrskih orožij v Ukrajini, odpovedali pa so se proizvodnji dveh težkih bombnikov. V svojem dolgem seznamu je Jelcin obenem napovedal, da bo svojim zahodnim sogovornikom ob skorajšnjem obisku v Veliki Britaniji, ZDA in Kanadi predlagal, da vsaka velesila zniža svoje jedrske sile na 2000 do 2500 jedrskih bomb. Ruski predsednik je tudi predlagal ustanovitev mednarodne agencije, ki bi nadzorovala razorožitev, Ameriki pa predlagal globalni obrambni sistem, ki naj zamenja »vojno zvez«, Ameriški državni tajnik Baker je pobude že ocenil kot »dalekovidne«.

V predsinočnjem govoru ljudstvu je predsednik skušal pridobiti naklonjenost volilcev Bush za drastično zmanjšanje oborožitve da se zagotovijo sredstva gospodarstvu

WASHINGTON — Bushev predsinočni govor ljudstvu (na sliki AP) se je iz napovedanega »Domačega viharja« (Domestic storm) spremenil v hladno sapo, saj je Bush z izjemo napovedanih drastičnih klestenj v proračunu Pentagona le pogrel stare republikanske proračunske recepte.

Za svet je nedvomno revolucionarna napoved, da bodo ZDA ob zlomu »imperialnega komunizma« uničile vse večkonične jedrske rakete s kopenskih izstrelišč, da bodo za tretjino znižali jedrske konice na podmornicah in »v veliki meri« jedrske bombe na strateških bombnikih, če bodo jedrske države SND storile isto. Bush torej napoveduje, da bodo za prihodnjih pet let znižali stroške za oborožitev vsaj za 50 milijard dolarjev.

Kdor pa je pričakoval, da bo Bush v zameno za topove, Američanom dal masla, se je bridko zmotil. S klestenjem proračuna Pentagona se bodo okoristili predvsem dobrostoječi sloji, v manjši meri srednji sloj,

revnejši pa naj se potrudijo, da bodo zlezli višje, ker sredstva krvavo potrebuje ameriški proizvodni stroj, da prebrodi sedanjo recesijo. V bistvu je Bush segel po starih republikanskih receptih. Z 28 na 15,4% je znižal davek na denarno rento, poskrbel je tudi za davčne olajšave pri investicijah in skušal na svojo stran pridobiti tudi srednji sloj v pričakovanju novembrskih predsedniških volitev. Davčni odbitek za vsakega otroka bodo zvišali za nadaljnjih 500 dolarjev, uvedli bodo davčne olajšave za nakup prve hiše, za šolanje otrok in za sklepanje zdravstvenih zavarovanj, zasebnih seveda. V ZDA je namreč kar 30 milijonov ljudi, ki dela brez minimalnega zdravstvenega kritja, Bush pa noče nič slišati o obveznem zdravstvenem zavarovanju kot to odločno zahtevajo demokrati.

Nič čudnega torej, da so demokrati ob sodili Bushev »predvolilni govor ljudstvu«.

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Tragedija v znanem zimsko-športnem središču na Mokrinah Umrli štirje slovenski smučarji

MOKRINE — Štirje slovenski državljani so včeraj umrli v nesreči na znanem smučišču Mokrine (Pramollo), ko je jeklena vrh sedežnice zdrsnila z obroča nosilnega stebra. Pri tem so sedeži (gre za štirisežnično Tröglbahn), ki so bili povezani z jekleno vrvjo, treščili ob tla, štirje nesrečni smučarji pa so bili pri priči mrtvi. Gre za Ludvika in Metko Jug, ter Kristino Perenič in Bogdana Grabnarja, vsi štirje pa so bili iz Ljubljane. V nesreči je bilo še deset smučarjev (šest Slovencev in štirje Nemci) huje poškodovanih, eden med njimi pa ima zlomljeno hrbtnico.

Do tragedije je prišlo ob 14.15, ko je

bila po opoldanskem premoru večina sedežev spet zasedenih. Zakaj je vlečna vrh zdrsnila z obroča nosilnega stebra, za zdaj še niso ugotovili. Ob smučarjih, ki so zgrmeli na tla skupaj s sedeži, jih je petnajst tudi katapultiralo s sedežev zaradi sile, ki se je sprostila po zdrsu vlečne vrvi. Reševalne ekipe so takoj prihitele na mesto nesreče, ponesrečene smučarje pa so s helikopterji in rešilnimi avtomobili vozili v dolino v tamkajšnje bolnišnice. Približno sto smučarjev je tudi obviselo na sedežnici in bilo je potrebno precej časa, da so jih varno spravili na trdna tla, tako da je reševalna akcija trajala vse popoldne.

Takoj ko je zvedel za tragedijo slovenskih smučarjev, je na prizorišče nesreče prispel tudi koroški deželni glavar Christof Zernatto, krajevne oblasti pa so tudi takoj formirale posebno preiskovalno komisijo, ki bo skušala ugotoviti vzroke za včerajšnjo tragedijo.

Na Mokrinah je v teh dneh precej slovenskih smučarjev, saj imajo nekatere regije ta čas zimsko šolske počitnice. To koroško smučišče pa je zaradi svojih številnih ter izredno raznovrstnih in predvsem vedno dobro zasneženih prog priljubljena izletniška točka tudi za tržaške ljubitelje snežnih poljan.

V Moskvi končana bližnjevzhodna konferenca ZDA skušajo omehčati toga izraelska stališča

MOSKVA — Brez prisotnosti in aktivnega doprinosa Palestincev, ki predstavljajo ključno vprašanje bližnjevzhodnega spora, ne bo nobena mirovna konferenca uspešna. S to ugotovitvijo se je sinoči v Moskvi končala organizacijska konferenca za večstranska bližnjevzhodna mirovna pogajanja.

O ključni vlogi Palestincev se strinjata tako ameriški državni tajnik Baker kot njegov ruski kolega Kozirev. Baker ni izključil možnosti »razširitve« palestinke delegacije na multilateralnih pogajanjih, s tem pa je »pustil odprta vrata« nadaljnjemu mirovnemu procesu. Palestinci so namreč prispeli v Moskvo za razširjeno konferenco, a se je niso udeležili, ker Izrael, ZDA in Rusija niso pristali, da so v njej tudi predstavniki vzhodnega Jeruzalema in iz diaspore.

Baker bržkone upa, da bo omehčal izraelska stališča do tega vprašanja in da se bodo lahko pogajalski napor nadaljevali. Včeraj

so ustanovili pet delovnih skupin (za razorožitev, ekologijo, gospodarsko sodelovanje, vodno bogastvo in za begunce). Te skupine pa se bodo le s težavo sestale, če Izrael ne bo spremenil svojih stališč in se delovnih sej ne bosta udeležila tudi Sirija in Libanon.

Ameriška diplomacija ima sedaj malo časa, da zgledi razhajanja. Delovne skupine bi se morale sestajati šele aprila in maja, a že 10. februarja bodo dvostranka pogajanja o politični bodočnosti bližnjevzhodnega območja. Baker se je sinoči že sestal z glasničco palestinske delegacije Hanan Ašravi, ki je po pogovorih izjavila, da so sedaj večje možnosti, da bi se Palestinci udeležili nadaljnjih pogajanj. Kaj je Baker obljubil Ašravi, ni znano, vsekakor pa je položaj do skrajnosti zapleten, saj ga med drugim pogojeta tudi izraelska vladna kriza in napovedane predčasne volitve.

Več mrtvih in ranjenih v Alžiru: začetek upora muslimanov?

ALŽIR — V Alžiru je včeraj prišlo do hudih spopadov med muslimanskimi integralisti in policijskimi silami. Vse se je začelo, ko je policija prišla aretirati dva duhovnika v neko mošejo. Avtobus, s katerim so se policaji pripeljali, je napadlo kakih 200 mladeničev, nakar so se spopadi razširili po vsej mestni četrti, pri čemer je bilo več mrtvih (uradnih podatkov ni) in ranjenih. Policija je aretirala 23 oseb. neredi so trajali več ur in so se končali komaj ob 17. uri. Iz krogov muslimanskega sindikata poročajo tudi, da je baje padel policijski helikopter, vendar ni znano, če je pri tem bilo ranjenih ali ne.

Ista mestna četrt, v kateri je prišlo do spopadov včeraj, je bila v središču neredov že pred dnevi, saj jo imajo za pravo trdnjavo integralizma. V njej živijo najrevnejši sloji alžirskega glavnega mesta, policija pa se le redkokdaj poda v ozke uličice kazbe. Eden od muslimanskih voditeljev, ki so jih aretirali v torek, je dejal, da je Islamska fronta rešitve sicer pozvala ljudstvo k treznosti, v sedanjem položaju pa ne more nihče jamčiti, da se neredi ne bodo nadaljevali.

● Predsednik Bush

NADALJEVANJE S 1. STRANI

Glasnik demokratske stranke Tom Foley je povedal, da se bodo z Bushevimi ukrepi okoristili samo bogataši in le v manjši meri srednji sloj. Foley celo dvomi, da bo to dalo novega zagona proizvodnji, saj bo po njegovem to povečalo le dobičke, ne pa investicij. Napovedal je tudi oster boj za ohranitev pravice do splava, ki bi jo Bush rad odpravil. Foley je še opozoril, da predsednik ne sme pozabiti, da imajo demokrati večino tako v zgornjem kot v spodnjem domu kongresa.

Bush se tega dobro zaveda prav zato je ob predstavitvi proračuna za leto 1993 prvič navedel dvojno konjunktorno sliko, pesimistično, če kongres ne bo podprl predsednika, in optimistično, če se bo z njegovo terapijo strinjal. Ameriški predsednik pa je zabrenkal na patriotske strune, da bi kongres v rodoljubnem zanosu »ob ameriški zmagi nad komunizmom« v roku 60 dni odobril njegov proračun za leto 1993. Če se bo to zgodilo, se bo že letos gospodarska rast povzpela na 2,2% bruto nacionalnega dohodka, v nasprotnem primeru pa bo rast znašala le 1,6%. Po Bushevih optimističnih napovedih bo v prihodnjih letih znašala gospodarska rast v povprečju 3%, ker bodo ukrepi do leta 1997 sprostili kakih 160 milijard dolarjev. Bush je tudi navedel, da bo letošnji primankljaj dosegel rekordno vsoto 399,4 milijarde dolarjev (približno 480 tisoč milijard lir) v prihodnjih letih pa se bo znižal.

Da so ocene demokratov v marsičem točne, so včeraj potrjevale tudi svetovne denarne borze, vključno z ameriškimi, saj je skoraj povsod dolar nazadoval. Finančni in gospodarski krogi ne verjamejo Bushevi terapiji, Amerika po njihovem potrebuje za izhod iz recesije močnejše zdravilo. Povsem razumljivo so Bushev govor pozitivno ocenili vladajoči krogi Zahoda, med njimi so prednjačili Britanci in Japonci.

O sestrelitvi helikopterja

ZAGREB — Sestrelitev helikopterja opazovalcev ES pri Varaždinu, pri čemer je 7. januarja letos umrlo pet ljudi (4 Italijani in Francoz) je del skrbne akcije, ki jo je planiralo jugoslovansko letalstvo. Akcije so se udeležili štirje migi 21 in dva miga 29, ki so vzleteli z oporišča v Bihacu. Plan je osebno izdelal polkovnik Ljubiša Veliković, mig 21, ki je materialno sestrelil helikopter pa je pilotiral kapetan Radomir Smiljanić. O tem piše zagrebški časopis Večernji list, ki še dodaja, da je kapetan Smiljanić v preteklosti sledil posebnemu tečaju za bojne akcije v nizkem letu. Ostala letala se akcije niso udeležila neposredno, ker njihovi piloti niso bili za to izurjeni.

Na hrvaških bojiščih je bilo včeraj dokaj mirno. Premirje za sedaj drži, kljub občasnim manjšim praskam. Gre predvsem za provokacije zvezne vojske in četnikov, na katere pa hrvaška garda trenutno ne odgovarja.

Neznanci zažgali avta pilotoma iz zalivske vojne Belliniju in Coccioloneju

BRESCIA — V noči na sredo je na področju Brescia prišlo do dveh zažigalnih atentatov na avtomobila polkovnika Gianmarca Bellinija in kapetana Maurizio Coccioloneja, dveh italijanskih pilotov, ki sta med zalivsko vojno preživela sestrelitev njunih letal in padla v iraško ujetništvo. Do prvega atentata na Bellinijev avtomobil, ki je bil parkiran pred hišo, je prišlo približno ob 2.30 zjutraj v Borgosatollu, do drugega atentata pa približno uro kasneje v Montichiariju. V Borgosatollu so neznani napadalcii polili avtomobil z vnetljivo tekočino in ga zažgali, v Cocciolonejevi hiši pa so najprej vdrli v garažo in pod avtomobil postavili preprosto eksplozivno telo. Pri napadih je bila povzročena le materialna škoda.

Odgovornost za napad je prevzela neka neznana »Skupina komunistov«, ki se je sklicevala na zalivsko vojno in oba častnika označila kot »simbola bande morilcev, ki sebe imenuje mednarodna policija.«

Obtožen stečajni upravitelj Elana

KRANJ — V poročilu, ki so ga kriminalisti Uprave notranjih zadev Kranj 23. tega meseca posredovali temeljnemu javnemu tožilstvu je zapisano, da je nekdanji stečajni upravitelj Elana Igor Triler osumljen, da si je brez odobritve stečajnega senata v Elanovem podjetju Elan Holding - Brnca v Avstriji dal izplačati 60 tisoč avstrijskih šilingov mesečno in si s tem pridobil protipravno premoženjsko korist v višini več kot 9 milijonov 200 tisoč tolarjev. Poleg tega je dal tudi članom stečajne ekipe neupravičeno izplačati 2 milijona 438 tisoč tolarjev in s tem stečajno maso Elana oškodoval za blizu 12 milijonov.

● Gladio in ugrabitev Mora

NADALJEVANJE S 1. STRANI

V zvezi z vsem tem pa je takratni državni pravdnik v Rimu De Matteo včeraj izjavil, »da tudi če so bili dokumenti poslani in so se morebiti »izgubili«, to še ne pomeni, da dokumentov več ni, saj so bile poslane le kopije.« De Matteo še pravi, da se po štirinajstih letih ne spominja, ali so dokumente poslali ali ne. »Notranje ministrstvo je imelo pravico te dokumente zahtevati, vendar pa je bilo od sodnih oblasti odvisno, ali zahtevo sprejmejo ali pa ne,« je še povedal takratni državni pravdnik, ki je s svojima pomočnikoma vodil preiskavo o Morovi ugrabitvi. Po njegovih trditvah pa je bilo takrat razpoložljivih dokumentov malo in le nekaj telefonskih prisluškovanj. »Vse te dokumente pa se lahko brez težav najde med dokumentacijo o procesu,« je še dejal De Matteo.

Tudi minister za pravosodje Martelli je včeraj poudaril, da so dokumenti o primeru Moro »tam, kjer morajo biti; to je na rimskem državnem pravdništvu.« Martelli je še dejal, da je odprtih vprašanj ob primeru Moro še precej in »zato ni treba vsak dan dodajati še novih.« Glede zadnjega škandala pa je dejal, da je preveril dejansko stanje stvari in ugotovil, da so dokumenti tam, kjer morajo biti.

Zaradi trditve v tisku o domnevnem izginotju dokumentacije o primeru Moro pa je včeraj rimsko državno pravdnništvo začelo s preiskavo proti neznancem pod obtožbo kršenja določil o javnem hranjenju stvari. Za zdaj še ni bilo določeno, kdo bo preiskavo vodil.

Drugo bombo na notranjepolitičnem prizorišču pa je včeraj predstavljala objava osnutka končnega poročila predsednika parlamentarne komisije za pokole Gualtierija o zadevi Gladio, v kateri je trdil, da se je Gladio v 70. in 80. letih spremenil v nezakonito in neustavno tajno organizacijo. Plaz kritik se je nanj vsul iz vrst vladne večine, podporo pa je dobil le pri DSL in pri republikancih, katerim strankarsko pripada.

Oglasil se je tudi Kvirinal, ki pa je v tiskovnem sporočilu lakonično zapisal, »da je predsednik Cossiga prebral poročilo komisije za pokole, da pa v teh dneh ne namerava daja-

ti izjav, ki bi imele kakršnokoli zvezo s politiko in še posebej z očitno že začeto volilno kampanjo.«

O povezavi z volitvami je govoril tudi demokristjanski senator Toth, ki je Gualtierija obtožil, da je s tem »vrgel precej senc na nekaj, kar se v bistvu lahko spremeni v osebno volilno kampanjo.« Za predstavnika socialistov Amata pa poročilo odraža osebna stališča senatorja Gualtierija in nikakor ne stališč celotne komisije. Glede legitimnosti Gladia pa je Amato poudaril, da je predsednik Cossiga zagovarjal prvotne vzroke za nastanek Gladia, »nikakor pa ne njegove kasnejše morebitne deviacije.« Tajnik PSDI Cariglia pa meni, da celotna zadeva ne zasluži toliko pozornosti, kot se ji daje na političnem prizorišču. »Gladio je bil povsem zakonit, če upoštevamo politično-vojaški okvir, v katerega je bila Italija vključena,« je poudaril, »če pa je kasneje prišlo do zlorab, pa to ne zadeva komisije za pokole, temveč sodstvo.« Cariglia je še izrazil upanje, da celotna zadeva ne bo vplivala na volilno kampanjo, »v kateri je treba govoriti o sedanjosti in ne o preteklosti.«

V bran Gualtieriju so se postavili njegovi republikanci, ki v svojem glasilu La voce repubblicana pišejo, da »PRI v celoti zagovarja nastanek Gladia v 50. letih, da pa ne more mimo deviacij v 70. letih.« Zato so po mnenju PRI povsem neprimerne polemike, ki jih v zvezi s tem začenejajo KD in drugi. V imenu DSL je spregovoril Cesare Salvi, pravosodni minister vlade v senci, ki pravi, da je treba napade na Gualtierija odločno zavrniti, poudaril pa je še, da si bo DSL prizadevala, da bo prišla na dan vsa resnica, »v prepričanju, bodo strupi iz preteklosti še naprej kalili vode v italijanskem političnem življenju, dokler ne bodo pojasnjene vse skrivnosti.«

Kritikom pa Gualtieri odgovarja, da v njegovem poročilu ni ničesar, česar ne bi komisija zbrala in preverila v dveh letih. Dejaj, da sprejema kritike, »edino česar ne more sprejeti pa so kritike nekaterih članov urada predsedstva komisije, ki so odobrili celotno proceduro in ki bi tudi - kot to določa zakon - morali skrbeti za tajnost dokumenta.«

ENTE FIERA UDINE ESPOSIZIONI
VIDEMSKA USTANOVA ZA SEJEMSKJE PRIREDITVE

1. - 9. FEBRUAR 1992

AGRIEST

27. VSEDRŽAVNA RAZSTAVA
KMETIJSKIH STROJEV
IN PROIZVODOV ZA KMETIJSTVO

VIDEMSKO SEJMIŠČE

Urnik: sobota in nedelja 9.00 - 19.00
delavniki 13.30 - 19.00

KMEČKE IN OBRTNE
HRANILNICE
IN POSOJILNICE

v Furlaniji-Julijski krajini

Z zadnje seje izvršnega odbora Slovenske kulturno gospodarske zveze

Spodnašanja pravic manjšine ne morejo koristiti nikomur

TRST — Dogodki kažejo, da tudi zadnje osporavanje rabe slovenskega jezika v občini Sovodnje ne osamljen primer, kakor si je tudi težko predstavljati, da bi šlo za golo naključje ali togost deželnih nadzornih organov. Gre očitno za enega izmed poskusov, ki jih je bilo v zadnjem času vse več, da se slovenščina, če drugače ne, z birokratskimi posegi izrinja iz javne rabe, kot je to jasno tudi ob predlogu združevanja rajonskih svetov v Trstu. »Pehanje ravni že obstoječih pravic na najnižjo možno izhodiščno točko«, bi lahko opredelili to dogajanje, ki z obeti italijanske države o pravični zaščiti nima nič skupnega. Tako je dogodek v Sovodnjah ocenil Izvršni odbor SKGZ in obenem zavzel stališče, da je treba z vsemi možnimi zakoniti sredsdtvi preprečiti vzvratno drojenje pravic naše skupnosti. Volilna kampanja in z njo povezan pritisk nacionalistične desnice rojevata strupene plodove po žalostno utečenem scenariju,

ki ga ne zmorejo popravljati niti epohalne spremembe v svetu. Predstavniki SKGZ so se v zvezi s sovođenjskim primerom dogovorili za takojšnjo sejo z občinskimi upravitelji na Goriškem, saj lahko podobno doleti tudi ostale slovenske občine. Člani izvršnega odbora so se nato poglobili v razpravo o organizacijskih vprašanjih in v tej zvezi obravnavali osnutek predloga za novi statut zveze, ki ga je pripravila posebna delovna skupina. Osnutek novega statuta, ki bo šel v razpravo na glavni in zatem na občni zbor SKGZ, sloni na izhodiščih sedanjega temeljnega dokumenta zveze, predlagana pa je vrsta sprememb, ki naj bi vnesle v delovanje organizacije večjo agilnost in razširitev možnosti za čimvečjo udeležbo ljudi pri delu zveze. Pedvsem pa bi moral novi organizacijski ustroj omogočiti uveljavitev številnih principov in predlogov, ki so jih članice in posamezniki v teku sedanjega

mandata iznesli na programski konferenci in še ob drugih priložnostih, ko je bil govor o potrebi po novih organizacijskih oblikah. V ospredju razprave je bila zlasti potreba po večji avtonomiji in obenem funkcionalnosti pokrajinskih organizacij SKGZ, katerim so skupna načela in programske obveze na deželni ravni, delajo pa v različnih okoliščinah, kar terja tudi v organizacijskem pogledu različne ravni prilagajanja. Izvršni odbor bo s pospešenim ritmom nadaljeval razpravo o novem statutu, ki bo, kot rečeno, v kratkem na dnevnem redu glavnega odbora. V nadaljevanju seje so člani pozitivno ocenili obiska predsednice poslanske zbornice Nilde Iottijeve in tajnika CGIL Bruna Trentina, podčrtana pa je bila tudi nujnost, da se nadaljujejo skupna prizadevanja Slovencev za sporazum o manjšinski zaščiti med Italijo in Slovenijo.

Industrijske cone v bodoče pod upravo delniških družb

TRST — Deželni odbornik za industrijo Ferruccio Saro je obrazložil včeraj komisijama za predsedstvene zadeve oziroma industrijo zakonski osnutek, ki predvideva, da se konzorciji za upravljanje razvojno-industrijskih con spremenijo v delniške družbe. Za ta postopek je pristojna deželna vlada. Večinski delež delniškega paketa (51 odstotkov) bo moral sestavljati javni kapital (Dežela in krajevne ustanove), manjšinskega (49 odstotkov) pa privatniki. Osnutek, ki ne zadeva industrijskih con v Trstu, Trziču, Maniagu in Aussi Corno, določa, da bodo nove delniške družbe lahko med drugim uresničevale in upravljale infrastrukturo, razvijale multimodalnost v blagovnem prometu, nudile naj sodobnejši tehnološki servis in kupovale potrebna zemljišča ter siceršnje nepremičnine, ki jih bodo potrebovale za infrastrukturno urejanje. Načrt naj bi začeli izvajati najprej na območju za razvoj proizvodnje stolov in pršuta, nato pa v industrijskih središnih Ponterosso in Osoppo.

Slovinci in Furlani složno v bodočnost

Bodočnost bomo zgradili, če se ne bomo ustrašili preteklosti, če se ne bomo bali grebsti v preteklost in pri tem zapolniti vrzeli, ki nas ločujejo, predvsem pa, če bomo priznali vsakomur pravico, da izbere to, kar čuti, da je. Tedaj ne bo težko reči, da si Slovenec v Italiji, Furlan v Italiji, Italijan v Sloveniji in Hrvaški, Avstrijec v Italiji, Slovenec v Avstriji in tako dalje, poleg tistih seveda, ki se imajo za Italijane ali tudi italianissime. Furlani, Slovenci in Koroski morejo in morajo to pot ubrati skupaj, da ne bi ponovili napak, ki so jih deloma nekrivi, a ki bi jih bilo absurdno pozabiti, tako kakor je absurdno ignorirati njih posledice.

Takole je zaključil svoj prispevek k rubriki Mnenje (L'opinione) v včerajšnji videmski izdaji beneškega Gazzettina furlanski avtonomist Gino di Caporiacco, ki je leta 1968 kot deželni svetovalec edini odločno protestiral, ker njegovim slovenskim kolegom ni bilo dovoljeno, da bi spregovorili v latnem jeziku. V članku pod naslovom "Slovinci in Furlani na skupno pot za preprečitev tragedij iz preteklosti" se avtor uvodoma sklicuje na intervju, ki ga je opravil Ferruccio Clavora s predsednikom slovenske vlade Lojzeter Peterleto za nedeljsko številko Gazzettina. Peterle je med drugim naglasil, da ceni odločnost Slovencev v Nadiških dolinah, da hočejo ohraniti svojo etnično identiteto kljub asimilacijskim pritiskom, ki so jim bili podvrženi vseh 120 let, odkar so prešli pod Italijo.

Gino di Caporiacco soglaša in navaja, kako so Slovenci in Furlani pred plebiscitom leta 1866 — ko je francoski imperij ondotna območja prepustil italijanski kraljevini — mirno sobivali ter se vzajemno priznavali (dokaz tega je že njihovo skupno bogato znanstveno delo na geografskem, etnološkem in glotološkem področju). Po tistem letu pa se je sprožil z italijanske strani asimilacijski val, ki je bil zlasti hud nasproti Slovincem, saj so ga znali Furlani deloma zaježiti s svojo "malo domovino", tisto pravo, furlansko.

Ne Furlani, ne Slovenci in niti ne Avstriji v Kanalski dolini po letu 1918 v glavnem niso postavili v dvom »svoje pripadnosti italijanski državi«, piše avtor članka, vseeno pa so gledali nanje sumljivo; v Karniji in na Goriškem so jih po prihodu italijanskih čet streljali kot vohune, čeprav so bili nedolžni, pa tudi deportirali duhovnike. Gino di Caporiacco prehaja zatem na obdobje 1941/46, ki je razdvojilo prebivalce Nadiških dolin, in omenja poitalijančevanje priimkov pod fašističnim pritiskom. Navaja pa tudi poznejše (povojno) poslovenjenje poitalijančenih imen, a tudi ohranjanje slednjih. Resnica je ta, dodaja avtor, da je Italija od leta 1866 in potem še od leta 1916 izvajala vse obsodne vredno asimilacijsko politiko, leta 1941 se je vpletla v ekspanzionistično vojno in hotela osvojiti Ljubljano kot središče lastne province. Nato je sledil jugoslovanski, torej tudi slovenski ekspanzionistični pritisk, da bi meje nastajajoče federativne republike speljali ob Tilmentu.

Vsi mi moramo danes obračunati s to preteklostjo, naglaša Gino di Caporiacco, in ni med nami človeka, ki bi imel docela prav: bremenijo nas Porzus, fojbe, razsodbe posebnih tribunalov, eksodusi. Seveda, fašizem in komunizem, ki imata — skupaj z razvpitimi nacionalizmi, na katere so se naslonile liberalne države, in z nekaterimi zadržanji duhovščine — tolikšne odgovornosti, sta bila izbrisana iz zgodovine. Toda prelahko bi bilo ozirati se na eno samo stran medalje, pripominja avtor in zaključuje s pozivom k skupni gradnji bodočnosti, ki smo ga navedli v uvodnih stavkih.

Odvijal se bo v dneh 8. in 9. februarja v Gorici

SSk se pripravlja na deželni kongres

TRST — Mednarodno priznanje Slovenije predstavlja novo zmago slovenstva in demokracije. Tako je izzvenela razprava na zasedanju deželnega sveta Slovenske skupnosti, ki je bilo prejšnjo sredo pod vodstvom predsednika Marjana Terpina. Posvetili so ga pripravi na bližnji deželni kongres in obravnavi najbolj aktualnih političnih in narodnih vprašanj. Svet je obsodil zadržanje Italije na pogajanjih s Slovenijo in Hrvaško o manjšinski zaščiti, ker Rim ne le še ni izpolnil svojih obvez do slovenske manjšine, temveč je celo skušal izkoristiti svojo pogajalsko moč, da bi svoje mednarodne obveznosti zmanjšal. Pogajanja je treba nadaljevati na enakopravni ravni in ob nadaljnjem tesnem sodelovanju med zamejstvom in matico, saj gre pri tem za pomembno nacionalno vprašanje, ki nima kaj opraviti s strankarskimi ali osebnimi razhajanj v Sloveniji.

Ob razrešitvi deželne krize je deželni svetovalec Bojan Brezigar naglasil, da bo Slovenska skupnost glede volilne preosnove vztrajala, da se manjšinam zajamči zastopstvo v izvoljenih telesih. O pripravi na parlamentarne volitve sta poročala Andrej Bratuž, kar zadeva stike s strankami manjšin, in Ivo Jevnikar, kar zadeva iskanje skupnih nadstrankarskih slovenskih kandidatov. O tem bo Slovenska skupnost odločala na deželnem kongresu, ki bo v dneh 8. in 9. februarja v Gorici (prvi, sobotni del kongresa se bo odvijal na razstavišču Espomego).

Na deželni kongres SSK se pripravlja tudi Mladinska sekcija te stranke, ki bo priredila jutri, 31. januarja, ob 20.30 v Jamljah mladinsko predkongresno razpravo. Nanjo vabi vse člane MS-SSK, prijatelje in somišljenike, da bi se pomenili o dosedanjem opravljenem delu, o vlogi slovenske mladinske politike, o bodočem delovanju, še posebej pa o predlogih, ki bi jih mladi radi iznesli na deželnem kongresu SSK.

TRST — Kot smo že poročali, je imel pred nekaj dnevi na vabilo deželnega odbora Svetovnega slovenskega kongresa v Grgorčičevi dvorani v Trstu dr. Anton Bebler iz Ljubljane zanimivo predavanje na temo vojaško-politične varnosti Slovenije oziroma Slovencev. V zelo hitrem vendar pronicljivem zgodovinskem pregledu je opozoril na nekajstoletno ogroženost slovenskega naroda, ki se je znašel v primežu med nemško in italijansko državniško močjo. Ogroženost je seveda narekovala Slovincem poteze, ki bi jih pomaknile v varnejše politične lege. Končno je nastopilo leto 1918, ko je bila izbira Slovencev jasna in nedvoumna: nevarnost z Zapada je bila tako velika, da je bila povezava z jugoslovanskimi narodi resnična rešitev. Podobno se je zgodilo leta 1941 oziroma 1945, saj je slovenski narod doživel najhujšo grožnjo uničenja. Toda počasi se je vedno jasneje pričnela kazati razlika, ki Slovence loči od drugih delov bivše države. Vse skupaj je izbruhnilo

Dr. Bebler o varnosti Slovenije in Slovencev

v konfliktu med nastajajočo slovensko demokracijo in padcem avtoritarnih režimov na eni strani ter preostankom preteklosti v jugoslovanski zvezi. Slovenija je stopila v Evropo z vojno, kjer pa so poleg enotnosti Slovencev, zaupanja vseh v slovensko vodstvo ter dobre vojaške organiziranosti TO, odigrale odločilno vlogo tudi presoje generalov jugoslovanske vojske: ti so bili prepričani, da se bo ob nastopu tankov slovenska mlada družba sesula, nameravali so seveda za trajno zapreti meje, po drugi strani pa so bili ves čas prepričani, da Slovenija pravzaprav ne sodi v tako imenovani jugoslovanski prostor. Hipoma je armada razpadla ter od 23 tisoč mož v Sloveniji obdržala komaj 10 tisoč. Hrvaška je napravila

usodno napako, ker ni stopila v vojno ob napadu na Slovenijo, kar jo je stalo ogromno žrtev in uničeno Dalmacijo. Z mednarodnim priznanjem je Slovenija stopila v novo obdobje, kjer pa seveda ne bo lahko. V kolikor bo Hrvaška razkosana in bo Slovenija mejila s Srbijo ali tretjo Jugoslavijo, bo to nestabilna meja, nevarnost preti trenutno v Bosni in Hercegovini, kjer se obeta še krutejša vojna, v kolikor do nje pride. Nekaj nevarnosti obstoji tudi v primeru iracionalnega vedenja armade, ki objektivno izgublja teren. Na vsak način pa je Slovenija mnogo na boljšem, kar se tiče varnosti tudi zaradi propada blokovskega soočenja. V primeru spopada med blokoma je dokumentirano ugotovljeno, da bi bila Slovenija praktično uničena,

Strizzola nadomestil Silvio Moro

VIDEM — Na zadnji seji videmskega pokrajinskega sveta je prišlo do zamenjave v sestavi odbora. Dosedanjenega odbornika za proračun in finance Ivana Strizzola, ki je postal deželni svetovalec, je nadomestil dosedanji načelnik Krščanske demokracije v pokrajinskem svetu Silvio Moro.

Novoizvoljeni videmski odbornik, ki je star 43 let, je istočasno občinski svetovalec v Ovaru, v prejšnji mandatni dobi pa je bil odbornik Gorske skupnosti za Karnijo.

Jutri zvečer v Žabnicah Kulturni večer z dr. Dolharjem

ŽABNICE — Za uvod v letošnjo sezono bo Slovenski klub Kanalska dolina s Trbiža pripravil srečanje s tržaškim pisateljem dr. Rafkom Dolharjem ob priložnosti izida njegove knjige Romanje v Julijce.

Srečanje, ki ga bodo kulturno oblikovali člani Višarskega kvinteta, bo v restavraciji Kristall v Žabnicah in sicer jutri, 31. januarja, ob 20.30. Soorganizator kulturnega večera je sedež Slorija iz Ukeve.

V zvezi s februarjskim obiskom v Sloveniji Nujen poziv SDGZ našim podjetnikom

TRST — Državni zavod za zunanjo trgovino - ICE organizira v sodelovanju z Gospodarsko zbornico Slovenije prvi obisk delegacije italijanskih podjetnikov v samostojni republiki Sloveniji in to od 17. do 19. februarja v Ljubljani. Gre za prvega od niza še dveh drugih italijanskih gospodarskih misij, ki jih rimski zavod ICE načrtuje za prvo polletje 1992 v Sloveniji z namenom, da bi prišlo do evidentiranja in do neposrednega kontaktiranja med perspektivnimi slovenskimi podjetji in vsemi italijanskimi operaterji, ki so zainteresirani za sodelovanje in sovlaganje na tem tržišču. Prva gospodarska misija bo zapopadla ves kovinski in mehanski sektor, od precizne mehanike in zadevne aparature do kmetijskih strojev in vsakovrstnih drugih strojev za industrijo ipd. V ostalih dveh obiskih, ki bosta na sporedu v prihodnjih mesecih, pa naj bi prišli na vrsto še drugi dve panogi, ki se smatrata za prednostni v funkciji ponovnega razvoja slovenske industrije: elektronika in elektrogospodarstvo na splošno ter kemija in farmaceutika. Mimogrede naj pomenimo, da bo področje robotike in avtomatizacije prisotno v vseh treh terminih, ker se smatra, da je komplementarno vsem vejam industrije.

Slovensko deželno gospodarsko združenje vabi zunanjetrgovinska in druga naša podjetja, ki se nameravajo udeležiti prvega obiska (od 17. do 19. februarja), da čimprej kontaktirajo deželno organizacijsko tajništvo SDGZ v Trstu ali urade SDGZ v Gorici in Čedadu za podrobnejša pojasnila, kajti rok za prijavo udeležbe bo zapadel jutri, 31. januarja. Do tedaj morajo namreč vsi zainteresenti poslati svojo prijavnico (prek faksa) na odgovorni urad zavoda ICE v Rimu.

saj vsi vojaški viri navajajo ostre spopade ravno na ozemlju med Trstom in Mariborom. Slovenija se je tako skupaj z drugimi sosednimi narodi znašla v bistveno varnejšem času, zakaj srednja Evropa, ki je bila do nedavnega najbolj oborožen predel sveta, se hitro oborožitveno spraznuje, Sredozemsko morje postaja v tem delu sveta manj zanimivo, preklicana so nova strateška oporišča v Italiji.

Seveda pa bo morala Slovenija zelo modro in strokovno graditi svojo novo varnost v bodoče, zakaj nevarnosti ne pretijo samo z vojaškega področja. Tukaj so še ekologija, AIDS, mamila, vsakršni kriminal mednarodnega tipa, trgovina z otroki, kjer obstajajo močni kanali ravno med Balkanom in Italijo. Z eno besedo: v tem delu Evrope med Zapadom in Vzhodom bo varnost Slovenije vedno deležna vse pozornosti in zanj se bo treba truditi v lastnem interesu, pa tudi v interesu vseevropske demokracije novega časa.

J. P.

Revizija rajonskih okrožij v korist, ne v škodo ljudi

Tržaški volilci bodo maja ali junija istočasno s pokrajinskimi in občinskimi volitvami obnovili tudi dvanajst rajonskih svetov. Načrt o združitvi rajonskih okrožij je namreč klavarno propadel (odbornica Pittonijeva ga sploh ni predložila občinskemu svetu), tako da bo o tej kočljivi zadevi najbrž znova tekla beseda po volitvah, ko bo politično vzdušje (vsaj tako je upatil) mirnejše in ugodnejše za konkretno razpravo in predvsem za stvarne rešitve. Občinski odbor in pristojna odbornica sta v vsakem primeru problem slabo in površno zastavila, saj je povsem nesprejemljivo, da je bil projekt predstavljen nekaj dni pred razpustom občinskega sveta, ko ni imel niti politične podpore večinske koalicije, da ne govorimo rajonskih svetov, ki so imeli itak premalo časa za kolikor toliko poglobljeno oceno.

Nihče ne postavlja v dvom, da je dvanajst rajonskih svetov za občino, kakršna je tržaška, preveč, sprememba okrožij je torej nujna, reforma pa ne more mimo realnih značilnosti teritorija in vsega, kar je s tem povezano, začeti s potrebami prebivalstva. Najbolj kričec je primer kraških okrožij, ki ju je hotela občinska uprava združiti v en sam rajon od Križa do Bazovice, ne da bi pri tem sploh prisluhnila protestom in pripombam, ki so prišli ne samo iz obeh rajonskih skupščin, ampak tudi iz krajevnih društev in organizacij. Problemov Krasa ni mogoče na noben način vzporejati s problemi mesta, od uprave, ki se je v vsem povojnem času dosledno obnašala kot zgolj mestna uprava, pa si ne moremo pričakovati ničesar koristnega, zato nas ne sme čuditi, da npr. v Križu in na Opčinah že stvarno razmišljajo o referendumu za izstop iz Občine Trst. Zadnja dogajanja okrog deželne zakon o Krasu žal samo potrjujejo, kako si Občina ob podpori določenih strank zamišlja "razvoj" tega teritorija.

Naravnost škandalozen pa se nam zdi poskus, s katerim je odbor skušal "rešiti" vprašanje rabe slovenščine v svetoivanskem rajonskem svetu. Lonjer in Katinaro so namreč hoteli enostavno črtati iz tega okrožja in ju vključiti v kraški rajon, tako da bi Sv. Ivan,

kjer vendarle živi precej Slovencev, postal narodnostno "čistejši", kar bi Občino razbremenilo "stalnih težav" s prevajalci in z dvojezičnostjo. Ta poskus je na srečo hitro propadel, prepričani pa smo, da se bo po spomladanskih volitvah znova našel kdo, ki ga bo spet potegnil iz predala. Pravilnik rajonskih svetov jamči svetovalcem slovenske narodnosti pravico, da na sejah govorijo slovensko, Občina pa je v mestnih rajonih grobo kršila to obvezo in pošiljala uradnega prevajalca le na skupščine, kjer so sedeli predstavniki stranke Slovenske skupnosti. Škedenjc Igor Pavletič je npr. štiri leta zaman glasno zahteval prevajalca, podobno kot slovenski svetovalci pri Sv. Jakobu in na Kolonji, na županstvu pa so se stalno izgovarjali, da bo prevajalec lahko prišel le, če bo to določal vsedržavni zaščitni zakon. Za Lonjer in Katinaro so hoteli ubrati drugo pot, a vedno na škodo slovenske manjšine.

Dejstvo, da je načrt odbornice Pittonijeve tako klavarno propadel, nas na navdaja z navdušenjem, ker je problem zelo kočljiv, ker se bo zmalu znova pojavil in ga bo treba zato prej ali slej uravnovešeno in smotno rešiti. Lahko pa rečemo, da je v tem trenutku prevladalo neke vrste "najmanjše zlo", saj bi morebitna odobritev revizije rajonskih okrožij in tem napetost vzdušju ustvarila samo težave in najbrž nove polemike o tako imenovanem bilingvizmu, ki jih je itak že preveč.

Zemljepisno spremembo okrožij bodo morale nujno spremljati nove in zlasti konkretne pristojnosti za rajonske svete, ki so doslej poslovali brez finančnih sredstev in pravzaprav brez možnosti, da bi odločali o katerih koli pomembnih zadevah. Predsedniki so sicer dobivali precej dobre "plače" (skoraj kot občinski odborniki), v blagajnah pa so imeli v glavnem le denar za spominske vence, za papir in za pisala. Naj že pride torej reforma v mejah splošnih potreb in v duhu štedenja javnega denarja, rajonski sveti pa naj vendarle postanejo upravna telesa, ki nekaj pomenijo in odločajo. S. T.

Mnenje svetovalca Polija (DSL) Stanovanja IACP v centru polemik

Že nekaj tednov je v teku živahna razprava o vprašanju subvencioniranih gradenj, ki jih upravlja Avtonomni instituti za ljudske gradnje (IACP) v Furlaniji-Juljski krajini. Tako ugotavlja deželni svetovalec DSL Ugo Poli, ki poudarja, da gre s socialnega vidika za važno vprašanje in za važen sektor razvoja servisnih industrijskih dejavnosti. Polemike o domnevnih diskriminacij enega ali drugega instituta (namreč tržaškega oz. videmskega) zavajajo javno mnenje. Odgovornosti, za katere ni pristojna deželna uprava glede pomanjkljivosti pravičnih pogojev za dostop do subvencioniranih gradenj za vse prebivalce, ki imajo to pravico pod enakimi pogoji na celotnem deželnem ozemlju, namreč ostajajo v senci na celotnem teritoriju F-JK. Svetovalec Poli se strinja z deželnim odborom in s pristojnim odbornikom Braido, ker se zavedata tega delikatnega stanja in ker sta sprejela resolucijo, ki je bila v tej zvezi vložena med proračunsko razpravo. Sam odbornik pa je bil že pred to razpravo pripravljen poročati v deželnem svetu o tem vprašanju.

Svetovalec Poli je zato zaprosil predsednika komisije za gradnje Compagnona, da bi od pristojnega odbornika prejel poročilo o tem specifičnem problemu. Deželni svetovalec DSL še ugotavlja, da bo soočanje lahko predstavljalo ne samo element jasnosti, ampak tudi faktor konstruktivnega dialoga med različnimi mnenji.

SSk bo predstavila publikacijo »Za pravičen zaščitni zakon«

Deželno tajništvo Slovenske skupnosti in Krožek za družbena vprašanja Virgil Šček prirejata tiskovno konferenco za predstavitev publikacije »Za pravičen zaščitni zakon - Per un'equa legge di tutela«, ki v italijanščini prinaša pripombe k vladnemu zaščitnemu zakonu (tako imenovanem Maccanico-vem osnutku) in drugo gradivo o pravicah slovenske manjšine v deželi Furlaniji - Juljski krajini. Tiskovna konferenca bo jutri, 31. januarja, ob 11. uri v dvorani Granzotto deželnega sedeža tiskovne agencije ANSA v Ul. Campo Marzio 10.

Mag. Šinkovec o manjšinah

Predsednik komisije za mednarodne odnose skupščine Republike Slovenije mag. Matjaž Šinkovec bo imel v soboto, 1. februarja, v našem mestu konferenco o temi »Slovenska in italijanska manjšina po obisku predsednika republike Cossiga v Sloveniji«. Konferenca, ki jo prireja Slovenska gospodarsko-prosvetna skupnost, bo v prostorih hotela Excelsior Savoia z začetkom ob 17. uri.

Poseg odbornika Carboneja Nasprotovanje zapostavljanju tržaške luke

Nadaljuje se akcija deželne uprave glede vprašanja tarif za prevoze, ki jih prakticira Deutsche Bundesbahn in ki so diskriminatorne v korist nemških pristanišč na škodo tržaškega.

Deželni odbornik Carbone, ki je odgovoren za komunitarne zadeve in za odnose s tujino, je že meseca januarja lanskega leta opozoril bruseljsko komisijo, da na evropski ravni (še posebej pa v Nemčiji) obstajajo tarifni režimi, ki ustvarjajo umetna preusmerjanja v prevozih v korist nemških pristanišč in na škodo tržaškega. V teku lanskega leta so namreč poglobili raziskave glede razlike v stroških železniških prevozov med tržaškim in nemškimi lukami; poleg tega so sklicali več srečanj med deželno upravo, Confindustrio in špediterji, ker so prav ti subjekti v prvi vrsti zainteresirani za rešitev tega vprašanja.

Odbornik Carbone je v zadnjem času namreč prejel neposredne informacije glavnega ravnatelja konkurence, ki zadevajo dejstvo, da se komunitarna preiskava o nemških prekrških nadaljuje in da se še ni zaključila. Zato deželna uprava sledi temu vprašanju tako na politični kot na juridični ravni. Obenem so v teku kontakti tako z italijanskimi železnicami, kot z nemškimi, da bi se skupno dogovorili o postopkih, ki naj bi vrnili enake pogoje delovanja tržaškemu pristanišču in njegovim operaterjem.

Deželna uprava, ki ima s komunitarno komisijo še nekatere odprta vprašanja, namerava na vsak način odločno braniti stališča pristanišča in operaterjev, ne da bi s tem branila partikularistične interese, ampak da bi ponovno uvedla korektne odnose v konkurenci.

Vprašanje prevoznih tarif je torej eden tistih problemov, ki zavirajo celoviti razvoj tržaške luke. Zato je odbornik Carbone posegel pri komunitarnih organih v upanju, da ga bodo rešili na način, ki ne bo diskriminiral Trsta.

Slovenskim oblastem izročili včeraj obsežen dokument

Društvo Edinost o enakopravnosti manjšin v skupni evropski hiši

Predstavništvo družbeno-političnega društva Edinost je včeraj predložilo predsedstvu Republike Slovenije, predsedniku vlade, zunanjemu ministru, ministru za Slovence po svetu in narodnosti, predsedniku skupščine Republike Slovenije, članom komisije skupščine RS za mednarodne odnose, članom komisije skupščine RS za narodnosti in poslanca italijanske narodne skupnosti dokument »za enakopravnost manjšin v skupni evropski hiši«. V njem društvo Edinost med drugim izjavlja, da daje načelno podporo »splošnim načelom spomenice o soglasju med republikami Slovenijo, Hrvaško in Italijo za zaščito italijanske narodne skupnosti« z dne 31.12.1991, vendar s pripombo, da je treba ista načela uveljaviti za zaščito hrvaške manjšine v deželi Molise in slovenske manjšine v deželi Furlaniji - Juljski krajini.

Po ugotovitvi, da pomeni spomenica o soglasju odstop od načela urejanja vprašanja manjšin v sklopu notranje zakonodaje vsake države, ki je bilo zapisano v osimski pogodbi, in da je slovenska diplomacija pogrešila, ko je pristala na ločeno spomenico o slovenski manjšini v Italiji, društvo Edinost v svojem dokumentu opozarja pristojne organe Republike Slovenije na zadržanje Republike Italije do mednarodnih pogodb o zaščiti slovenske manjšine in do ustavnih obveznosti glede zaščite slovenske manjšine v več kot štiridesetih letih, odkar je stopila v veljavo italijanska ustava.

Jutri spet stavka delavcev Ireta

Delavci Ireta spet stavkajo. Skupaj s sindikalnimi organizacijami FIM, FIOM in UILM so oklicali novo stavko s protestno manifestacijo, ki bo jutri od 12.10 do 16.50. Za isti dan je na sedežu Združenja industrijev predvidena novo srečanje z vodstvom podjetja, nakar se bodo delavci še enkrat zbrali na skupščini. V utemeljitev stavke delavci Ireta poudarjajo, da se dramatično stanje v podjetju nadaljuje, da so bili sporazumi, ki so jih podpisali na deželi decembra lani kršeni, da delavci še niso prejeli prejemkov za junij 1991 ter da predvideno srečanje med vodstvom podjetja in sindikalnimi predstavniki nenehno odlagajo na poznejše datume.

Novo tajništvo in glavne smernice sindikata SPI-CGIL

Izvolitev tajništva in opredelitev glavnih smernic delovanja: to sta bili osrednji točki dnevnega reda pokrajinskega vodstva sindikata upokoencev (SPI) CGIL. Tajništvo bo vodila Jole Burlo, zastavljali pa ga bodo še Mario Criscenti, Livio Cusma, Mario Fragiaco in Fedele Valentic. Glede delovanja pa so se odločili, da bodo svoja zavzemanja osredotočili na tri ključna vprašanja: zmanjšanje razkoraka med pokojninami in povprečnimi plačami, zagotovitev osnovnih dohodkov za ostarele in razširitev in izboljšanje kakovosti mreže socialno zdravstvenih služb.

BTP

BUONI DEL TESORO POLIENNALI Z DESETLETNO ZAPADLOSTJO

- BTP so obveznice s koriščenjem 1. januarja 1992 in zapadlostjo 1. januarja 2002.
- Obveznice dajejo letno 12% bruto obresti izplačljive v dveh posticipiranih šestmesečnih obrokih.
- Obveznice so dodeljene z dražbo, ki je rezervirana bankam in drugim pooblaščenim operaterjem.
- Obveznice se lahko rezervirajo pri okencih Banca d'Italia ali pri bančnih zavodih do 30. januarja.
- Osnovna emisijska cena znaša 93,85% nominalne vrednosti; zato je minimalna cena za sodelovanje na dražbi 93,90%.
- Glede na ceno, s katero bodo obveznice prodane, se resnična donosnost spreminja: glede na minimalno vrednost (93,90%), je maksimalna letna donosnost 13,54% bruto in 11,83% neto.
- Cena, ki bo iznešena na dražbi, in efektivni donos bosta objavljena v časopisu.
- Obveznice BTP se koristijo s 1. januarjem: ob vplačilu (4. februarja) bo treba doplačati poleg cene, iznešene na dražbi, tudi do takrat dozorele obresti. Te bodo privatniku izplačane ob prvem šestmesečnem obroku.
- Za rezervacijo in nakup obveznic ni predvidena nikakršna provizija.
- Obveznice so v ponudbi v svežnjih po minimum 5 milijonov lir.
- Naknadne informacije nudijo banke.

MAKSIMALNI LETNI NETO DONOS:
11,83 %

Jože Školč včeraj v Trstu gost slovenske komponente DSL »Janez Drnovšek bi bil trenutno najboljši predsednik nove vlade«

Janez Drnovšek, novi premier na čelu nove slovenske vlade. Mladi predsednik Liberalno-demokratske stranke (LDS), ki je nastala iz nekdanje Zveze socialistične mladine Slovenije, Jože Školč se je sinoči v Trstu spet odločno zavzel za kandidaturu bivšega člana predsedstva SFRJ za mandatarja nove vlade, ki bi z učinkovitim programom pripeljala novo državo do parlamentarnih volitev, do katerih bo zaradi pomanjkanja ustreznih volilnih zakonov zelo težko prišlo pred oktobrom. Demosa enostavno ni več, vladna ekipa predsednika Peterleta se je dokončno izpela in nima več nobenega skupnega političnega projekta, treba je zato čimprej poiskati nove poti in ustvariti v Sloveniji pogoje za normalno in mirno demokratično življenje. Dosedanja koalicija je naredila svoje in s pomočjo plebiscita prispevala, da je Slovenija danes samostojna država, ki pa sedaj nujno potrebuje stvarne odgovore na bistvena razvojna vprašanja.

Školč je bil gost slovenske komponente Demokratične stranke levice, ki sta jo na tiskovni konferenci in na kasnejši javni razpravi o položaju v Sloveniji zastopala načelnik Miloš Budin in Ravel Kodrič. Slednji je dejal, da je to prvi pomembnejši stik med DSL in LDS, ki imata skupna gledanja na marsikatero pomembno vprašanje, združujeta ljudi različnih narodnosti in si prizadevata za vsestransko uveljavitev demokratičnih svoboščin. Kodrič je ob koncu izrazil upanje, da bo ta prvi stik uvod v plodne medsebojne odnose med strankama ne samo na tukajšnji, ampak tudi na vsedržavni ravni. Ljubljanski gost je tako na srečanju z novinarji kot na razpravi izhajal iz ugotovitve, da se Slovenija trenutno sooča s popolno politično krizo, ki paralizira delo vlade in parlamenta. Odgovornosti za to ne nosi ta ali ona stranka, izteklo se je namreč neko obdobje, novo pa se še ni začelo. Demos je nastal kot protikomunistična in protijugoslovanska koalicija in s temi gesli zmagal na vo-

Miloš Budin, Jože Školč in Ravel Kodrič

(foto Magajna)

litvah, ni bil pa sposoben te zmage spremeniti v konkreten politični in gospodarski program, pri čemer je popolnoma neuspeh. Takojšnje volitve bi bile zato nujno potrebne, če ni volilnih zakonov in seznama volilnih upravičencev pa jih bo do poletja nemogoče izvesti, zato liberalni demokraciji predlagajo nezaupnico sedanji vladi in izvolitev novega izvršnega telesa.

Voditelj LDS je prepričan, da bi bil Drnovšek (svojčas je bil kandidat ZSMS za člana predsedstva SFRJ) v tem trenutku najboljši kandidat za mandatarja zato, ker je sposoben, ker uživa zaupanje ljudi in ker je zelo cenjen tudi v tujini. Njegova kandidatura pa ne sme biti odraz samo ene stranke, ampak več strank (o tem tudi tečejo razgovori), s sedanjo vlado vsekakor ni mogoče iti na parlamentarne volitve. Slovenija se mora odločiti med večinsko mešanico in med proporcionalnim volilnim sistemom, v vsakem primeru - je dejal Školč - pa bo treba ustvariti nek volilni "prag" za vstop v novi parlament. LDS se vsekakor uvršča neke v sredino slovenskega političnega sistema med levimi

prenovitelji, ki branijo stare pozicije in bivšim Demosom, ki pokriva desni prostor, »nismo ne komunisti in ne protikomunisti«, je glede tega še podčrtal govornik.

Govornik je rekel, da doživlja v tem času slovenska politična scena zelo globoko preobrazbo, pravzaprav neke vrste potres, iz katerega se bo rodila popolnoma nova situacija. Še do včeraj je bilo skoraj gotovo, da se bo Kmečka stranka združila ali spojila s krščanskimi demokrati, danes pa se med kmeti vsi s tem ne strinjajo in zato iščejo nova zavezništva izhajajoč iz ugotovitve, »da se kmetom v Sloveniji ni nikoli tako slabo godilo kot danes«. V Peterletovi vladi se mnogi zavzemajo za čimprejše volitve, v tem času pa pristojni niso izdelali še niti enega izmed potrebnih volilnih zakonov. »Slovenija rabi normalno politično soočenje in dolgočasno vlado, ki nas ne bo, kot je stalno delala sedanja, skoraj vsakodnevno šokirala z vračanjem v zgodovino, narediti se da dosti in to Janez Drnovšek zelo dobro ve«, je med včerajšnjim obiskom v Trstu še dejal predsednik LDS.

S. T.

SSk in SKP o možnosti izvolitve slovenskega kandidata na parlamentarnih volitvah

O predčasnih parlamentarnih volitvah v Italiji in zadržanju slovenskih političnih sil ter problemu možnosti za izvolitev slovenskih kandidatov sta 28. januarja razpravljali delegaciji deželnega vodstva Slovenske skupnosti in Stranke komunistične prenove.

Deželni tajnik SSK Jevnikar in deželni svetovalec Brezigar - kot beremo v tiskovni noti, ki jo je o srečanju objavilo deželno tajništvo SSK - sta orisala predlog slovenske stranke glede iskanja možnih nadstrankarskih skupnih slovenskih kandidatov. Senator Speitič pa je ob podpori zamisli o povezovanju sil obrazložil zlasti možnosti, ki jih zakonodaja omogoča glede volitev v senat.

Obe stranki sta izrazili zaskrbljenost zaradi vse večje politične simbioze med Listo za Trst in nekaterimi vodilnimi socialističnimi predstavniki ter se zavzeli za nadaljevanje in razširitev razvoga o političnih volitvah. Soglašali sta tudi v mnenju, da bi bilo koristno, da bi v vsakem primeru slovenski kandidati na parlamentarnih volitvah predhodno zagotovili, da se bodo v primeru izvolit-

ve zavzemali za zajamčeno zastopstvo slovenske manjšine v izvoljenih telesih, ko bo prišlo do volilne reforme. Poleg tega - piše v tiskovni noti SSK - naj bi se kandidati obvezovali, da bodo imeli v zadevah zaščitnega zakona obvezujoč odnos s skupnim slovenskim zastopstvom.

Jutri na Opčinah literarni večer

Knjižnica Pinko Tomažič že tretjič v letošnji sezoni vabi na literarni večer, ki bo v kulturnem društvu Tabor jutri ob 20.30. Gostje bodo člani Združenja kjiževnikov Primorske in sicerj Milojka Žižmond - Kofol, Marjan Tomšič in Boris Pangerc. Pisateljica Milojka Žižmond - Kofol se je posvetila ženskemu svetu - razglablja o njem, vrta vanj, prebiti se hoče do dna resnice. Težnja njenega pisanja je boleče iskanje bistva v fenomenu ženskosti, ki izvira iz nezadoščenosti ženske kot ustvarjalke, zaradi njenega podrejenega položaja vloge matere, žene, gospodinje je prikraššana za »biti nekaj drugega«.

Marijana Tomšiča poznamo kot pisatelj Šavrink, zgodbe, ki oživljajo istrsko izročilo, vsekakor pisanje nagrajeno na natečaju Kmečkega glasu v letu 1985. Tomšičevo sporočilo je zvesto Istri, kjer še do pred kratkim ni pustila civilizacija, svet, ki se je odmaknil pred industrijo in ohranil svojo pristno magičnost.

Boris Pangerc, pisatelj, pesnik, ki zajema literarno snov iz svojega bližnjega okolja, kjer živi in ustvarja. Lepo število zbirk, tako kratke proze kot pesmi, ima za seboj. Njegov ustvarjalni svet je poln notranjega doživljanja, izvira iz narave in lirskih podob, ki jim Pangerc navdušeno poje hvalnico lepote.

Ustvarjalce bo predstavila predsednica Združenja književnikov prof. Zora Tavčar.

Dobrodošla izmenjava učbenikov

Pedagoški svetovalec za slovenske šole prof. Evgen Dujc je posredoval ravnateljstvom vseh slovenskih višjih srednjih šol izbor učbenikov, ki so v rabi v Republiki Sloveniji in bi jih lahko s pridom uporabljali tudi na naših šolah. Ravnatelji bodo skušali posredovati kolegom iz Slovenije učbenike, ki jih izdaja za nas Deželni šolski urad. To medsebojno obveščanje je prav gotovo zaželeno in koristno. Taka izmenjava, menijo na naših šolah, bi morala trajno potekati.

V socializaciji je pravilna pot za rešitev problemov mladine

Pokrajinski odbor je sprejel načrt za ustanovitev centrov za mladinsko agregacijo. Načrt, ki ga je predstavil odbornik za socialno varnost Martini, predvideva ustanovitev treh centrov. Prvega, ki bo imel pokrajinski značaj, bodo ustanovili že v teku tega leta v bivšem rektoriju Nordio v Rojanu; drugega v Nabrežini s tem, da bodo uporabili sedanji socialni center; tretji pa bo zrastel v Miljah na osnovah že obstoječih struktur. Okrog teh treh centrov se bodo kot sateliti vrteli še drugi socialni mikroorganizmi, tako javni kot zasebni, ki bodo dopolnjevali to pobudo.

Glavna skrb je sedaj namenjena finančnemu problemu. Trenutno je neobhodno potrebnih 400 milijonov lir, od katerih je 80 že nakazala Tržaška občina. Sicer pa je ta načrt sad sodelovanja med Pokrajino in občinami, medtem ko se politično-institucionalne direktive opi-

rajo na deželno upravo, oziroma na zakon 33/88.

Odbornik Martini je še pristavil, da je pač odvisno od višine finančnih sredstev deželne uprave in zainteresiranih občin, da bodo ti centri lahko odgovarjali potrebam družbe in institucij. Pri tem tudi dodaja, da so potrebe in nelagodja mladih na nekaterih področjih zelo velika in da ponekod lahko že govorimo o pravem emergentnem stanju.

Konkretna dejavnost, ki jo bodo opravljali ti centri, bo zadevala mlade med 16. in 29. letom; razčlenjena bo na organizacijo prostega časa, ki ga bodo izkoristili z rekreacijo, športom, kulturno animacijo in informacijo o priložnostih za delo. Za uresničitev tega cilja bo važno vlogo imela ustanovljajoča se Agencija za mlade, ki bo lahko imela svoj sedež v teh centrih, v katerih pa bo tudi prostor za samoupravljanje in ustvarjalno fantazijo.

Zagotovila Tombesija glede centra off-shore v Trstu Andreotti posegel pri ES

V razpravo, ki se je pred dnevi v precej alarmističnih tonih vnela okrog usode tržaškega centra off-shore, se je včeraj vključil tudi predsednik tržaške Trgovinske zbornice Tombesi. Pravzaprav je ob svojem mnenju, ki v glavnem osvaja trditve evropslanca Rossettija (o tem smo tudi mi poročali v včerajšnji številki), opozarjal predvsem na poseg predsednika italijanske vlade Andreottija pri Evropski skupnosti. V tiskovni noti Tombesi nadalje obžaluje, da so se o centru off-shore vnele takšne polemike, kar priča o volilni klimi, ki je že okužila Trst.

V tiskovni noti Tombesi uporablja pomirjujoče tone. Po njegovi oceni bi bil prenos oziroma ustanovitev centra off-shore v Kopru precej vprašljiva, vendar pa ga istočasno zaskrblja, da ne bi prevelika zamuda pri pripravi ustreznih izvedbenih dekretov pobudi sami odvzela nujno potrebno verodostojnost. Posledica tega bi lahko bila, da bi kje drugje v Evropi v tak center bolj zaupali in bili pripravljeni zanj zastaviti politični vpliv in potreben kapital.

Uvodoma pa se Tombesi sklicuje na predsednika italijanske vlade Andreottija, s katerim je imel včeraj krajši telefonski razgovor. V njem mu je zagotovil, da je osebno posegel pri ES, zato da bi presegli nastale težave in nesporazume glede ustanovitve centra off-shore, ki ga predvideva zakon za obmejna območja.

Tombesi nadalje navaja, da se je z ministrom Carljem zadnjič srečal v četrtek, 23. t.m.: sestanka so se udeležili še sen. Andreatta, posl. Coloni in dr. Desiata, na njem pa so proučili pismo komisarja ES Brittana in možne ukrepe. Evropsanec Rossetti, trdi Tombesi, povsem upravičeno niža polemičnost tonov glede »prividov« o novih predlogih, vendar pa je zaskrbljenost zaradi daljšanja rokov, v katerih naj bi projekt o tržaškem centru off-shore uresničili, povsem upravičena.

Poslovili smo se od Ubalda Vrabca

Jasen zimski dan je z Rodika nudil čudovit pogled na zasneženi Triglav, simbol slovenske domovine, tiste, kateri je skladatelj in zborovodja Ubald Vrabec izpričeval najbolj pristno svojo zvestobo s pesmijo. In ta slovenska domovina se mu je včeraj popoldne oddolžila s slovesom, ki je zgovorno izpričal zahvalo našemu tržaškemu »maestru«. Pogrebne svečanosti se je udeležila velika množica pogrebcev z obeh strani meje, pa tudi iz bolj oddaljenih krajev tja do slovenske metropole. Predvsem številni so bili zastopani primorski zborovodje in pevci številnih zborov, ob njih pa predstavniki Zveze kulturno prosvetnih organizacij in Slovenske pevske zveze iz Ljubljane, predstavniki Glasbene matice iz Trsta, Zveze cerkvenih pevskih zborov iz Trsta, predstavniki obeh osrednjih prosvetnih zvez iz zamejstva, predstavniki družbenih in političnih organizacij ter številni pokojnikovi osebni prijatelji in znanci.

Po obrednih slovesnostih v domači cerkvi so se od Ubalda Vrabca poslovili v cerkvi minister za Slovence po svetu gospod Dular, v imenu zamejskih Slovencev prof. Harej, v imenu barkovljanskih rojakov in prijateljev pa Aleksander Furlan. Tržaški oktlet mu je v poslednje slovo poklonil pesem Moja vas, ki jo je pokojni skladatelj uglasbil na besedilo Borisa Pangerca, združena moška zbor iz Divače in od Svetega Antona pod vodstvom Edija Raceta eno prvih Vrabčevih poveljnih pesmi Spominu Ivana Cankarja pri odprtem grobu pa je iz grl združenih pevcev zborov iz Divače, od tržaškega Svetega Antona in Tržaškega okteta zadonela pesem Slovenec sem.

Na stotine rok je na krsto spustilo prgišče rdeče kraške zemlje, te neminljive vrednote, za katero je živel in ustvarjal Ubald Vrabec.(jk)

Zaradi posesti mamil aretirali taksista

Tržaški karabinjerji so v torek zvečer aretirali 28-letnega Tržačana, katerega ime označujeta kratici R.B., ker so pri njem našli nedovoljene količine mamil.

Agenti so najprej v mercedesu našli sedem brizgalk, zato so se odločili, da preiščejo še stanovanje R.B., ki je po poklicu taksist. V stanovanju so našli 78 tablet ebtabona (to je 8-krat več od dovoljene doze), pol grama heroína in pol grama marihuane. Taksista so aretirali in ga prepeljali v tržaški zapor.

† Dne 29. t. m. nas je zapustil naš dragi

Oscar Zuzek

Pogreb bo jutri, 31. t. m., ob 11. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice v mavhinskih cerkev.

Žalostno vest sporočajo sin Franco z Mariso, vnučka Max in Francesca, sestra Angela z možem Sergiom, draga Elda ter vse sorodstvo

Trst, 30. januarja 1992
(Pogrebno podjetje Zimolo)

† Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustila naša draga mama, nona in sestra

Elizabeta Pieri

Pogreb drage pokojnice bo danes, 30. t. m., ob 12.30 iz kapele na nabrežinskem pokopališču v domačo cerkev.

Žalujoči sinovi Marjo, Pino, Vilko z družinami ter brat Hamlet z družino

Nabrežina, Melbourne, 30. januarja 1992

Ob smrti skladatelja in dolgoletnega prijatelja prof. Ubalda Vrabca se klanja njegovemu spominu

KD Skala iz Gropade

Pevci nekdanjega tržaškega komornega zbora Jacoba Gallusa ter cerkveni pevski zbor od Sv. Ivana se s hvaležnostjo klanjajo spominu nepozabnega dirigenta in prijatelja prof. Ubalda Vrabca.

Ivanu Breclju v poslednje slovo

Na kraški gmajni pod Kohiščem je 24. januarja omahnil Ivan Breclj, gradbenik in javni delavec iz Devina. S tega sveta se je za vedno poslovil v slogu, ki je bil zanj značilen: v prosti naravi, daleč od prometnega vrveža, med gabri, jenseni in hrasti ter rojem, sredi delovne vne, ne da bi varčeval s svojimi silami, četudi je vedel, da ni več pri dobrem zdravju. Bilo mu je 68 let.

V devinsko-nabrežinski občini je bil Ivan Breclj dobro znan. Tu je prebil zadnjih 28 let svojega življenja in do pred nekaj leti vodil svoje obrtniško gradbeno podjetje. Leta 1964 se je vrnil iz Argentine in se s svojo številno družino nastanil v Devinu, kjer je doma njegava žena. V Argentini je bil najprej zidar in sobopleskar nato pa več let ravnatelj podjetja za industrijsko fotografijo. V gmotnem pogledu mu je šlo dobro, saj si je sezidal tudi svojo hišo, vendar klic domovine je bil zanj in za ženo ter petero otrok le premočan in se je pri 40. letu starosti odločil za povratek. Tedaj je bilo seveda treba začeti znova. Premagati je bilo treba veliko hudih težav, vendar je s svojo izredno marljivostjo, trdno voljo in sposobnostjo bil kos vsem oviram ter kmalu zagotovil družini redno in dostojno življenje.

Kot že prej v emigraciji se je tudi v Devinu in občini kmalu vključil v javno delovanje, sodeloval pri vseh pomembnih akcijah, pomagal pri vseh delih ter zlasti bil povsod prisoten. Ljudje so ga kmalu spoznali in ga cenili, kar je prišlo do izraza na volitvah. Bil je nekaj časa občinski svetovalec, član upravnega sveta nabrežinske hranilnice in posojilnice ter večletni tajnik sekcije Slovenske skupnosti za občino Devin-Nabrežina. Zanimalo ga je tudi kulturno življenje in si ga lahko videval na vsaki slovenski kulturni prireditvi na Tržaškem in Goriškem.

Rad je dalje imel gore, kamor je redno zahajal, dokler mu je dopuščalo zdravje. Bil je odličen njihov poznavalec, zlasti Julijcev.

Bil je končno velik slovenski patriot in »republikanec od pet do glave«, kot je te dni dejal eden njegovih prijateljev iz gimnazijskih let v Gorici (maturiral je na tamkajšnji slovenski gimnaziji leta 1947). Zato je pozorno spremljal proces politične demokratizacije v Sloveniji, bil je v Ljubljani osebno prisoten na vseh odločilnih etapah slovenskega osamosvajanja, od razglasitve izida plebiscita, sprave v Rogu, razglasitve samostojne Slovenije, zborovanja Svetovnega slovenskega kongresa do mednarodnega priznanja 15. januarja letos.

Z njegovo smrtjo smo Slovenci izgubili moža pokončne drže, ki je bil predvsem strog s samim seboj, ki je rad vedno priskočil na pomoč bližnjemu, ne da bi zase karkoli zahteval ali pričakoval. Njegova smrt ni prizadela samo družine, temveč tudi širši krog naših ljudi, ki ga bodo dolgo in hudo pogrešali. Naj ta ponosni sin zgornje Vipavske (rodil se je v znani Brecljevi družini v Žapužah) mirno počiva v domovini Lepe Vide! (ld)

gledališča

Slovensko Stalno gledališče
gostuje danes, 30. t. m., ob 19.30 v Ljubljani, jutri, 31. t. m., ob 20. uri v Sežani ter v torek, 4. februarja, ob 20. uri v Kopru s Partljičevo komedijo MOJ DEDA, SOCIALISTIČNI MRTVAK.

Gledališče ROSSETTI
Danes ob 20.30 ponovitev Goldonijeve komedije LA MOGLIE SAGGIA v izvedbi gledališke skupine A.U.D.A.C. Režija Giuseppe Patroni Griffi. Predstava je v abonmaju: odrezek št. 5, red četrtek. Predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.

Jutri ponovitev ob 20.30, red petek.
Od 11. do 16. februarja bo na sporedu predstava ČUDEŽNO JABOLKO Nicholsona v režiji Giancarla Sbragie.

Gledališče VERDI
Operna in baletna sezona 1991/92
Jutri ob 19. uri (red A) bo na sporedu MOJSTRI PEVCI IZ NÜRNBERGA R. Wagnerja. Dirigent Michael Luig, režija Stefano Vizioli. Predprodaja vstopnic pri blagajni po običajnem urniku.

Vodstvo gledališča obvešča, da se bodo predstave začele točno ob 19. uri, popoldanske pa ob 15.30 razen sobotne predstave (za red S), ki se bo začela ob 16. uri. Priporoča se točnost, ker bo po pričetku predstave vhod v dvorano gledalcem prepovedan in bodo morali počakati do odmora. Predstava traja 4 ure in 55 minut (vključno z odmorom).

Danes ob 18. uri bo v Vili Italia v Ul. Università 8 prof. Antonino Riccardi Luciani predstavil Wagnerjevo opero MOJSTRI PEVCI IZ NÜRNBERGA.

La Contrada - Gledališče Cristallo
Ob 15. do 23. februarja bo na sporedu Pirandellovo delo IL GIOCO DELLE PARTI. Režija Beppe Navello.

Gledališče Silvio Pellico
Jutri ob 20.30, bodo v gledališču v Ul. Ananjan ponovili narečno komedijo Osvalda Mariutta IL GABBIANO.

Ponovitvi 1. in 2. februarja.
Prodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.

Milje - Gledališče Verdi
V soboto, 8. februarja, bo na sporedu predstava Paola Hendela z naslovom CADUTA LIBERA. Predprodaja vstopnic od danes dalje pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.

Vila Italia
V ponedeljek, 3. februarja, ob 18. uri bo na sporedu koncert orkestra Opera giocosa del Friuli-Venezia Giulia pod vodstvom Severina Zannerinija.

čestitke

V januarju so MATEJKA, SARAH in VALENTINA rojstni dan slavile, naju pa še med mladoletnost pustile. Vse najlepše, kar vam življenje lahko da, vam voščita Alenka in Nataša iz vsega srca.

GLASBENA
MATICA
TRST

Koncertna
abonmajska
sezona
1991/1992

Nocoj, 30. t. m., ob 20.30
v Kulturnem domu v Trstu

GALLUS CONSORT

Miloš Pahor (flavta, viola da gamba)
Fabio Missaggia (violina)
Irena Pahor (viola da gamba)
Paolo Biordi (viola da gamba)
Dina Slama (čembalo)

Na sporedu Dolar, Sweelinck, Leclair, Ivančić, Tartini, Telemann.

Prodaja vstopnic eno uro pred pričetkom koncerta pri blagajni Kulturnega doma.

razstave

V TK Galeriji je na ogled razstava STARE GRAVURE - Naša dežela, mesta in gradovi.

V prostorih Tržaške kreditne banke v Ul. Filzi 10 razstavlja DEMETRIJ CEJ.

V muzeju Revoltella bo do 30. marca 1992 na ogled razstava "Mito sottile - Slikarstvo in kultura v mestu Sveva in Sabe".

V galeriji Bassanese - Trg Giotti 8 - bo do 10. februarja odprta razstava novozelandskega kiparja Chrisa BOOTHA. Razstavo si lahko ogledate samo ob delavnikih od 17. do 20. ure.

V galeriji Studiu Tommaseo v Ul. del Monte 2/1 je do 5. februarja na ogled razstava GAETANA MAINETTIJA. Urnik: od torka do sobote od 17. do 20. ure.

V gledališču Miela, Trg Duca degli Abruzzi 3, je še danes na ogled fotografiska razstava GABRIELA BASILICA z naslovom "Porti di mare". Urnik: od 17. do 20. ure.

Milje - V Občinskem kulturnem centru, na Trgu Republike 4, je do 9. februarja odprta razstava z naslovom »Sioux, stoletnica Wounded Knee«. Razstavo je organizirala Fameia Muggesana, pripravil jo je fotograf Giorgio Stern pod pokroviteljstvom občine Milje. Urnik ogleda: 10.30-12.30, 17.30, 19.00, ob praznikih 10.00-12.00.

V razstavnih dvorani Turistične ustanove v Trstu, v Ul. S. Nicolo' 20 je še danes odprta razstava ALDA BRESSA-NUTTIJA. Razstavo si lahko ogledate od 10. do 18.30.

kino

ARISTON - Dvorana rezervirana, jutri: 15.30, 22.10 Paura d'amare, i. Al Pacino, Michelle Pfeiffer.

EXCELSIOR - 17.30, 22.15 Hot Shots.
EXCELSIOR AZZURRA - 17.30, 22.00 Lanterne rosse, r. Zhang Yimou.

NAZIONALE I - 16.30, 22.15 Nightmare 6.

NAZIONALE II - 16.30, 22.15 Prova schiacciante.

NAZIONALE III - 16.30, 22.15 L'aereo più erotico del mondo, □□

NAZIONALE IV - 16.00, 22.20 Donne con le gonnie, r.-i. F. Nuti, i. Gastone Moschin.

GRATTACIELO - 17.00, 19.30, 22.00 Robin Hood, il principe dei ladri, pust., i. Kevin Costner.

MIGNON - 16.00, 22.00 Salò, r. P.P. Pasolini, □□.

EDEN - 15.30, 22.10 Piaceri bestiali a New York, porn., □□.

CAPITOL - 17.30, 22.10 Terminator 2 - Il giorno del giudizio, i. A. Schwarzenegger.

LUMIERE - 16.30, 22.15 Cattiva, r. Carlo Lizzani, i. Giuliana De Sio.

ALCIONE - 16.00, 22.00 Johnny Stecchini, r. Roberto Benigni, i. Nicoletta Braschi.

RADIO - 15.30, 21.30 Esibizioni super erotiche, porn., □□.

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□.

razna obvestila

Zveza slovenskih kulturnih društev Trst, Gorica in Čedad sklicuje nocoj s pričetkom ob 20. uri v mali dvorani Prosvetnega doma na Opčinah GLAVNI ODBOR. Dnevni red: ponujen odstop predsednika ZSKD, deželno priznanje ZSKD in razno.

SKD I. Gruđen in ŠD Sokol Nabrežina sklicujeta v petek, 7. februarja, ob 19.30 v prvem in ob 20. uri v drugem sklicanju REDNI OBČNI ZBOR, ki bo v društvenih prostorih v Nabrežini.

Mladinska sekcija Slovenske skupnosti ob priliki strankinega deželnega kongresa vabi svoje člane, prijatelje in somišljenike na predkongresno razpravo, ki bo v Jamljah jutri, 31. t. m., ob 20.30. Za informacije tel. na št. (040) 362628.

KD V. Vodnik iz Doline obvešča starše otrok, ki nameravajo obiskati animacijo, da je sestanek z animatorkami danes, 30. t. m., ob 18. t. m. v društvenih prostorih.

izleti

Zveza upokojencev SPI—CGIL iz Križa priredi v nedeljo, 8. marca izlet v Chiesanovo (San Dona di Piave). Vpisuje Mario Turel, telefon 220266.

KD F. Venturini priredi 23. februarja izlet na sneg v Trbiž. Informacije in vpisovanje v soboto, 1. februarja v centru A. U. Miro pri Domju od 14.30 do 16. ure.

razne prireditve

Knjižnica »P.Tomažič in tovariši« ter Združenje književnikov Primorske — Prosvetni dom Opčine. Jutri, 31. t. m., ob 20.30, bo Zora Tvačar, predsednica Združenja predstavila ustvarjalno delo Milojke Žižmond Kofol, Marjana Tomšiča in Borisa Pangerca. Vljudno vabljeni.

Slovenski kulturni klub in Sklad Mitja Čuk vabita v soboto, 1. februarja, ob 18.30 v Ul. Donizetti 3 v Peterlinovi dvorani na glasbeno - recitacijski nastop TRENUTEK SVETLOBE v izvedbi gojenk srednje šole za osebe z motnjami vida iz Škofje loke. Vabljeni!

SKD Barkovlje — Ul. Cerretto 12, prireja DAN SLOVENSKE KULTURE v nedeljo, 2. februarja, ob 17. uri. Na sporedu Tržaški oktet, pesnik Aleksij Pregarc, napovedovalka Sandra Poljšak.

PD Mačkölje vabi v nedeljo, 2. februarja na gostovanje dijakinj iz srednje šole za osebe z motnjami vida iz Škofje loke. S petjem, branjem božje besede, prošnji in misli bodo zjutraj ob 10.30 sodelovale in oblikovale nedeljsko sv. mašo. Popoldne ob 16.30 pa bodo imele svoj glasbeno - recitacijski nastop TRENUTEK SVETLOBE. Toplo vabljeni na nekoliko drugačen nedeljski dopoldan in popoldan.

Društvo slovenskih izobražencev priredi v ponedeljek, 3. februarja, ob 20.30 v ul. Donizetti 3 predavanje prof. P. Merkuja na temo: »JEZIKOVNO PREBUJANJE V REZIJI IN TERU«.

prispevki

V spomin na drago teto Emo Kerševan darujejo njeni nečaki 200.000 lir za Društvo upokojencev iz Ilirske Bistrice.

V spomin na Emo Kerševan daruje svakinja Amelia in Valter 150.000 lir za Skupnost Družina Opčine.

V spomin na Emo Kerševan daruje sestra Olga 150.000 lir za Društvo slovenskih upokojencev.

V počastitev spomina drage Eme Kerševan daruje nečakinja Frida 150.000 lir za Zadrudni center za socialno dejavnost.

V počastitev spomina Eme Kerševan darujeta Tatjana in Jože Koren 30.000 lir za Zadrudni center za socialno dejavnost.

V spomin na brate daruje Zvonko Ostrošica 50.000 lir za FC Primorje.

V spomin na Marijo Grgič (Padriče 52), Oresteja Michelija, Svetka Pecarja in Angela Kralja darujeta Sonja in Aldo 50.000 za KD Skala Gropada.

Namesto cvetja na grob pok. Angela Kralja, Oresteja Michelija in na pokojne sivoje darujeta Zofi in Argeo 50.000 lir za KD Skala.

V počastitev spomina g. Antona Gašpersiča daruje Olga Ban 20.000 lir za Sklad Mitja Čuk.

V spomin na Emo Kerševan daruje Ivanka Colja 10.000 lir za Društvo slovenskih upokojencev.

Namesto cvetja na grob pok. Eme Kerševan daruje Cita Perkan 20.000 lir za Društvo slovenskih upokojencev.

V spomin na Antona Gašpersiča daruje Ivanka Colja 10.000 lir za Sklad Otona Berceta.

Namesto cvetja na grob pok. Emice Košuta darujeta družini Franc in Jožko Pahor 50.000 lir za vzdrževanje spomenika NOB v Križu.

V spomin na mamo in nono Rozalijo Petrinja vd. Sancin darujeta Cele in Silvana 50.000 lir za nakup kombija za špitrsko šolo.

V spomin na Guerrina Prašlja in na Ninija Cijanija daruje družina Lisjak 40.000 lir za ŽPZ Prosek-Kontovel.

V hvaležen spomin na prof. Ubalda Vrabca darujeta Mirjana in Nino Parovel 50.000 lir za Glasbeno matico.

V spomin na teto Franco Milič darujeta Ani in Fredi 100.000 lir za cerkev v Zgoniku.

V spomin na drago prijateljico Emo Kerševan daruje Marija Trampuž 50.000 lir za SPDT.

V spomin na Emo Kerševan, Albino Košuta in Antona Gašpersiča daruje Marija Kobal 30.000 lir za Društvo slovenskih upokojencev.

V spomin na Emo Kerševan daruje Neva Ferjančič 20.000 lir za Društvo slovenskih upokojencev.

V spomin na Emo Kerševan daruje Vojka Ukmar 10.000 lir za Društvo slovenskih upokojencev.

Josip Ukmar daruje 15.000 lir za spomenik v Križu.

Ob 8. obletnici smrti pok. Vittorie Košuta vd. Sedmak darujeta Kristina in Majda 20.000 lir za spomenik v Križu.

Namesto cvetja na grob pok. Eme Košuta darujeta Kristina in Majda 15.000 lir za spomenik v Križu.

V spomin na Albino Košuta darujeta Rozina in Irma Tenze 40.000 lir za spomenik v Križu.

V spomin na Ivana Breclja daruje Danilo Lupinc 50.000 lir za Fantje izpod Grmade.

menjalnica

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1195,90	1135.—
Nemška marka	752,63	742.—
Francoski frank	220,80	218.—
Holandski florint ...	668,27	660.—
Belgijski frank	36,536	35,50
Funt sterling	2157,10	2130.—
Irski sterling	2006.—	1980.—
Danska krona	194,08	190.—
Grška drachma	6,505	6.—
Kanadski dolar	1016,40	970.—
Japonski jen	9,532	9,20

včeraj - danes

Danes, ČETRTEK, 30. januarja 1992
HIJACINTA

Sonce vzide ob 7.30 in zatone ob 17.07 - Dolžina dneva 9.37 - Luna vzide ob 4.37 in zatone ob 13.07.

Jutri, PETEK, 31. januarja 1992
JANEZ

PLIMOVANJE DANES: ob 0.50 najnižja 4 cm, ob 6.22 najvišja 29 cm, ob 13.48 najnižja -47 cm, ob 20.53 najvišja 23 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 7 stopinj, zračni tlak 1031,5 mb ustaljen, veter 8 km na zahodnik, vlaga 70-odstotna, nebo oblačno morje razgibano, temperatura morja 7,2 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Alex Bellezza, Andrea Bazeo, Denis Bazzali, Andrea Di Siena, Stefano Pincin, Stefania Brazzutti, Sara Pastore, Silvia Mozzon.

UMRLI SO: 79-letna Erminia Delben, 73-letni Giuseppe Taurini, 65-letni Elvino Marion, 49-letna Maria Giacalone, 62-letni Leonardo Pastore, 86-letni Giuseppe Stroligo, 80-letna Fatma Maria Pittino, 86-letna Stefania Opara, 83-letna Vittoria Lovisano, 78-letna Carolina German, 84-letni Giuseppe Michelich, 89-letna Giuseppina Alaimo, 76-letni Germano Boschini.

SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 27. januarja do nedelje, 2. februarja 1992

Normalen urnik lekarn:
8.30 - 13.00 in 16.00 - 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00
Trg Ospedale 8 (767391), Ul. Mascagni 2 (tel. 820002), Milje - Lungomare Venezia 3 (tel. 274998).

OPCINE, Proseška ulica 3 (tel.215170) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Trg Ospedale 8, Ul. Mascagni 2, Trg Unità 4, Milje - Lungomare Venezia 3. OPCINE, Proseška ulica 3 (tel. 215170) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Trg Unità 4 (tel. 365840).

ZA DOSTAVLJANJE ZDRAVIL
NA DOM TEL. 350505 - TELEVITA

URAD ZA INFORMACIJE KZE
Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure - tel. 573012.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

mali oglasi

RAZPRODAJA
od 20% do 70%

KONFEKCIJE
Ul. Flavia di Stramare 99 - Žavlj - TRST - Tel. 231118

PRODAM mali hladilnik za 100.000 lir v dobrem stanju in plinski štedilnik z električno pečico za 150.000 lir. Možnost dogovora. Telefon 728601 po 20. uri.

PRODAM dva stara avtomobila v dobrem stanju, brez registrskih tablic tudi po delih za nadomestne dele in sicer Ford Capri XL 1300 ter Innocenti M ini 90. Telefon 214434 ob večernih urah.

IŠČEMO prostor prib. 50 kv.m na Opčinah za zanimivo trgovino. Ponudbe poslati na Publiust, Ul. dei Montecchi 6 - Trst pod šifro »Novo«.

19-LETEN FANT z vozniškim dovoljenjem A-B kategorije, z obveznostjo vojašnice, išče katerokoli časovno zaposlitev. Telefon 825285 v večernih urah.

PROFESOR matematike uspešno nudi lekcije iz matematike za vse slovenske šole. Telefon 003865—32930.

PISARNA išče knjigovodjo »part—time«. Pisati na Publiust, Ul. dei Montecchi 6 — Trst pod šifro »part—time«.

NUDIM lekcije klavirja po ugodni ceni. Telefon 0481—533592 od 9. do 12. in od 15. do 19. ure.

OSMICO je v Ricmanjih št. 118 odprl Berto Pregarc. Toči črno in belo vino. NUJNO iščemo skladišče ali prostorno podstrešje, približno 10 kv. m na Krasu. Tel. od 8.30 do 12.30 na tel. št. 361655.

UNIVERZITETNA ŠTUDENTKA nudi lekcije iz nemščine in italijanščine. Tel. 228339.

PRODAM alfa romeo 33 1.3 S, letnik 88, prevoženih 38.000 km. Telefonirati v večernih urah na št. 213791.

PRODAM opel corsa 1200, letnik '89, prevoženih 30.000 km. Tel. 231984.

PRODAM po zelo ugodni ceni zaradi izbrisane registracije gliserja izven krovnih motor selva 80, kls. electric z vsemi priključki, letnik '89 rabljen eno poletje. Cena 2.500.000 lir. Tel. 327342.

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Telef.: Sedež 040/67001
Agencija Domjo 831-131
Agencija Rojan 411-611
Filiala Čedad 0432/730-314

Revščina streže po življenju karnevalu v Riu

Organizatorji letos sprejemajo tudi turiste in kreditne kartice

SAO PAULO — Prvič v zgodovini imajo organizatorji karnevala v Riu de Janeiru, največje pustne prireditve na svetu, težave zaradi nezadostnega števila plesalcev sambe. Karneval je v Riu več kot verski ali državni prazni, to je trenutek, ko plesalci in godci vsaj za dan ali dva, za nekaj ur pozabijo na vse težave, ki tarejo državo in njene prebivalce. Mimohod vozov po središču mesta ob plesanju sambe v blestečih kostumih je za marsikoga zadoščenje, ki mu dovoli, da preživi nato leto revščine, truda in težav - do naslednjega pusta.

Ljudje se res pripravljajo na karneval celo leto, plesalci pa obiskujejo šole sambe kar po več let. Na sprevedu dejansko sodelujejo posamezne šole s svojimi člani in torej skupinami in vozovi. Gospodarska kriza, ki že nekaj let pesti Brazilijo, se je zadnje leto tako zaostila, da si večina vpisanih v šole sambe ne more dovoliti nakupa dragega kostuma. »Fantasia«, dragocena obleka, ki jo najpogosteje pokrivajo bleščeče in krasi nojevo perje, stane letos ogromno, vsakogar znesek, ki si ga revni Brazilci iz četrti, kot so »favelas« in »morros«, ne morejo privoščiti. S tako obleko »sambisti« plešejo v posameznih »alas« ali krilih, na katere je razdeljen sprevod. V teh krilih imajo namreč vsi plesalci iste šole enako obleko, kar ustvarja prav zanimivo koreografijo celotnega spreveda.

Kostum v uglednejši ali starejši šoli, kot je denimo Mangueira, velja letos kakih 300 tisoč lir, celo premoženje za ljudi, ki zaslužijo (v najboljšem primeru) največ 100 tisoč lir mesečno. Cena za fazanovo perje, da ne govorimo o pavjem ali nojevem, je v zadnjih mesecih porasla za 400 odstotkov. Kilogram nojevega perja stane, denimo, 250 tisoč lir, kar je spravilo na glavo proračune

vseh plesnih šol. Nekateri že prodajajo kostume na obroke - za eno ali dve leti.

Najbogatejše šole si lahko dovolijo, da posodijo kostume plesalcem ali jih celo podarijo, vsaj najstarejšim članom in »ensaiošom«, tistim, ki obiskujejo tedenske vaje sambe. Na takih vajah se namreč plesalci učijo novih korakov sambe. Že v preteklih letih so šole skrbale za kostume godcev in »baian« (starejših plesalci, ki se vrtijo na robovih spreveda v dolgih in širokih krilih, podobnih krinolinam), otrok in članom »baterie«, torej bobnarjem, ki spremljajo mimohod 3 do 4 tisoč članov šole sambe. Za našete članov skupine, ki so nepogrešljivi, bi bilo namreč prepoznavno, če bi se morali odpovedati sprevedu, ker ne bi mogli nositi kostuma.

Revnejše šole so se že v preteklih letih začele posluževati poceni in neobičajnih materialov za izdelovanje kostumov. Šola Imperatriz je tako oblekla svoje »sambiste« v slame, Mocidade independente de Padre Miguel pa v mrežice za pobiranje muh in v razpršice. Najbolj po ceni je seveda čim bolj nudistična varijanta, ki si jo dovoli nekaj stotin mlajših temnopoltih lepotic. Nakup »fantasie« predstavljajo vse, kakor za Karioke cilj in vsakoletno dokazovanje lastnega dostojanstva.

Gospodarske težave so organizatorjem karnevala sugerirale, da sprejmejo med plesalce tudi turiste, ki si lahko nakupijo »fantasio« in se prijavijo k sodelovanju. Časopis v Riu je že objavil telefonske številke, na katerih sprejemajo prijave. Na ta način bodo morda organizatorji s priložnimi in petičnimi plesalci zapolnili praznine v karnevalskem sprevedu v tem letu hude recesije. Sprejemajo tudi kreditne kartice.

sklad mitje čuka

Poskusni zajčki ob reformi

Zaradi aktualnosti problematike šolske reforme ob uresničevanju zakona št. 148 in zaradi tega, ker smo prepričani, da so starši kljub dobri volji posameznih šolskih funkcionarjev, kakor smo lahko brali v našem dnevniku, še vedno premalo informirani, pa ne zaradi ravnateljstev samih, bi danes orisali nekaj dejstev iz italijanskega učnega sistema.

Ta sloni že nekaj let na novih učnih načrtih. Kaj so pravzaprav učni načrti?

V Italiji je v veljavi centralizirani učni sistem. To pomeni, da sama država vzdržuje, ureja in določa vsebino izobraževanja, ki ga morajo posredovati šole. V šolskih sistemih so učni načrti dokument z natančno navedenimi kulturno in didaktično profiliranimi vsebinami izobraževanja. V njih so smernice, določbe, navodila, metode, oblike dela, kvantiteta in kvaliteta snovi, torej vse, kar je potrebno za optimalno dejansko uresničevanje vzgojnoizobraževalnega procesa.

Ceprav niso edini za to poklicani, so vsekakor za uvajanje učnih načrtov v prvi vrsti zadolženi učitelji. Posredno pa seveda pomagajo tudi drugi strokovnjaki, denimo pisatelji, založniki itd.

Učne načrte lahko izvajamo na dva načina. Ko sta način in čas izvajanja natančno določena, imenujemo pedagogi to uvajanje restriktivna norma. Načrt pa lahko uvajajo tudi kot osnutek, oziroma izhodišče vsega dela, ga lahko spreminjajo, prilagajajo po potrebi in glede na specifično določenega področja, časa in posameznih otrok. Ta način uvajanja učnih načrtov je sicer zelo demokratičen, vendar zahteva od šolnikov izredno prožnost, zmožnost analize didaktičnega dela in preverjanja učinka učnih izbir. Z drugimi besedami: učitelji morajo biti za uspešno izvajanje takega načina učnih načrtov temeljito strokovno podkovani.

Izpopolnjevanje učiteljev je torej pogoj za uresničitev inovacije učnih načrtov. Drugi pogoj pa so seveda sredstva in primerni prostori za izvajanje vzgojno-izobraževalnega procesa v osnovni šoli in naprej.

Če se najprej pomudimo pri izpopolnjevanju učnega osebja, naj povemo, da predvideva zakon po novem za učitelje že od vsega začetka univerzitetno izobrazbo, morebitno podiplomsko specializacijo, strokovne izpite, natečaje in podobno. Temu pa mora slediti drugo, trajno izpopolnjevanje. V delegiranih odlokih iz leta 1974 je jasno povedano, da ima vsak učitelj pravico, predvsem pa dolžnost do izpopolnjevanja. Za trajno izpopolnjevanje skrbijo različne ustanove, društva in inštituti.

Ministrstvo za šolstvo je na primer že pred letom 1987 zadolžilo vse deželne zavode za pedagoško raziskovanje IRRSAE v Italiji, naj izdelajo strokovno-tehnični načrt izpopolnjevalnega tečaja, ki bo namenjen vsem učiteljem. V šolskem letu 1987/88 je bil tekst novih učnih načrtov uradno uveden v vse osnovne šole. Po petih letih izkušenj od uvedbe novih učnih načrtov pa naj bi prišlo do preverjanja stopnje izpopolnjevanja učiteljev in uresničitve učnih načrtov. V letošnjem šolskem letu naj bi se torej to začetno izpopolnjevanje učiteljev na tem deželnem zavodu zaključilo, hkrati z uresničitvijo šolske reforme.

Tečaj je bil organiziran za dvestopetdeset učiteljev iz tržaške in goriške pokrajine, med njimi pa je bil najprej posebej usposobljen vzorec 26 učiteljev, ki so po vzoru dolgoletne prakse po tujih zahodnih državah, dobili nalogo posredovati svoje pridobljeno znanje ostalim kolegom.

Seveda zahtevajo novi učni načrti tudi nove ali vsaj funkcionalno urejene učne prostore in didaktična sredstva oziroma učne pripomočke.

Tudi ne smemo pozabiti, kar pravi statistika: vsak sedmi otrok ima težave v šoli. Na osnovi zdrave pameti lahko sklepamo, da se v zadnjih letih ni mogel nenadoma generalno znižati nivo povprečnega inteligenčnega kvocienta, čeprav je še vedno nekaj takih otrok, ki jih splošno označujemo »da niso za v šolo«, pa niso morda le za »tako šolo, kot jo mi poznamo«.

Torej je treba iskati vzroke za te učne težave druge. Učne težave nastajajo seveda predvsem v šoli, zato se moramo najprej vprašati o njeni organizaciji. Pri tem bi bilo nadvse koristno, če bi se tako starši kot učitelji osvobodili slehernega predsodka. Če analiziramo pripravljenost učnega osebja, še ne pomeni, da gledamo danemu učitelju pod prste. Poleg tega, da moramo upoštevati tudi zahtevnost nalog, ki so bile dane otrokom in objektivne okoliščine, v katerih šola deluje. Standardni primer: veliko učiteljev se izpopolni za gibalno vzgojo, po naših osnovnih šolah pa ni telovadnic in seveda tudi ustrezne opreme ne. Ali: vrsta učiteljev se pripravlja na poučevanje tujega jezika, ni pa pravih prostorov in ustrezne opreme za moderni pristop k jeziku, kakor ga nudijo izvenšolske ustanove. Ne smemo torej dovoliti, da bi naši otroci postali poskusni zajčki v reformi, ki diši le po reševanju oblasti iz zagate, zgolj zaradi odvečne delovne sile.

O vsem bomo še govorili.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1
6.55 Aktualno: Unomattina
10.00 Jutranji dnevnik
10.05 Gospodarstvo
10.25 Nanizanki: Ellen Burstin Show, 11.05 Provaci ancora Harry, vmes (11.00) kratke vesti
11.55 Vreme in variete Piacere Raiuno, vmes (12.30) kratke vesti
13.30 Dnevnik - tri minute
14.00 Variete: Piacere Raiuno
14.30 Otroški variete
15.00 Aktualnosti: Primiissima, 15.30 Cronache italiane
16.00 Mladinski variete: Big!
17.35 Odprti prostor
17.55 Iz Parlamenta in vesti
18.05 Variete: Occhio al biglietto
18.15 Dok.: Italia chiamò
18.50 Dok.: Kvarkov svet
19.35 Aktualno: Una storia
19.50 Vreme in dnevnik
20.40 Variete: Crème Caramel (vodijo Pippo Franco, O. Lionello, Pamela Prati)
22.45 Dnevnik
23.00 Aktualno: Sredozemlje
24.00 Dnevnik in vreme
0.30 Danes v Parlamentu
0.40 Rubrika opolnoči
1.10 Film: Il colpo era perfetto, ma... (kom., ZDA)

RAI 2
7.00 Nanizanke in risanke
8.45 Ne samo o kmetijstvu
9.00 Dokumenti: Il poeta nascosto (G.G. Belli)
10.00 Film: Un americano in vacanza (kom., It. 1946)
11.50 Kratke vesti
11.55 Variete: I fatti vostri
13.00 Dnevnik - ob trinajstih
13.20 Gospodarstvo
13.25 Rubrika: Nonsoloneri
13.50 Nad.: Quando si ama, 14.45 Santa Barbara
15.35 Rubrika o lepoti, Kronika v živo, Diogenes
17.25 Vesti in iz Parlamenta
17.35 Aktualno: Bellitalia
17.55 Glasba: Rock café
18.05 Športne vesti
18.20 Nanizanka: Miami Vice
19.10 Nad.: Beautiful
19.45 Dnevnik in šport
20.30 Film: Il grande cuore di Clara (kom., ZDA 1988, r. R. Mulligan, i. Whoppi Goldberg, Michael Ontkean)
22.25 Nanizanka: Hunter
23.15 Nočni dnevnik
23.30 Košarka (pokal prvakov)
1.10 Vreme in horoskop
1.15 Glasba: Rock café
1.20 Film: Gli eroi di Telemark (vojni, ZDA 1966)

RAI 3
11.30 Rubrika o telovadbi
12.00 Krožek ob 12. (vodi Romano Battaglia)
12.05 Kratke vesti iz Milana
14.00 Deželne vesti
14.30 Popoldanski dnevnik
14.45 Dok.: Il far da sé, 15.15 Anatomia di un restauro
15.45 Šport: jahanje, 16.05 tedenski pregled amaterskega nogometa, 16.25 hokej na kotalkah
16.40 Rubrika o tenisu
17.00 Popoldan na 3. mreži
17.45 Pregled tujega tiska in televizije: La Rassegna
18.00 Dok. oddaja: Geo
18.45 Derby in vreme
19.00 Dnevnik
19.30 Deželne vesti
19.45 Varieteja: Piero Chiambretti - Il portalelettere, 20.05 Blob
20.25 Aktualno: Una cartolina spedita da A. Barbato
20.30 Aktualno: Samaracanda (vodi Michele Santoro)
23.30 Dnevnik
23.35 Aktualno: On-off
24.00 TG3 Posebnosti
0.45 Dnevnik in vreme
1.10 Filmske novosti
1.20 Variete: Fuori orario
1.55 Nočni spored

TV Slovenija 1
8.50 Video strani
9.00 Zimski počitniški program: Palčki nimajo pojma, Zlati dež, 11.00 film Zaupno poročilo o stripu (dok., ZDA)
12.25 Video strani
13.30 Dnevnik
13.40 Napovednik
14.20 Športna sredi
16.25 Poslovne informacije
16.30 Poročila
16.35 Slovenska kronika
16.45 Spored za otroke in mlade: nan. Superbabica, 17.10 Živ Žav
18.05 Svetovalno izobraževalna oddaja: Ze veste
18.40 Risanke in Napovednik
18.55 Dobro je vedeti
19.00 Zarišče
19.30 Dnevnik, vreme in šport
20.05 Nanizanka: Razrednik
20.30 Majza vam predstavlja
21.30 Tednik
22.20 Dnevnik
22.40 Vreme in šport
22.45 Poslovna borza
22.55 Napovednik
23.00 Sova, vmes nadaljevanke trenerke moške ekipe in Ne za peni več, ne za peni manj
0.40 Video strani

TV Koper
13.00 Film: Maščevalec meč (pust., ZDA 1952)
14.40 Nadaljevanke: Rayanovi, 15.20 Amandoti
16.00 TV Novice
16.10 Otroški program: Čarobna svetilka, vmes Superbook in nanizanka Družina... recimo ji tako
17.00 Film: Osje gnezdo
18.30 Studio 2
18.50 Odprta meja
19.00 Dnevnik - Vsedanes
19.25 Nad.: Rayanovi
20.30 Aktualno: Meridiani
21.10 Glasbena odd. v živo: Juke box, vmes dnevnik
23.20 Nad.: Amandoti

TV Slovenija 2
15.50 Sova, vmes nad. Trenerka moške ekipe in Glasba skozi čas
17.40 Euroritem (32. del)
18.00 Regionalni programi
19.00 Videolestvica
19.25 Napovednik
19.30 TV dnevnik RAI
20.05 Gospodarska oddaja
20.35 Umetniški večer: Povečava, 22.05 Iz arhiva televizije
22.35 Yutel

RADIO TRST A
7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Dopisnice z najbližnjega vzhoda; 8.40 Orkestri; 9.00 Evergreeni; 9.30 Beležka; 9.40 Dvajset minut z...; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Stereofonski koncert; 11.30 D. Feigel in njegovi spisi; 11.50 Melodije; 12.00 Skozi tančico molka; 12.20 Lahka glasba; 12.40 Naša pesem: Ženski zbor Rotovž; 12.50 Orkestri; 13.25 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Dvignjena zavesa; 15.00 Evergreeni; 15.30 Spoznajmo Slovenijo; 15.50 Orkestri; 16.00 Mi in glasba: skupina Isola Vicentina; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Četrtekova srečanja; 17.40 Mladi val; 19.20 Zaključek.

RADIO SLOVENIJA
5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.45 Iz naših sporedov; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Kronika; 8.00 Radijo plus; 8.30 Dnevnikov odmev; 11.30 Pregled domačega tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Obvestila; 14.05 Poslovne informacije; 14.30 Iz tujega tiska; 15.00 Radio danes; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Obvestila; 17.05 Studio ob 17.00; 18.30 Varnostna kultura; 19.30 Obvestila; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Četrtekov večer domačih pesmi; 21.05 Literarni večer; 21.45 Lepe melodije; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Podoknica; 23.05 Nočno.

CANALE 5
7.00 Aktualno: Na prvi strani
8.30 Nan.: Arnold, 9.00 Alice
9.35 Film: Un cappello pieno di pioggia (dram., ZDA 1957, r. Fred Zinnemann, i. E.M. Saint, D. Murray)
11.50 Kviz: Il pranzo è servito (vodi Claudio Lippi)
12.40 Variete: Non è la RAI (vodi Enrica Bonaccorti)
13.00 Dnevnik TG 5
14.30 Aktualno: Forum (vodi Rita Dalla Chiesa), 15.00 Agenzia matrimoniale, 15.30 Ti amo parlamone
16.00 Otroški variete: Bim bum bam in risanke
18.00 Kviza: OK il prezzo è giusto (vodi Iva Zanicchi), 19.00 La ruota della fortuna
20.00 Dnevnik TG 5
20.25 Variete: Striscia la notizia
20.40 Kviz: Telemike (vodi Mike Bongiorno)
23.00 Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) Dnevnik TG 5
1.05 Striscia la notizia
1.20 Nanizanka: New York New York
2.10 Nočni spored

RETE 4
8.00 Nadaljevanke: Così gira il mondo, 8.25 La mia piccola solitudine, 9.00 La valle dei pini, 9.35 Una donna in vendita
10.30 Kviz: Cari genitori
10.55 TG 4 vesti
11.45 Nad.: Stellina
12.20 Otroški variete
13.20 TG 4 vesti
13.40 Variete: Buon pomeriggio (vodi P. Rossetti)
13.45 Nad.: Sentieri, 14.40 Señora, 15.15 Vendetta di una donna, 15.45 Tu sei il mio destino, 16.20 Cristal, 17.20 Febbre d'amore, 18.00 Dottor Chamberlain, vmes TV 4 vesti
18.35 Kviz: Gioco delle coppie
19.15 Nad.: Primavera
20.00 Variete: C'eravamo tanto amati
20.30 Film: Ufficiale e gentiluomo (dram., ZDA 1982, r. Taylor Hackford, i. Richard Gere, Debra Winger, Lou Gossett jr.)
22.50 Variete: Buonasera
23.50 Film: Bolide rosso (pust., ZDA 1954, r. G. Sherman, i. Tony Curtis)
1.40 Spored non stop

ITALIA 1
6.30 Odprti studio
7.00 Otroška variete: Ciao Ciao in risanke
8.30 Odprti studio
9.05 Nanizanke: SuperVicky, 9.30 Chips, 10.30 Magnum P.I.
11.30 Odprti studio
11.45 Variete: Mezzogiorno italiano (vodi G. Funari), 14.00 Odprti studio
14.15 Variete: Mondo Gabibbo
15.00 Nan.: La bella e la bestia, 16.00 Magnum P.I. - Per un amico, 17.00 A-Team - Il giorno del ringraziamento, 18.00 MacGyver - La nave del sole
19.00 Odprti studio
19.30 Studio sport
19.35 Kviz: Il gioco dei nove
20.30 Film: Scuola guida (kom., ZDA 1985, r. Neal Israel, i. John Murray, James Keach)
22.30 Film: Dieci minuti a mezzanotte (krim., ZDA 1983, r. J.L. Thompson, i. Charles Bronson, Andrew Stevens)
0.30 Odprti studio in šport
1.05 Nočni spored

ODEON
13.00 Risanke
15.30 Nad.: Happy end
16.30 Film: Pontzio Pilato (zgod., 1961, r. Irving Rapper, i. Jean Marais)
18.00 Nad.: Rosa selvaggia (i. Veronica Castrov)
19.30 Risanke
20.00 Dok.: Človek in zemlja
20.30 TV film: Matrimonio a rischio (i. Silvia Pfeifer, 1. del)
22.00 Film: Un cadavere di troppo (krim., Fr. 1973, r. Etienne Périer, i. Lea Massari, Bernard Blier)

TMC
8.30 Dok.: Prijateljska narava
9.00 Nanizanki: Le spie, I giorni di Brian
11.00 Nad.: Vite rubate
11.45 Variete: A pranzo con Wilma
12.30 Nanizanka: Get Smart
13.00 Dnevnik in šport
14.00 Variete: Ottovolante
14.35 Risanke: Snack
15.00 Film: Bambini in guerra (dram., ZDA 1972, r. G. Schaefer)
16.40 Rubrika: Ženska TV
18.30 Nan.: Matlock - Matlock è in forma

TELEFRIULI
10.45 Telefriuli non stop
13.45 Ena rastlina na dan
14.00 Nanizanka: Primus
16.00 Vesti in risanke
17.00 Nanizanka: Provaci ancora Lenny
18.05 Nad.: La padroncina
19.00 Večerne vesti
19.30 Nanizanka: Provaci ancora Lenny
20.00 Rubrika: Belo & Črno
21.30 Nad.: Gnicche (It., r. I. Angeli, i. Tonio Damia)
22.45 Nočne vesti
23.15 Rubrika: Led in sneg

TELE 4
(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Dogodki in odmevi

RADIO KOPER (slovenski program)
7.30, 14.30, 16.30 Poročila; 13.30, 19.00 Dnevnik; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.05 Na današnji dan; 6.10 Vreme; 6.30 Jutranjik; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Dnevni pregled tiska; 7.35 Kulturni servis; 8.00 Prenos Radia Slovenija; 10.35 Prenos Vala 202; 13.15 Od enih do treh; 14.35 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.00 Črno na bellem; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Mladim poslušalcem; 19.00 Prenos RS.

RADIO KOPER (italijanski program)
6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Jutranja glasba; 6.05 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 6.45 Kulturni koledarček; 7.00 Simfonija zvezd, horoskop; 8.00 Pozdravljeni; 8.15 Raba in zloraba italijanskega jezika; 8.25 Pesem tedna; 8.45 Uganka; 9.00 Glasba je...; 9.35 Glasbene želje; 10.00 Pregled tiska; 10.40 Svet družine: ideje, recepti in nasveti; 11.00 Sanje o počitnicah; 12.00 Glasba po željah; 13.35 Pesem tedna; 13.45 Edig Galletti; 14.00 Želja po glasbi; 14.33 Alphabet street; 16.00 Popoldne ob štirih; 16.05 Promocija plošče; 16.20 Kulturni koledarček; 16.50 Rock-slovar; 17.40 Kantavtorji; 18.00 Spomin iz Italije; 18.45 Jazz glasba; 20.00 Nočni program.

RADIO OPČINE
7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 16.30 Te zanima tvoja prihodnost; 17.30 The story of...; 21.00 Radio ga ga.

Odbor garantov KZE potrdil stališče glede javnega zdravstva

Ostajajo dosedanje izbire o dveh bolnišnicah

Prizadevanja za spoštovanje rokov izgradnje

Odbor garantov pri Goriški krajevni zdravstveni enoti je na svoji zadnji seji, v torek zvečer, opredelil stališče do glavnih vprašanj na področju javnega zdravstva na Goriškem. Te svoje smernice, ki zadevajo že dolgo in še zmeraj močno sporno vprašanje gradnje ene same ali dveh bolnišnic, posege na obstoječih objektih, zdravstveno službo na teritoriji, vprašanje osebja, finančnih sredstev in končno vprašanje ustrezne in korektnosti informiranosti, je odbor garantov, ki mu predseduje Giannino Ciuffarin, opredelil v daljšem dokumentu.

Ob tem velja posebej naglasiti, da je odbor garantov organ, ki ima nekakšno politično—posvetovalno funkcijo. Odločitve sprejema namreč poverjeni upravitelj, lahko tudi mimo ali v nasprotju z mnenjem odbora garantov.

To sicer ni primer odbora garantov pri goriški KZE, ki je tudi v zadnjem dokumentu podprl že pred meseci opredeljene izbire o gradnji, oziroma dokončanju dveh bolnišnic v pokrajini. V Gorici je predvidena gradnja nove bolnišnice, v Trzinu dokončanje projekta San Polo.

V dokumentu, ki je bil izglasovan s štirimi glasovi (Ciuffarin, Cataldo, Esposito, Lupi) ob dveh vzdržanih (Gaggioli in Di Gianantonio), medtem ko je bil sedmi član odbora (Poiani) odsoten zaradi bolezni. Gaggioli in Di Gianantonio sta se o skupnem dokumentu vzdržala, medtem ko sta med glasovanjem o posameznih točkah v zadevi gradnje dveh bolnišnic, nasprotovala takoi odločitvi.

Odbor jemlje na znanje vse dosedanje odločitve in soglasja pristojnih organov ter poverjenega upravitelja poziva, da v skladu s pooblastili ukrepa, da bodo roki izgradnje, ki jih predlaga konzorcij Edilsa Gorizia (konzorcij gradbenih in drugih podjetij, ki bo gradil bolnišnici) dosledno spoštovani.

Novo bolnišnico v Gorici naj bi povsem dogradili do avgusta leta 1998, do septembra 1996 pa bolnišnico v Trzinu.

Dela na gradbišču slednje naj bi začeli že novembra letos. Odbor garantov, najbrž tudi pod vplivom številnih pomislekov in kritičnih pripomb zahteva od poverjenega upravitelja da ga stalno seznaja s potekom del.

Drugi sklop vprašanj, ki jih je odbor garantov obravnaval časovno zadeva prehodno obdobje. Do dograditve novih bolnišnic je treba v obstoječih strukturah zagotoviti primerno raven vzdrževanja in ohranjanja prostorov in

naprav. Vsekakor pa morajo biti tudi izbire na tem področju smotrne in upoštevati morajo končni cilj.

Glede organizacije javne zdravstvene službe na teritoriji, kajti bolnišnični objekti so le del sistema, ki mu pravimo zdravstvena služba, oziroma oskrba, odbor garantov priporoča iskanje najširšega sodelovanja in usklajenega nastopanja, med deželnim načrtom za zdravstvo in deželnim načrtom za posege na socialnem področju.

Težave, ki nastajajo iz neustreznega organika bo mogoče uspešno premagovati ob doslednem spoštovanju kolektivne delovne pogodbe in ob večjem tesnem sodelovanju s sindikalnimi organizacijami. Pomanjkanje pomožnega, zlasti bolničarskega osebja naj bi ublažili z večjo racionalizacijo, pa tudi z vključevanjem posebej za oskrbo strokovno usposobljenega osebja.

Prednostni cilj, ki naj bi ga dosegli na področju javne zdravstvene službe je omejevanje izdatkov, oziroma stroškov. To pa je mogoče doseči le s spremembami miselnosti pri vseh v zdravstvu zaposlenih delavcev, in s stalnim nadzorstvom. Instrument pa je višja stopnja informatizacije z možnostjo sprotnega pregleda porabe po posameznih sektorjih in z možnostjo odpravljanja dvojnikov ali nepotrebnega zapravljanja denarja.

Kot zadnjo točko odbor garantov navaja potrebo po stalnem in korektnem informiranju javnosti z dinamiko na področju javne zdravstvene službe.

S takim stališčem se seveda lahko samo strinjamo, vendar s priporočilom, da mora biti informacija zares korektna, razumljiva in ažurna.

Informiranje javnosti potem, ko so bile že opravljene določene izbire — kakor recimo glede vprašanja ene ali dveh bolnišnic — utegne povzročiti reakcije z negativnim predznakom.

Tako odbor garantov. Nič novega torej. Kako se bodo priporočila izvajala pa bomo lahko ugotavljali v prihodnjih mesecih in letih. Dobro pa bi bilo tudi, vsaj kar zadeva gradnjo bolnišnic, ko bi bila javnost natančno seznanjena z začetno predvidenimi stroški za izgradnjo obeh bolnišnic, zato, da bi čez pet ali več let, vsekakor ob dograditvi, lahko primerjala, kako smotrno so bila sredstva uporabljena. Različne izjave, ki jih je slišati glede stroška izgradnje avtoporta, bi morali odgovorni jemati kot zelo jasen opozorilni znak in ustrezno ukrepati. Po drugi strani pa ima (in imamo) javnost pravico vedeti, kako smotrno se troši tudi naš denar.

Resolucija Spazzapana na Pokrajini - Doberdovski župan pri prefektu

Za ohranitev slovenščine v statutih

Protest Demokratov iz Nove Gorice: »O prijateljstvu morajo pričati dejstva, ne besede«

Po črtanju členov o rabi slovenščine iz občinskega statuta v Sovodnjah je pokrajinski odbornik SSK Mirko Spazzapan predložil osnutek resolucije, s katero naj bi pokrajinski svet obvezal upravo, da poseže pri Centralnem deželnem nadzornem odboru za revizijo sklepa o sovođenjskem statutu in za drugačno obravnavo statutu občin Doberdob in Števerjan. Spazzapan ugotavlja, da je 95% prebivalstva navedenih treh občin slovenske narodnosti, da je slovenščina občevalni jezik tako prebivalstva kot občinskih upraviteljev in uslužbencev, da je cilj zakona 142 o krajevnih avtonomijah približati občane izvoljenim telesom in da je možnost uporabe materinega jezika najbolj učinkovito in neposredno sredstvo za doseg tega cilja. Zato naj bi se pokrajinska uprava, njen predsednik in organi strank zavzeli pri nadzornem odboru za spremembo sklepa o sovođenjskem statutu in da se prepreči sprejetje tako restriktivnih in protidemokratskih odločitev za Doberdob in Števerjan.

Z enakim namenom je doberdovski župan Mario Lavrenčič že stopil v stik z nadzornim odborom in zaprosil za avdicijo, na kateri naj bi dodatno razčlenili stališče občinske uprave in utemeljil pravico do javne rabe slovenskega jezika.

Te dni je Lavrenčič tudi obiskal goriškega prefekta Maria Palmiera. Predstavil mu je določila, ki jih je občina sprejela v statutu glede rabe slovenščine in ki so v bistvu le potrditev že dolgoletne in doslej nikoli osporavane prakse dvojezičnega upravljanja. Lavrenčič se je tudi zavzel za poseg prefekta

pri nadzornem odboru, vendar na to prošnjo ni dobil zaželenega pozitivnega odgovora. Palmiero je zavrnil možnost posega, češ da gre za ločene pristojnosti. V primeru občinskih statutu, je dejal vladni predstavnik, gre za pravna vprašanja in je pristojnost za preverjanje legitimnosti določil izključno v rokah nadzornega organa. Slovenskim upraviteljem je zaradi tega priporočil »potrpežljivost«, češ da je vlada že napovedala pozitivne ukrepe za zaščito slovenske manjšine. Čekali naj bi torej do odobritve zaščitnega zakona in šele nato, »če bo potrebno« - kot je poudaril prefekt -, spremenili in prilagodili občinske statute.

V zvezi z afero o občinskih statutih smo prejeli tudi sledečo protestno izjavo zbora Demokratske stranke iz Nove Gorice: »Demokrati Goriškega zbora in njeni krajevni odbori iz Šempetra, Dornberka in Trnovo-Lokve najostreje obsojamo početje deželnega nadzornega organa, ker je zavrnil vse določbe o rabi slovenskega jezika v občinskem statutu in tako prepovedal javno rabo slovenskega jezika v občini Sovodnje. Pozivamo demokratično italijansko javnost, da pripomore k odpravi nerazumnega dekreta, italijanske politične stranke pa, da se zavzamejo za čimprejšnjo globalno zakonsko zaščito slovenske narodnosti v Italiji. Prav zato pozivamo občinsko skupščino v Novi Gorici, da ponovno premisli koncept o zbliževanju obeh Goric. Prijateljstvo in sodelovanje ne moremo graditi le na lepih besedah in oklonih, o prijateljstvu morajo pričati predvsem dejanja«.

Spored Gorica kinema

Rdeče svetilke v kinu Vittoria

V okviru četrtkovih večerov Gorica kinema bodo nočjo ob 20.45 v kinu Vittoria predvajali kitajski film Rdeče svetilke režiserja Zhang Yimouja, ki je bil predstavljen na lanskem filmskem festivalu v Benetkah. Dogajanje je postavljeno v 20. leta tega stoletja. Študentka postane četrta žena bogataša. Vsak večer rdeča svetilka gori pred durmi tiste od žena, s katero bo mož prenočeval. Obred skrivnostno in neusmiljeno spremlja konflikte, sovraštvo in hinavščino med ženami.

Za vse obiskovalce je obvezna izkaznica Kinoateljja, ki jo je mogoče nabaviti pri blagajni kina in ki omogoča znižano vstopnino v goriških kinodvoranah od ponedeljka do petka.

■ V Ljudskem domu zraven županstva v Ronkah bo nočjo ob 20.30 okrogla miza o vzrokih ločevanja v italijanski levici. Razpravo bo vodil dr. Ferruccio Savastano, z njim pa se bosta pogovarjala župan v Ronkah Enzo Novelli (PSI) in Gianmassimo De Pace, bivši župan izvoljen na listi KPI.

Mednarodni posvet ISIG o spremembah družb na Vzhodu

Inštitut za mednarodno sociologijo iz Gorice (ISIG) prireja danes in jutri v sodelovanju s Fakulteto za mednarodne in diplomatske vede posvet na temo »Družbeni osebki in načrtovanje sprememb v Vzhodni Evropi«. Sociologi in drugi strokovnjaki - med njimi zelo številni prav iz Vzhodne Evrope - bodo obravnavali družbene, gospodarske, institucionalne in druge dejavnike ter posledice sedanjih korenitih sprememb.

Posvet bo ob 9.30 v dvorani Trgovinske zbornice odprl predsednik ISIG Mario Brancati. Sledilo bo zasедanje o vlogi družbenih gibanj (sindikati, cerkve, intelektualci, narodnostne skupnosti in drugi osebki) pri spreminjanju razmer v bivših državah realnega socializma. O problemu narodnostnih skupnosti bosta med drugim govorila ravnatelj ISIG prof. Alberto Gasparini in raziskovalka Laura Bernbach.

Posvet se bo nadaljeval ob 15. uri z razpravo na temo »Od protisistema do civilne družbe: posamezniki, družbene mreže in giba-

nja«. Jutri dopoldne bodo pogledali temo »Nova razmejitev med državo, gospodarstvom in družbo: načrtovanje in sodelovanje Vzhod-Zahod«. Posvet se bo končal z okroglo mizo (jutri ob 15. uri), ki jo bo vodil časnikar Mitja Volčič na temo »Za uravnotežen odnos sodelovanja med novimi demokratičnimi političnimi ustanovami, tržiščem in osebki civilne družbe«.

Minister Margherita Boniver jutri na posvetu o Evropi regij

Minister za priseljence Margherita Boniver, predstavniki sindikatov iz Furlanije - Julijske krajine, Slovenije in Hrvaške ter številni drugi politični in sindikalni predstavniki bodo jutri sodelovali na posvetu o oblikovanju Evrope regij, omikanem sožitju med narodi in o odgovornem ter solidarnem mednarodnem sodelovanju, ki ga prireja deželna sindikalna zveza UIL. Posvet bo ob 9.15 odprla v predavalnici univerze v Ul. Alviano deželna generalna tajnica UIL Adele Pino. Uvodnemu poročilu odgovornega za mednarodna vprašanja pri UIL Flavia Snidera bo sledilo v dopoldanskem delu še deset poročil politikov in sindikalistov iz treh držav ter predstavnikov italijanske manjšine v Istri in Dalmaciji ter Zveze Italijanov v tujini. Margherita Boniver bo govorila ob 13. uri, po premoru pa se bodo od 15. ure dalje zvrstili še preostali govorniki. Zaključil bo Flavio Snidero.

Prispevki CONI

Na krajši slovesnosti so v torek zvečer predstavnikom sedemindvajsetih športnih društev z Goriškega izročili prispevke državnega olimpijskega komiteja (CONI) za prizadevanja na področju vzgoje mladih športnikov, za leto 1990. Društvom so na podlagi posebne lestvice razdelili skupaj 80 milijonov lir. Med prejemniki je tudi OK Val.

Z denarno nagrado naj bi pri društvi spodbudili posebno dejavnost vključevanja in angažiranja mladih v posamezne discipline športa. Gre torej za pobudo, ki bi jo lahko označili kot pobudo približanja športa mladim. Dejavnost mladinskih centrov za športne dejavnosti se odvija pod nadzorstvom pokrajinskih komitejev CONI, prispevki pa se podeljujejo retroaktivno, to je na podlagi opravljenega dela.

Zdravniki krivi smrti ženske?

Trije zdravniki tržiške bolnišnice Roberto Giunta (prva pomoč), Gaetano Panusa (ginekolog) in Ruggero Orlando (anestezist) naj bi bili odgovorni za smrt 25-letne Marzie Magno iz Ronk zaradi nenadne akutnega napada sladkorne bolezni 17. avgusta lani. Državno pravdnništvo v Gorici je zdravnikom dostavilo sodna obvestila o preiskavi, ki naj bi pojasnila njihove morebitne odgovornosti zaradi smrti mlade ženske.

Mestni odbor DSL zelo kritičen do programa nove večine na občini

Svetovalska skupina DSL na občini in mestno vodstvo stranke sta po formalni razrešitvi krize na Občini ocenila program, vlogo in trdnost obnovljene koalicije. Prva ugotovitev zadeva šibkost koalicije, ki je s prejšnjih trideset glasov (na 40) zdrknila na 24 ali 25 glasov. Glede programa bivši komunisti ugotavljajo, da vsebuje vrsto kompromisov, najbrž v poskusu, da bi ugodili vsem partnerjem koalicije. Najbolj očiten primer je predlog o ustanovitvi komisije, ki naj določi lokacijo za vojašnico—šolo, ki ima navidez povsem proste roke, ne meneč se za stališče in priporočila občinskega sveta. Program nadalje ne omenja vprašanja javnega zdravstva, oziroma gradnje bolnišnic, tudi v smislu priporočil občinskega sveta. Dalje program samo »jemlje na znanje«, da je dežela poverila dela za zahodno obvoznico. Gre za program, ki pove vse, ali veliko, istočasno pa pravzaprav nič, ugotavljajo bivši komunisti, ki opozarjajo na nevarnost, da bi utegnili vsa omenjena javna dela uresničiti, ne da bi občinski svet mogel kako vplivati.

Ob tem je možno, da bo kršćanska demokracija, ki si je ves čas prizadevala za uresničitev teh posegov (ne da bi informirala občinski svet in se vsaj posvetovala), skupaj s PSI, skušala zvrniti odgovornost na druge (Dežela, Ministrstva, KZE itd), ugotavlja stranka DSL.

Tudi zaradi tega je obnovljena večina zelo šibka ne samo zaradi števil, ampak zaradi šibkega programa.

Župan Erminio Tuzzi je včeraj prisegel

Na petkovi seji izvoljeni novi goriški župan Erminio Tuzzi je včeraj dopoldne prisegel in s tem v polnosti prevzel opravljanje dolžnosti prvega občana. Medtem se je zvedelo tudi, da je nadzorni organ zavrnil ugovore o korektnosti postopka, ki jih na petkovi seji predložil predstavnik zelenih Fiorelli.

Prvo sejo občinskega sveta pod Tuzzijevim predsedstvom napovedujejo že v prihodnjem tednu.

razna obvestila

Društvo slovenskih upokoencev prireja v soboto, 29. februarja, pustovanje v hotelu Soča v Mostu na Soči. Prijave pri poverjenikih in na sedežu društva ob sredah.

Družba se dobi v soboto, 1. februarja ob 19.30 na Placuti.

Govorica telesa in njene zveze s hipnozo je tema predavanja, ki bo jutri ob 21. uri v dvorani hotela Palace v Gorici na pobudo psihološkega inštituta Sumirpa. Psiholog dr. Marco Pacori bo predstavil dejavnosti inštituta in prikazal nekaj fenomenov hipnoze.

kino

Gorica

VITTORIA Gorica kinema: 20.45 »Rdeče svetilke«.

CORSO 17.00-22.00 »Nightmare 6, 1a fine«.

VERDI 18.00-22.00 »Hot shots - la madre di tutti i film«.

Tržič

COMUNALE Zaprt. Jutri 18.00-22.00 »Amantes«.

EXCELSIOR 17.30-22.00 »Attrazione carnale della mia vicina«. P.m. pod 18. letom.

Nova Gorica

SOČA 20.00 »Vrnitev v plavo laguno«.

SVOBODA (Šempeter) 20.00 »Fantastič na brata Baker«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI Bassi Rita — Don Boscova ulica 175 tel. 32515.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU San Nicolò — ul. Prvega maja 94 tel. 790338.

pogrebi

Danes, 9.00, Agatina Scaringi por. Iacona iz bolnišnice Janeza od Boga na glavni pokopališče, 13.15, Onorino Tomadin, iz splošne bolnišnice v Mariano.

Modro ženo bodo v Rossettiju ponavljali še ves prihodnji teden

Hladna galerija portretov v komediji Carla Goldonija

Kako postaviti oder Goldonijevo komedijo danes, dvestolet po pisateljevi smrti, ko je bilo že vse povedano in tudi storjeno? Ko so vsi poskusi postali že zgodovina in so vse rešitve ustaljene, zlasti potem ko sta jih Visconti in nato Strehler uzakonila? Na ta vprašanja italijanski avtor in režiser Giuseppe Patroni Griffi odgovarja, da nima smisla izgubljati časa s pedantnim ponavljanjem tega, kar je bilo, temveč je povsem upravičeno poskušati iz njegovih komedij ustvariti nekaj, česar v njih ni, ampak bi bilo lepo, ko bi bilo.

V ta namen je med številnimi redko uprizorjenimi deli velikega beneškega gledališkega reformatorja izbral komedijo *Modra žena* (La moglie saggia) iz l. 1752. Naslovna junakinja Rosaura spada z bolj poznano krčmarico Mirandolino v bogato galerijo Goldonijevih razumnih in zdravih meščanov, ki na koncu prekosijo izprijene plemenitase.

Rosaura je hči bogatega trgovca Pantalona, ki se je na očetovo željo poročila z grofom Ottavio. Ta se je plebejske žene kmalu naveličal in se zaljubil v muhavo markizo Beatrice. Na vse načine se skuša odkrižati nadležne soproge, s tatom se celo domeni za ločitev, v zameno je grof pripravljen plačati ženi dvestoto cekinov preživnine na leto. Ko mu tudi to ne uspe, ker se Rosaura ne namerava odreči stanu poročene ženske, sklene, da jo bo zastrupil.

Že iz te kratke obnove je jasno, da to ni Goldonijeva komedija, kakršnih smo navajeni. Poleg tega je ljubezensko razmerje med grofom in markizo vse prej kot idilično, saj se stalno prepirata. Rosaura je na pogled mila, preprosta in pohlevna, v resnici zelo zvito in odločno brani svoj položaj. Služabniki stalno ponavljajo, kako so zvesti gospodarjem, vendar jih izdajo ob prvi priložnosti.

Te, že same po sebi trpke vsebine, se je Patroni Griffi lotil s prefinjenim estetizmom, ki dogajanje na odru odeva v ledeni hlad. Aldo Terlizzi je ustvaril preprosto, skoraj prazno sceno, na kateri lahko plapolajo ogromne črno-rdeče zavese, medtem ko vitki korintski stebri označujejo neizmerni temni prostor. Prizori z igralci v strogih kostumih Gabrielle Pescucci pod rezko svetlobo, ki pada s stropa, se vrstijo kot slike na stenah pinakoteke. Ta vtis še poudarja nekakšna nepovezanost med igralci, ki ustvarjajo vsak zase popoln, a osamljen portret. Predstava je skratka prava paša za oči, vendar pušča v gledalcu vtis bridke in hladne praznine.

Predstavo je postavilo Stalno gledališče dežele Umbrije. V vlogah Rosaura in Beatrice nastopata odlični Annamaria Guarnieri in Ilaria Occhini, grofa Ottavia igra Luciano Virgilio, zelo uspešna sta tudi Brighella Giovannija Crippe in Corallina Anne Gualdo. Komedija bo na sporedu v gledališču Rossetti do 9. februarja. (bov)

Kaj je levičarsko?

Po tektonskih premikih na evropskem Vzhodu, po padcu real-socialističnih držav in hudi krizi komunistične ideologije, je pojem leve postal zelo vprašljiv. Kaj pravzaprav pomeni biti levičar danes?

O tem vprašanju se plete razprava (pred nedavnim smo objavili razmišljanje Norberta Bobbia), krešejo se mnenja, težko pa bi danes jasno opredelili pojem leve, predvsem njen kulturno politični program. Kljub tem nejasnostim - in morda prav zaradi teh nejasnosti - pa se v nemajo ob pojmu leve ne dvomno veliko manj pomembne, zato pa nič manj ostre in razgrete razprave. Pred dobrima dvema tednoma je tako dilema, ki je izzvala razpravo - seveda brez vsakršnega jasnega zaključka - zastavil predsednik založniške hiše Manifesta Valentino Parlato, ki se je javno vprašal (in časopis je njegov dvom poudaril z velikim naslovom), ali je v skladu z levičarstvom imeti hišno pomočnico? Kdor se je poslužuje, je levičar ali desničar?

In v teh dneh je Manifesto, sicer ne povsem hote, dvignil podobno dilemo? Tex Willer, štiridesetletni protagonist stripa western na italijanski način, je res levičar, ali pa skriva v sebi desničarskega reakcionarja?

Problem je nastal, ko je Manifesto pred nekaj dnevi v okviru svoje naročniške kampanje objavil fotografijo Sergia Bonellija, lastnika istoimenske založniške hiše, ki izdaja poleg priljubljenih Texa in Dylana Doga še risanki Mister No in Zagor. Bonelli je bil fotografiran z zadnjim Texom v roki, ob njem pa je bil stavek: »Redno berem Mani-

festu, ker je pozoren do problemov, ki me privlačijo, poleg tega pa mi pomaga tudi na poklicnem področju, ker poroča o fantastiki in pustolovčinah. Zaradi tega se bom naročil nanj. Naročite se tudi vi.« Pred Bonellijem so se s podobno reklamo »izpostavili« Dario Fo, Franca Rame, dolgonoga Alba Parietti in drugi, a nihče ni vzbudil razprave. Bonelli pa jo je vzbudil. Neki naročnik Manifesta iz Neapolja, Ezio Di Sanza, je užaljeno reagiral, da pogledi Manifesta in pogledi Texa Willerja nimajo nič skupnega. V enem od zadnjih albumov je namreč Tex Willer neprizadeto opazoval, kako so Indijance Cherokee izgnali z njihove zemlje. V isti zgodbi pa se pojavlja tudi Burt »Orel« Anderson, mešanec, ki se udeleži tekme za pridobitev dela indijskega ozemlja. Sporočilo je po mnenju Sanze jasno: Indijanci se bodo morali boriti proti belopoltim hudobnežem, če bodo hoteli zemljo. Pri tem pa pozablja, da je bila tista zemlja že njihova.

Ob Sanzi je listu pisal tudi Luca Brasca iz Firenc, ki je bil povsem nasprotnega mnenja, saj sta po njegovem mnenju Tex in Manifesto na isti valovni dolžini, ker se bojujeja proti zlorabam. Poleg tega pa Brasco privlači tudi dejstvo, da Tex že štirideset let zagovarja isto usmeritev in se ne obrača po vetru. Tem pismom je Manifesto - ideološko morda nekoliko vprašljivo, promocijsko pa nedvomno premoteno - posvetil masten naslov čez vso zadnjo stran.

Sredi sedemdesetih let je bil Tex Willer (najbrž ga je zato nekdanji

predstavnik proletarske demokracije in danes zelenih Giorgio Cavallo citiral med nekim svojim posegom v deželnem svetu FJK) skorajda emblematični mladim komunistov. Revija ZKMI Città futura je v Texu (tedaj je bilo obdobje, ko je KPI podpirala vlado nacionalne enotnosti) videla metaforo stranke »boja in vlade« kot vodja indijskega plemena je bil Tex v tej predstavi dojemljiv za probleme novih gibanj, kot ranger in torej predstavnik vlade, sposoben, da »postane država«. In Adornato, ki je v tistih časih vodil revijo in je pred nekaj leti uredil knjigo Heroji našega časa (eno od poglavij je bilo posvečeno Texu, druga pa so obravnavala Snnopyja in Gei Ara), še danes trdi, da je v Texu nekaj dobrega, saj gre »za heroja, ki se bori proti goljufom, špekulantom in skorumpiranim politikantom, obenem pa za človeka, ki se zavzema za spoštovanje zakonov, za prozornost javnih uprav in za etičnost v javnem življenju«.

Polemika se bo najbrž nadaljevala. Še zlasti, ko bodo bralci Manifesta ugotovili, da se je v okviru promocije za Texa opredelil tudi nedvomno zmerni Independenti, ki bo z današnjim dnevom začel objavljati še nepriobčeno Texovo pustolovščino. Kaj pa sedaj, ko je Tex pripravljen na sponzorizacijo buržujskih vrednot?

Zadrego bi lahko obšli tako, da bi zastavili in ponudili v razmišljanje diskutantom novo, žgočo temo: joški s silikonskim nadevom (naj mi bo vulgarnost oprostena) so levičarski ali desničarski? V. T.

O pravih in lažnih Primorcih pa o kvazimediterranskim dimenzijah in karakteristikah

(Glosa)

(2. del)

Tržačanom svetujem, da vse to, kar sem prepisala iz Misli o slovenskem človeku, natiskajo na bristol kartonček s kakšnimi lepimi črkami, po možnosti večjezično, in vsakokrat, ko se s kom seznani, mu ob slovesu z vizitko podtaknejo tudi Trstenjakovo malo odo. Dve muhi na en mah bodo ujeli: propagirali po svetu že afirmiranega slovenskega pisca in strokovnjaka, pa še sebe potrjevali in promovirali, oboje enako koristno in hvalevredno!

Dragi Jaša, da se »Tržačan« Franco Juri diči s sredozemsko odprtostjo in širokostjo, je še nekako razumljivo in sprejemljivo, če se kajpak držimo Trstenjakovega etničnega zemljevida in definicij, ni pa dopustno nam, Kraševcem s hribov (dell'altipiano), da se štulimo med Devince, Miljčane, Tržacane in Nabrežince. In jim krademo temperament, ki ga nimamo. Pa širino in odprtost. Pa ves sredozemski kinč in lišp, ki smo si ga čisto pomotoma nadel. Sposojeno mediteransko nošo pri priči »sleč« in si nadeti kostum okleščenega iglavca alias borovca (navadnega črnega, ne kakšnega cembrina ali ruševja ali pinije, bogne daj!), da ne bo kasnejših bridkih prebujenj in streznitev pa razočaranj. In več kot pridno pogozdunjmo Kras, da bo bodoča rodovitna zemlja vlila tudi v nas več življenja in družbene povezave, da ne bomo ostajali sami, pač pa se zmeraj bolj združevali v razgibano slovensko narodno občestvo, kot je perspektivno pribil dr. Trstenjak, in bili vsaj micereno mičkeno podobni onim tam spodaj v zalivu, ki si močijo noge v Jadranskem morju, Jadrana pa je notorično eden od rokavov sredozemske odprtosti, širine in drugih blagodejnih značajskih vplivov. Jaz magari nisem do danes razumela, zakaj je ravno na Siciliji pa v Kalabriji e dintorni, ki se tako rekoč namakajo v Mediteranu noč in dan, več mafije, kamore in 'ndraghete kot pa sredozemskega na stečaj odprtega in širnega temperamenta, ki ga kontinentalci sredozemcem globoko zavidajo! Vedi bog! Da ne gre tudi pri tržaškem temperamentu zgolj za locus communis (luogo comune, pogrošno resnico) bolj kot za realiteto?

Poglejmo, kaj pravi o tem avtentičen in verodostojen Tržačan Sergij Verč, vobče znan zaradi pronicljivosti duha in ostrine peresa, nagnjen (skoraj 300 stopenjsko - stopinja gor, stopinja dol) k opazovanju in satiri, avtor vrste dramskih, režiserskih, kabaretnih projektov, med drugim kriminalnega romana Rolandov steber (izšel je lani pri ZTTju v zbirki Jadranskega koledarja), tudi večkratni nagradenec in na moč priljubljen nasmejalec svojega zvestega občinstva. Časnikar Robert Škrli je mali pogovor z Verčem objavil v koprskih Primorskih novicah z dne 14. januarja letos. Torej gre za dokaj sveže mnenje o mediteranskosti Trsta nasploh in posebej, drugače rečeno, kot mesta v celoti z večnacionalnim prebivalstvom in v svoji slovenski specifičnosti.

Drugo vprašanje se glasi: »Dogajanje vašega romana ste postavili na Tržaško, kjer je, za razliko od ostalega italijanskega sveta, umor bolj izjema kot pravilo. Tu se bolj živi v preteklosti kot v sedanjosti. Ali vam ta tržaška realnost pri pisanju romana ni povzročala težav?« Odgovor: »Vse, kar sem delal, kar delam in kar še bom, izhaja iz neke preproste ugotov-

vitve, ki se sprevača v dilemo: v prostoru, kjer živimo, je nekaj narobe. To misel, ta paradoks sem doslej izražal skozi zabavnejše zvrsti, kot sta kabaret, satira. Tokrat sem se odločil za drug jezik, s katerim pa skušam pokazati isto stvar, isto premiso - tukaj je nekaj narobe. Živim pač v mestu, kjer doživljam ta narobe svet, ki je že paranoično povezan s preteklostjo. Zato se to mesto ne more razživeti, ne more razmišljati in doživljati normalno. To mesto je obdano s strahovi in paranoi in tudi znotraj tega prostora se lahko zgodijo zločini.« Predzadnje vprašanje pa je takšno: »V romanu se svet slovenske manjšine pojavlja kot neprodušno zaprt svet, za čigar zidovi se dogajajo tudi zločini. Zakaj tak negativen odnos do te skupnosti?« Verčev odgovor: »Tudi v resnici je prostor slovenske manjšine zaprt. Svoje umazano perilo smo običajno prali kar sami doma. To je včasih dobro, marsikdaj pa tudi ne. Najbrž bi ta prostor po tolikih letih potreboval svojega Gorbačova, svojo glasnost, potreboval bi jasnost, ki pa je ni videti. Zato se znotraj tega zaprtega sveta lahko dogajajo stvari, za katere mi ne vemo. Tudi zločini.«

O sredozemskosti in klasičnem pomenu besede, kot jo opevata Jaša L. Zlobec in dr. Anton Trstenjak (pa še kdo) v zvezi s tržaškim temperamentom ni niti besede. Niti zloga. Niti drobne črke. Nič. Kot da je ni. E allora? Se nam je s pogledom nazaj à la Lotova žena, ki se je spremenila v solni steber, s paranojo in slovensko zaprtostjo izpridil tudi Trst, da je vse skupaj podolg in počez bolj kot sredozemsko sončno in sproščeno, pa dinamično in primerno za zgled... en sam zuff? Kravato potrebno jasnosti in glasnosti in transparence, kot radi pravimo, pa kakšnega domačega Gorbačova in steklarja? Če ga sami na premoremo, naj povabimo kot slovenska vlada razne tuje gospodarke pa menažerske svetovalce in Sachse - nedavno odstavljene sovjetskega predsednika, z Raiso vred? Kdove, morda bi za določen čas, kot interludij med bivšo visoko funkcijo in kakšno novo, s kakšnim čudežnim vitrihom in laserskim svetlom je prišel odpirati in luknjati tržaški zaprti in okameneli svet?

Verču sem prav hvaležna, da je s skopo peščico besed, postavil stvari na svoje mesto, da nam ni marjal o prežvečku mitičnega Sredozemlja, ki ga vsak tržaški - tudi primorski po evangeliju svetega Jaše - novorojenček dobi skrbno dozira, nega že v zibko, ali mu vbrizgajo mimogrede, ko malčka nesejo cepiti proti kozam. Da nam je skratka zapel z nekoliko skrhanim ali privlačno zahrpanim glasom: E anche il tram de Opcina xe nato disgrazià, andando zo per Scorcola una baba ga ribaltà, namesto da bi prenapenjal vnete glasilke in domišljavo oril: O sole mio...

JOLKA MILIČ

Post scriptum:

Ko bodo dekleta Kosovelove knjižnice z upravnico na čelu vnovič povabile nadvse priljubljenega dr. Trstenjaka v Sezano na kakšno prirčno srečanje - v tretje gre rado! - jim svetujem, da priridejo večer (ali vsaj zakusko) njemu v čast v... sežanski kleči, prijelni dogodek pa naj sponzorizira podjetje Vinakras, ki naj postavi ob priložnosti tudi malo razstavo kraških vin v lastne propagandne namene.

(Konec)

V ponovljeni tekmi s Cremonesejem

Sreča Interja

CREMONESE - INTER 0:1 (0:0)

STRELEC: Klinsmann v 92'
CREMONESE: Rampulla, Gualco, Favalli, Piccioni, Bonomi, Verdelli, Lombardini, Marcolin, Dezotti, Maspero (Ferraroni od 63'), Florjancič.

INTER: Zenga, Paganini, Brehme, Baggio, Bergomi, Battistini, Bianchi, Berti, Klinsmann, Matthäus, Fontolan (Ciocci od 69').

SODNIK: Cinciripini (Ascoli).
KOTI: 6:3 za Cremonese; GLEDALCEV: 10 tisoč; OPOMIN: Berti in Klinsmann.

CREMONA — Čeprav je Inter v včerajšnji ponovljeni tekmi A lige s Cremonesejem igral v bistvu slabše, kot v nedeljo v Foggii, a je iztržil obe točki, vrh tega pa odločilni zadetek dosegel po izteku regularnega časa, ko so mnogi gledalci že zapuščali stopnišča. Ciocci, ki je (slabo) odigral le zadnjih 23 minut, je visoko po zraku podal v kazenski prostor, po nerodnem posegu vratarja Rampulle in Bonomija pa je žoga prišla do Klinsmann, ki je neoviran z glavo streljal v prazna vrata.

Trener gostiteljev Giagnoni je po tekmi govoril o sreči, vendar ni mogel trditi, da je zmaga Milančanov nezaslužena. Na začetku so se jim sicer telesno bolje pripravljene igralci Cremoneseja močno upirali, toda bolj kot se je približeval konec tekme, večji je bil pritisk Interja, ki si je ustvaril tudi nekaj dobrih priložnosti za zadetek. Posebno dobro so Milančani igrali v obrambi, ki je bila

šibka točka moštva pod vodstvom prejšnjega trenerja Orrica.

Novi trener Suarez je tako na dveh gostovanjih dosegel tri točke in povrnil svojemu moštvu nekaj samozavesti in prepotrebne spokojnosti.

LESTVICA

Milan	18	13	5	0	36:9	31
Juventus	18	11	4	3	21:10	26
Napoli	18	8	8	2	30:22	24
Torino	18	6	9	3	17:9	21
Parma	18	6	9	3	18:15	21
Inter	18	6	9	3	18:17	21
Lazio	18	6	8	4	26:20	20
Atalanta	18	6	8	4	16:13	20
Sampdoria	18	7	5	6	21:16	19
Roma	18	6	7	5	19:18	19
Foggia	18	6	6	6	27:27	18
Fiorentina	18	6	5	7	21:17	17
Genoa	18	5	7	6	22:23	17
Verona	18	5	3	10	11:24	13
Cagliari	18	3	6	9	13:23	12
Cremonese	18	3	4	11	11:24	10
Bari	18	2	5	11	11:24	9
Ascoli	18	1	4	13	9:36	6

V Atenah 50 gledalcev

ATENE — V prijateljski tekmi je italijanska nogometna reprezentanca mladih do 21. leta v Atenah z 1:0 premagala vrstnike Grčije. Zadetek je v 24. minuti drugega polčasa dosegel Buso.

Italija je igrala s sledečo postavo: Antonioli (Peruzzi od 46'), Matrecano, A. Orlando (Rossini od 81'), Sordo (Giampaolo od 75'), Luzardi (Villa od 75'), Verga (Malusci od 58'), Melli (Bertarelli od 65'), Albertini, Buso, Corini, Monza (Breda od 58').

Srečanje si je ogledalo le 50 gledalcev.

Sinoči v Trstu v četrtfinalni tekmi za Koračev pokal

Sabonis »začarak« Zadrčane

ZADAR - FORUM VALLADOLID 80:95 (35:43)

ZADAR: Pahljč 7 (2:3 met za dva, 1:3 met za tri, - prosti meti), Gregov, Popović 16 (1:4, 2:7, 8:8), Šarlija 26 (9:12, 1:1, 5:6), Blazević 3 (1:4 za tri), Petranović 4 (1:4, 0:1, 2:2), Komazec 25 (9:14, 0:2, 7:7), Kelečević, Ridl in Čurguz niso igrali.

FORUM: Reyes 13 (4:5, 1:2, 2:2), Garcia 7 (1:2, 1:4), Odriozola 3 (1:1 za tri), Ramiro 5 (1:1 za tri, 2:2), Bento 2 (0:1, 0:1, 2:2), Sabonis 27 (6:7, 1:2, 12:14), Bustos 17 (8:9, -, 1:2), Schlegel 23 (7:16, 2:3, 3:3); Martinez in Enciso nista igrala.

PON: Bustos (37), Komazec in Petranović (40). SON: Zadar 25, Forum 24. Sodnika: Davidov (Rusija), Leekwater (Nizozemska).

V prvi tekmi četrtfinala Koračeva finala sta se v Trstu srečala Zadar in Forum iz Valladolida. Končni izid sploh ne odraža poteka tekme in razmerja moči, saj je bil izid v 36 min. povsem izenačen (72:73), zatem pa so Španci izkoristili vasko napako Hrvatov in neprestano višali prednost.

Glede posameznikov je bil v vrstah Zadra daleč najboljši Šarlija, pod pričakovanjem je zaigral as Komazec, najslabši na igrišču pa je bil prav gotovo Popović, ki je metal na koš vsako žogo, tudi iz nemogočih oz. skrajno neugodnih položajev.

Največji protagonist tekme je bil prav gotovo Sabonis, ki je vzbujal strah pod košema, imel pa je

14 skokov, 3 blokade, kar devetkrat so ga zaustavili s prekrškom, igral pa ni niti 30 minut. V zadnjih minutah je bil najboljši Amerikan Schlegel.

Proti koncu tekme je prišlo na tribunah do manjših neredov med samimi hrvaškimi navijači. Posegla je policija, en policist pa je bil lažje ranjen. (Vanja)

CLEAR - TAUGRES 86:73 (43:43)
CLAER: Buratti 3, Tonut 15, Bosa 18, Rossini 6, Gianolla, Colwell 18, Gilardi 2, Mannion 13.

TAUGRES: Rivas 10, Laso 8, Arlaukas 22, Juane 5, Sala 4, Garcia 13, Abad 11.

PM: Clear 18:23, Taugres 7:10; PON: Abad (38); TRI TOČKE: Clear 4:15 (Tonut 2:3, Bosa 0:2, Gianolla 1:5, Mannion 1:5); Taugres 4:9 (Laso 1:4, Garcia 3:5).

CHOLET - SCAVOLINI 74:78

Evropski pokal Smelt še upa

MADRID - Po sinočnjem porazu Ortheza v Madridu proti Realu je ljubljanski Smelt Olimpija ohranil možnosti za uvrstitev v polfinale košarkarskega evropskega pokala. Kot znano, so Ljubljančani v torek zmagali v Grčiji proti Panionisu.

IZIDI SKUPINE B: Panionis (Gr.) - Smelt Olimpija Ljubljana (Slo.) 80:85; Real Madrid (Šp.) - Orthez (Fr.) 95:90; Benfica (Port.) - Hapoel Galil Elyon (Izr.) 95:78.

LESTVICA: Real Madrid 14, Orthez in Smelt Olimpija 10, Benfica 6, Panionis in Hapoel 4.

Danes v 10. kolu evropskega košarkarskega prvenstva

Osrednja tekma tokrat v Bologni

MILAN — V tretjem povratnem kolu evropskega košarkarskega prvenstva bo osrednja tekma A skupine v Bologni, kjer bo Knorr gostil vse boljši Barcelona. Odkar je Flores na trenerski klopi zamenjal Maljkovića igrajo Španci vse bolje. V domačem prvenstvu so zmagali osem tekem v zadnjih devetih kolih, v Evropi pa niso več izgubili niti tekme in s 16 točkami krepko vodijo na lestvici skupine. V njihovih vrstah bo danes manjkal znani San Epifanio, igrala pa bosta tujca Savić in Ben Coleman, ki je pred leti igral tudi pri Stefanelu. Drugi polčas tekme bo ob 23.30 po Raidue.

DANAŠNJI SPORED

Skupina A: Olympique Antibes - Makabi Tel Aviv, Slobodna Dalmacija Split - Kalev Talin, Phonola Caserta - Cibona Zagreb, Knorr Bologna - Barcelona.

Skupina B: Aris Solun - Joventut Badalona, Philips Milan - Partizan Beograd, Estudiantes Madrid - Commodore Den Helder, Bayer Leverkusen - Maes Pils Malines.

V prvi preizkušnji za svetovno prvenstvo v rallyju v Monte Carlu

Zmagoslavje hiše Martini racing

MONTE CARLO — Za barve novega teama Martini racing se je svetovno rallyjsko prvenstvo začelo s popolnim zmagoslavjem. Na 60. izvedbi rallyja v Monte Carlu so se namreč na prvih petih mestih uvrstila kar tri vozila znamke lancia, zmagal pa je Francoz Didier Auriol. Svetovni prvak Juha Kankkunen se je uvrstil na 3. mesto, novinec v ekipi Philippe Bugalski pa je bil 5. Edina, ki sta kljubovala italijanski ekipi, sta bila Španec Carlos Sainz (toyota) in Francoz Francois Delecour (ford).

Auriol se je že po prvi etapi povzpел na prvo mesto vrstnega reda, v nedeljo ga je začasno prepustil Špancu Sainzu, v ponedeljek je zaostanek z 49" zmanjšal na 3", včeraj ponoči pa se je spet prebil na vrh. Zaradi gozdnega požara je v zadnji etapi odpadla znamenita preizkušnja na griču Turini. Za Auriola je to sedma zmaga v tekmah za svetovno prvenstvo, tu v Monte Carlu pa je zmagal že leta 1990.

Prva dirka letošnjega prvenstva je pokazala, da so vozila lancia delta integrale že zelo kompetitivna. Toyota, ki se je predstavila z izboljšano inačico svoje celice, ni zadovoljila, še slabše pa se je odrezal ford.

Poleg Auriola se je izkazal tudi Juha Kankkunen, ki je bil na snegu naravnost nepremagljiv. Biasion, ki je lancia zamenjal s ford, je imel s svojo sierro kopico težav, saj je kar šestkrat pokvaril servovolan. Kljub težavam Toyote pa je že zdaj jasno, da bo Španec Sainz tudi letos med protagonisti prvenstva.

VRSTNI RED: 1. Auriol (lancia) 54'20"; 2. Sainz (toyota) 2'05"; 3. Kankkunen (lancia) 2'57"; 4. Delecour (ford) 4'42"; 5. Bugalski (lancia) 10'12"; 6. Salonen (mitsubishi VR4) 11'01"; 7. Chatriot (nissam sunny) 16'27"; 8. Biasion (ford) 16'58"; 9. Makinen (nissam sunny) 18'38"; 10. Spiliotis (ford sierra) 48'21".

Na sliki AP: zmagovalca proslavljata

Za dvoboj Davisovega pokala proti Španiji

Panatta izbral Carattija

BOCEN — Na tekmi teniškega Davisovega pokala proti Španiji (od jutri do nedelje) bosta Italijo v posamičnih dvobojih zastopala Omar Camporese in Cristiano Caratti. Selektor Panatta se je tako dokončno pobotal z nekdanjim večnim sovražnikom Carattijem. Španci so favoriti, kajti po jakosti je E. Sanchez 9., Bruguera pa 12. igralec na svetu. Igralo se bo na sintetični površini »supreme« in na pokritem, kar daje Italijanoma nekaj več možnosti. Žreb vrstnega reda dvobojev bo danes.

Vialliju dve koli

MILAN — Besedni dvoboj s trenerjem Cagliarija Mazzonejem je stal reprezentanta Viallija dve koli diskvalifikacije, a trener je bil suspendiran do 3. februarja, plačati pa bo moral tudi poldrugi milijon lir globe.

Dve koli diskvalifikacije je športni sodnik prisolil tudi Terraceneju od Barija, eno kolo pa Manciniju (Foggia), Cavaliereju (Ascoli), Consagri (Foggia) in Napoliu (Cagliari).

Samčeva in Fabjan koprski športnika leta

KOPER — Sicer že tradicionalno, toda tokrat prvič v svobodni

državi Sloveniji, proglašitev najuspešnejših športnikov in športnic ter prizadevnih športnih delavcev koprsk občine je včeraj popoldne v mali gledališki dvorani pripravila Športna zveza, v imenu katere je nagradence pozdravila predsednica Mojca Brank, ki je nagrade tudi podelila. Naslova najuspešnejših športnikov v letu 1991 sta po priznanju posebne komisije osvojila Nives Samec, kegljavka Adrie iz Ankarana ter Borut Fabjan, plavalec Kopra, medtem, ko dve loriki - nagradi za prvo mesto med športnimi kolektivi in ekipami odslej krasita vitrino OK Cimos Koper, ki je zaslužno proglašen za najuspešnejši športni klub preteklega leta. Ob tej svečani priložnosti so podelili tudi Bloudkove plakete, najvišja občinska telesnokulturna priznanja - podelil jih je koprski župan Aurelio Juri. Zlati plaketi za več kot tridesetletno delo na področju športa in rekreacije sta prejela Jovo Vidaković in Milan Krševan. Prijetno prireditev, ki so jo sklenili z družabnim srečanjem, je s kratkim kulturnim programom obogatil pevski oktet iz Škofij. (Kreft)

Nasprotnik premočen, sodnik brez peresa, zato pa...

Koliko golov je padlo?

SOVODNJE - PRO GORIZIA 0:12 (0:4)

SOVODNJE: E. Petejan, Ozbot, Pahor, Ferletič, Rosu, Devetak, Prinčič, Pisk, Figelj, Bertogne, Tomsič.

Zaradi odsotnosti nekaterih so v ekipi Sovodenj igrali samo v enajstih. Proti najboljši ekipi v ligi je bila igra brez pravega smisla. Celo končni rezultat je sporen, saj ni točno znano ali je padlo dvanajst ali trinajst golov. Niti sodnik ni vedel za rezultat, saj je med tekmo izgubil pero, tako da zadetkov ni mogel beležiti, bilo pa jih je toliko, da se vseh ni mogel zapomniti!

Tudi po tej nesrečni tekmi se Sovodenjci še naprej čvrsto držijo zadnjega mesta brez osvojenke točke. (A.G.)

NARAŠČAJNIKI

JUVENTINA - PIERISI 1:3 (1:0)
STRELEC: Gallo.

JUVENTINA: Pavio, Scimone, Todde, Florenin, Zanier, Trampuš, Gallo,

P. in D. Gergolet, Ferfolja, Ripa (Ambrosi, Černigoi).

Po pomembni zmagi v prejšnjem kolu, so morali tokrat mladi juventinci položiti orožje pred dokaj homogeno ekipo iz Pierisa. Na izredno težkem in blatnem igrišču v Ul. Baiamonti, je bil za domačine začetek tekme še kar obetajoč, saj so si s hitrimi protinapadi ustvarili več zrelih priložnosti. Eno od teh so izkoristili in zaključili polčas v svojo korist.

V drugem polčasu pa je štandrežko moštvo zelo popustilo, kar so gostje seveda izkoristili in s tremi zadetki kronali svojo terensko premoč.

V naslednjem, to je 3. kolu povratnega dela, bo Juventina ponovno igrala doma in sicer proti Pro Romansu. Tekma bo v Gorici, na stadionu v Ul. Baiamonti v nedeljo, 2.2.92, s pričetkom ob 10.30. (Vili Prinčič)

Nagrajena tudi slovenska predstavnika Arianna Bogatec in Samo Kokorovec

Na Tržaški občini so včeraj nagradili tekmovalce, ki so v prejšnji sezoni posegli po odličjih na svetovnih, evropskih in državnih športnih prireditvah. Med le-timi sta prejela priznanje tudi naša predstavnika, Sirenina jadralka Arianna Bogatec, ki jo je nagradil deželni odbornik za šport Cisilino (slika levo), in Poletov kotalkar Samo Kokorovec, ki mu je izročil priznanje tržaški župan Ricchetti (desno). Naj omenimo, da je bil med nagradenci tudi slovenski košarkar Stefanel in mladinski evropski prvak Gregor Fučka. (Foto Magajna)

Po odstopu Massima Iesuja Borovke imajo novega trenerja

Massimo Iesu ni več trener odbojkaric Bora Tombolini Drinks. Že po sobotnem vnovičnem porazu v tekmi proti neposrednemu tekmecu za obstanek je napovedal svoj odstop, ta sklep pa je v naslednjih dneh tudi formaliziral.

Glede na težak položaj, ki je v ekipi nastal po zadnjih porazih na domačih tleh in ker je potrebno čimprej najti ustrezne rešitve in motivacije s ciljem, da se doseže še vedno možen obstanek v ligi, sem sklenil, da odstopim, piše med drugim trener v skupnem tiskovnem sporočilu z društvom.

Odbojgarsko društvo Bor, piše še v sporočilu, je sklep o odstopu sprejelo z obžalovanjem, hkrati pa se je z dosedanjim trenerjem že dogovorilo o nadaljnjih oblikah njegovega sodelovanja v okviru društva.

Nov trener Borove šesterke je 27-letni Christian Soré, ki je v okviru društva doslej opravljal vlogo strokovnega svetovalca za mladinski sektor. Soré je bil lani pomočnik trenerja ženskega A-2 ligaša Unibit iz Rima.

Ob imenovanju novega trenerja društvo potrjuje zaupanje v igralke in upa, da bodo lahko spremembne pripomogle k uresničitvi cilja obstanka v ligi.

V ponedeljek na Opčinah na 24. rednem občnem zboru Športnega društva Polet Bogato delovanje, toda tudi mnogo problemov

V ponedeljek je bil v Prosvetnem domu na Opčinah 24. občni zbor ŠD Polet, enega naših pomembnejših športnih kolektivov, ki je še posebno uspešen s kotalkanjem, saj je s to športno zvrstjo poneslo ime openskega društva ne samo širom po Italiji, temveč po Evropi in celo po svetu.

Pred številnimi prisotnimi je najprej podal svojo poročilo predsednik društva Marino Kokorovec.

Predsednik je v uvodu svojega pogoja čestital našim rojakom na drugi strani meje ob priznanju Slovenije kot suverene države in omenil, da je to zelo pomembno tudi za našo narodno skupnost, ki pa ne sme nasesti predvolilnim provokacijam in špekulacijam. Glede samega športnega delovanja je predsednik nadalje ugotovil, da prevečkrat le-to ni ustrezno »odmevalo« v našem prostoru, čeprav je na dlani, da je Samo Kokorovec dosegel vrsto izjemnih uspehov, tako da sta ga celo sprejeli italijanski predsednik Cossiga, predsednik CONI Gattai in slovenski predsednik Kučan.

Dotaknil se je stikov z ostalimi športnimi ustanovami, društvi, vaškimi komponentami. Omenil je še vprašanje informiranja, ki je, po njegovem mnenju, dokaj pomanjkljivo, ter dva zelo važna problema, in sicer športnih objektov ter dborniškega kadra. Na koncu svojega pogoja se je zahvalil za pomoč opsenki Hranilnici, Jadranju, Pizzerii Rinu, Furlaniju, draguljarni Malaln in Resim ter vsem, ki so na katerikoli način pomagali društvu.

Iz tajniškega poročila Jasne Vavpetič je bilo razvidno, da je bila Poletova dejavnost pestra, razvejana in bogata. Spet je po uspešnosti in odmevnosti prednjacija kotalkarska sekcija, ki šte-

je več kot 60 članov. Ponos ne samo openskega društva, temveč vsega zamejskega športa seveda ostaja Samo Kokorovec, ki je na SP v Avstraliji osvojil drugo mesto in spet potrdil uspešnost Poletove kotalkarske šole. Poletove kotalkarice in kotalkarji pa so osvojili še vrsto drugih zelo pomembnih uspehov na državnih, državnih in tudi mednarodnih tekmovanjih s Tajno Romano, Cristiano Merlo, Majo Berzi, Chantal Tretjak, Maruško in Vesno Hrovatin, Karin Crissani, Francescom Micalessijem in drugimi.

Pri balinarski sekciji se je končno prenehal članski osip. Balinarji pa so nastopili na raznih pokrajinskih in državnih prvenstvih.

S prihodom Andreja Vremca je košarkarska sekcija dobila dodatni za-

gon, kar je predvsem opaziti pri stalnem prilivu novih otrok. Naj omenimo tudi, da se je Poletovemu članskemu moštvu za las izmuznilo napredovanje v višjo, promocijsko ligo in da so minikošarkarji nastopili kar na petih prvenstvih.

Poročilo o delovanju šahovske sekcije je podal Božo Filipovič, ki je med drugim predlagal, da bi organizirali začetniški tečaj za najmlajše, a tudi odrasli ne bi smeli biti izvezeti.

Po poročilih so prinesli pozdrave Niko Pertot, v imenu ŠD Sokol, Kostanca Filipovič, v imenu SKD Tabor, Zvonko Malalan, v imenu krajevnih Zveze borcev, Edi Kraus, v imenu SZ Jadran, pozdravno pismo pa je v imenu cerkvenega pevskega zbora Sv. Jernej poslala Berta Vremec.

Sledila je razprava, v katero je najprej posegel Sergij Tavčar, ki je obravnaval nekatere probleme košarke na Opčinah, pri čemer je še zlasti poudaril nujnost zadržanja igralcev pri matičnem društvu. Andrej Vremec je v tej zvezi dodal, da mora biti košarka za najmlajše predvsem igra in zabava, saj imajo drugih obveznosti več kot dovolj. Le tako in z ustvarjanjem prijateljstva in družabnosti bomo lahko dosegli kontinuiteto tudi v poznejših letih. Izražena je bila tudi potreba po večjem sodelovanju odraslih, predvsem v odboru košarkarske sekcije.

Kostanca Filipovič je kot šolnik predlagala, da bi Polet ob začetku vsakega šolskega leta predstavil svoj program delovanja, npr. na »propagandnem dnevu Poleta«, ki bi zajel otroke osnovne šole in dijake nižje srednje šole. Andrej Granier je izrazil pričakovanje, da bi postalo dvorišče Prosvetnega doma na Opčinah namensko zbirališče naše mladine, medtem ko je Egon Kraus obravnaval vprašanje sponzorizacij in nujnost sodelovanja z ZŠŠDI.

Po poročilu nadzornega odbora, ki ga je podal predsednik Felice Ostrovska, je občni zbor izvolil člane novega upravnega in nadzornega odbora.

ČLANI NOVEGA ODBORA SO: Marino Kokorovec, Jasna Vavpetič, Andrej Križnič, Marta Corbo, Egon Kraus, Karla Micalessi, Branko Lakovič, Andrej Vremec in Andrej Granier, v nadzorni odbor pa so bili izvoljeni Felice Ostrovska, Robert Gantar in Adriano Gregori.

Na prvi seji novoizvoljenih odborov bodo izvolili oba predsednika in si porazdelili funkcije.

Borov trener F. Sancin po prvem delu promocijske lige na Tržaškem »Ekipa je izpolnila načrt«

Ob koncu prvega dela košarkarskega promocijskega prvenstva na Tržaškem, ki v zadnjih dveh sezonah poteka v znamenju naših dveh najbolj množičnih društev Kontovela in Bora, smo se obrnili do trenerja Fabia Sancina, ki je s svojo ekipo Bora sam na vrhu lestvice in na pravi poti za napredovanje v D ligo.

Kako bi ocenil dosedanje prvenstvo Bora Radenska?

»Z dosedanjim razpletom sem seveda zadovoljen, moram pa priznati, da smo imeli v tem prvem delu zelo ugoden razpored tekem. Razen tekme s Stello Azurro smo se z ostalimi boljšimi ekipami srečali na našem igrišču, kar ni majhna prednost. Po predvidevanju smo tudi iz-

gubili vsaj eno tekmo, čeprav si nisem predstavljal, da nas bo premagal prav Sokol. Kakovost prvenstva je prav gotovo nižja kot v lanskem sezoni, saj ni nobena ekipa nazadovala iz D lige, iz višjih kategorij pa je prišel le Agostini k Stelli Azzurri. Mi smo se zelo ojačili s prihodom Poretija, ki je v teh kategorijah odločen. Kljub dejstvu, da je igral le nekaj tekem, pa je bil zelo pomemben tudi doprinos Pecchija. Mislim, da si za sedaj zaslužimo oceno 7/8.«

Kaj pa ostala slovenska društva?

»Sokol je prav gotovo presegel napovedi, ob prihodu novega trenerja Walterja Vatovca pa sem predvideval, da bodo Nabrežinci uspešno nastopali v tem prvenstvu. Sokol razpolaga z izredno postavno skupino igralcev, Starc pa odlično opravlja vlogo play-makerja in nosilca igre. Poškodba Devetaka bo prav gotovo vidno vplivala na nadaljnji potek prvenstva, ob tem pa čaka Nabrežince precej zahtevnih gostovanj. Cicibona je prijetno presenetila z nekaterimi nepredvidljivimi zmagami, obenem pa je tudi zamudila precej priložnosti, ko se je enakovredno borila tudi z bolj uvrščenimi postavami. Marijevo postavbo so mučile poškodbe in odsotnosti nekaterih posameznikov, pričrnan pa sem, da bodo cicibonaši protagonisti v drugem delu prvenstva. Po pričakovanju so bili zelo uspešni zunanji igralci, Semen in Furlan pa sta občasno dokazala, da sta med boljšimi centri v kategoriji. Več sem pričakoval od Brega, ki razpolaga z odlično peterko, pomanjkanje ustreznih menjav pa je velik problem, kadar ne razpolagaš s popolno postavbo. Daljša odsotnost Korošca, zatem

pa notranji problemi ekipe so vidno vplivali tudi na igro in ob tem seveda na rezultate. Tudi za Brežane pa predvidevam ugodnejši razplet v povratnem delu prvenstva.«

Bi naštel tri imena igralcev, ki so igrali nad pričakovanjem?

»Omejil bi se na svojo ekipo: prav gotovo me je v prvi vrsti ugodno presenetil Sebastjan Tul, ki ne dosega mnogo točk, v bitkah pod košema pa je bil večkrat pravi protagonist. Ta igralec se odlikuje v lovljenju odbitih žog, pri skoku in predvsem glede pridobljenih žog, kar je za fanta, ki je doslej tako malo igral prav gotovo izreden uspeh. Zelo uspešno igra tudi Marko Debeljuh, ki zna igrati tako za ekipo kot v vlogi protagonista, v obrambi pa je med najboljšimi v kategoriji. Dodal bi še Maksija Pertota, ki je bil že lani zelo dober, tudi letos pa igra v vlogi protagonista.«

Koga bi vključil v najboljšo peterko slovenskih igralcev, koga pa od ostalih tržaških društev?

Po mojem naj bi bila slovenska peterka naslednja, pri tem pa nisem upošteval borovcev: Borut Pertot play-maker, Damir Starc bek, Bruno Kneipp krilo, pod košem pa Stefan Semen in Peter Furlan. Tržaška peterka: Agostini (St. Azzurra Sinesys), Caretti (CUS), Tommasin (Santos), Borghesi (Barcolana) in Mezzavilla (Fincantieri).«

Kako se bodo naše peterke uvrstile ob koncu sezone?

»Bor Radenska prvi, Cicibona peta, Sokol šesti, Breg deseti.«

V. JOGAN

Starejši pionirji za košarkarski pokal Mars Tudi Jadran ZŠŠDI

V okviru slovenskega prvenstva za starejše pionirje (letnik 1977) za Pokal Mars bo danes v Repnu ob 17.30 selekcija Jadrana ZŠŠDI igrala prvo kolo proti Novi Gorici.

V tej izločilni skupini nastopajo tri ekipe, poleg Nove Gorice in Jadrana ZŠŠDI še Tolmin. V nadaljnje kolo pa se uvrsti prouvvrščeno moštvo.

Našo selekcijo vodi Jadranski trener Jure Krečič, ekipo pa sestavljajo košarkarji Bora, Kontovela, Poleta in Sokola.

Nadaljnji spored naše ekipe pa je naslednji: 13.02. v Repnu: Jadran ZŠŠDI - Tolmin; 18.02. v Novi Gorici: Nova Gorica - Jadran ZŠŠDI; 22.02. v Tolminu: Tolmin - Jadran ZŠŠDI.

DEŽELNI MLADINCI

LIBERTAS - BOR RADENSKA A
97:64 (42:38)

BOR RADENSKA A: Simonič 25 (0:3), Presel, Debeljuh 23 (1:2), Bajc, Barini, Doles, Starce 6, Rudež, Umer 1 (1:4), Schiulaz 9 (3:4); trener: Sancin.

TRI TOČKE: Simonič 3, Debeljuh 2. Borovci so vodili skoraj ves prvi polčas (26:22 in 34:31) in le v končnici je domačinom uspelo povesti. V drugem polčasu pa so naši najprej utrpeli delni izid 21:6, nato pa še 15:1 in tekme je bilo praktično konec že v polivici drugega polčasa. (U. A.)

BOR RADENSKA B - RICREATORI
66:74 (39:41)

BOR RADENSKA B: Galoppin 10 (2:2), Possega 4 (0:1), Grbec 3 (1:2), I. Bajc 9 (1:3), Tomšič 21 (5:6), E. Bajc 4 (2:3), Samec 10 (2:3), Križmančič 4; trener: Martini.

PM: 13:20. PON: Grbec (36), Galoppin (40). SON: 22.

LESTVICA BELE SKUPINE: Foschiatti A 20; SGT 16; Libertas 12; Intermuggia 8; Bor 4; Santos 0.

Jadranski turnir amaterjev

Po prvem delu Sežana v vodstvu

S torkovima tekmama 5. kola se je končal prvi del Jadranskega turnirja amaterjev ali za neregistrirane igralce. Če je bilo pričakovati, da bo prouvvrščena Sežana premagala Repen, pa preseneča visok poraz Cicibora proti Opčinam.

Prvi del je potekal ob premoči Sežancev, ki so imeli enakovredne tekmece le pri Kontovelcih, ki so jih tudi tesno premagali s samo točko razlike.

IZIDA 5. KOLA

OPČINE - CICIBOR 98:47 (37:24)
OPČINE: A. Zavadlal 8, Klraj, Siega 9 (1:2), Panizutti 18 (1:2), D. Zavadlal 6; Taučer 22 (2:3), Gantar 14, Kapič 21 (0:1).

CICIBOR: Furlan 3 (0:2), Oblak 11, Plahuta, Sestan 8 (4:6), Pupulin 9 (1:4), Vecchiet 12 (2:8), Barbiero 4.

SODNIK: Mahnič. TRI TOČKE: Kapič 1; Furlan 1, Oblak 1, Vecchiet 1.

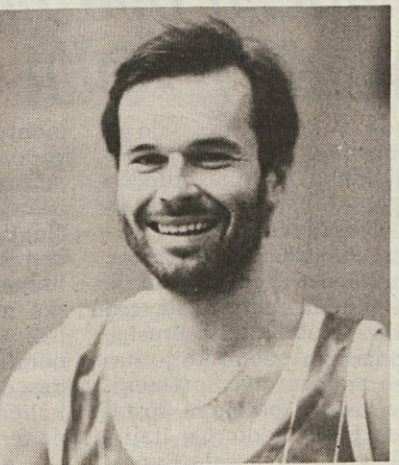
SEŽANA - REPEN 113:71 (41:29)
SEŽANA: Žiberna 23, Meden 28, Tavčar 19 (2:6), Gabrič 16 (2:2), Ferfila 8 (4:4), Mahnič 10 (4:4), Krt 9.

REPEN: Purič 1 (1:2), Rauber 8, Vitez 10, Vodopivec 3 (1:2), D. Škabar, F. Škabar 14, Guštin 35.

SODNIK: Lesica. TRI TOČKE: Meden 4, Žiberna 3, Krt 1, Tavčar 1; Guštin 5, F. Škabar 3.

Domov kapetan Livio Semolič o promocijski ligi na Goriškem »Igrali smo pod pričakovanjem«

Kot smo že poročali, se je prejšnji teden končal prvi del košarkarskega prvenstva na Goriškem. Domovci, ki branijo slovenske barve v tej ligi, se doslej niso odrezali zelo dobro: zmagali so le dvakrat, izgubili pa so kar sedemkrat. O razlogih teh neuspehov smo se pogovorili s kapetanom Doma Liviom Semoličem, ki je tako ocenil negativni obračun ekipe: »V začetku prvenstva smo zapravili nekaj priložnosti (proti ekipama Villesse in Pom), kar nas je zelo potrla. Izgubili smo gotovost, zato je naša igra v napadu zelo ohromela. Sploh se nismo mogli sprostiti in nismo veliko igrali na koš. Po drugi strani smo se v obrambi precej trudili, vendar smo potem na žalost zapravili precej žog. Kljub temu sta izmed vseh sedem porazov bila neizbežna samo dva: v ostalih tekmah smo se borili do zadnjega in popustili tik pred koncem, čeprav je sam rezultat odražal večjo razliko. Nekaj težav smo imeli tudi s postavbo, kar je seveda močno vplivalo na skupno igro. To se je odražalo v tehničnih napakah in izključitvah, ki smo jih včasih narediti prav po neumnem. Ko

namreč vidimo, da nam ne gre od rok, se vsa naša agresivnost obrne na sodnike in to potem drago plačamo.«

O možnih rešitvah te krize in o bodočih perspektivah nam je Semolič pove-

dal naslednje: »Potrebujemo srečanje, na katerem bi se vsi sprostiti, odvijali naš način igre in zmagali z dokajšnjo razliko. Na ta način bi zopet pridobili na samozavesti in se otresli te bojzani. Naša ekipa je precej mlada, če seveda izvajamo tri igralce, ki so že veterani. To pomeni, da imajo mlajši v perspektivi možnost, da pokažejo nekaj več. Vsekakor bo s strani teh posameznikov potrebna večja volja, da izboljšajo svoje znanje košarke. Zelo je pomanjkljiva in zbranstvo ne samo na tekmah, ampak tudi med treningom samim, ki zato ni izpeljan, kot bi bilo treba. Če bomo odpravili tudi to hibo, bomo v drugem delu z malo sreče in veliko požrtvovalnosti dosegli nekaj več točk in zaključili prvenstvo z boljšo uvrstitvijo na skupni lestvici.«

Na splošno o prvem delu prvenstva je Semolič dejal: »Kakovost je vsekakor boljša od prejšnjih let. Po napovedih so na vrhu lestvice ekipe Arte, Pom in Senators in prav gotovo bo ena izmed teh prestopila v D ligo. Ostale ekipe so si precej enakovredne, razen Polisontine, ki je izven konkurence.« (AF)

MINIBASKET

TURNIR EWIVA MB

BOR - LIBERTAS 49:54 (24:29)
BOR: A. Hrovatin 9 (1:2), G. Floridan, Smilovich 8, Sulčić, Krečič 10 (0:2), Žerjal 2, E. Hrovatin, Štokelj 20 (4:4), I. Floridan; trener: Jogan.

PM: 5:8. SON: 8.

V zadnjem kolu tega prvenstva so Borovi minikošarkarji po izenačeni tekmi tesno izgubili z Libertasom. Velja pa omeniti konstanten napredek nekaterih posameznikov, katerim se že pozna, da redno trenirajo in igrajo.

Prihodnji petek bodo borovci odigrali še finale za 9. mesto proti drugi postavi Foschiattija, zatem pa bo v telovadnici Altura nagajevanje vseh ekip.

LESTVICA PO 1. DELU

Sežana	5	5	0	465:378	10
Kontovel	5	4	1	414:379	8
Opčine	5	3	2	377:353	6
Cicibor	5	2	3	299:335	4
Repen	5	1	4	267:340	2
Dolina	5	0	5	204:240	0

NADALJNI SJ SPORED

Danes, 30.1.: Cicibor - Dolina; 4.2.: 19.30: Dolina - Opčine, 21.00: Cicibor - Repen; 11.2.: 19.30: Opčine - Sežana, 21.00: Kontovel - Repen; 13.2.: Kontovel - Sežana. (bl)

obvestila

ŠD BREG - SMUČARSKI ODSEK obvešča, da zaradi tehničnih razlogov v nedeljo, 2. februarja odpade izlet.

SK DEVIN organizira v nedeljo, 2. februarja, smučarski izlet na Kanzel. Odhod avtobusa iz Bazovice bo ob 5.50, z Opčin ob 6.05, iz Križa ob 6.15, iz Nabrežine ob 6.25, iz Sestljana ob 6.35. Za vpisovanje in informacije tel. na št. 200236 - Bruno Škerk in na št. 327196 - Jordan Purič.

ŠD SOKOL - NABREŽINA sklicuje v petek, 7. februarja, ob 19.30 v prvem in ob 20. uri v drugem sklicanju REDNI OBČNI ZBOR, ki bo v društvenih prostorih v Nabrežini.

Naročnina: za Italijo mesečna 23.000 Lir - Prednaročnina do 29. 2. 1992 200.000 Lir. Poštni tekoči račun Založništva tržaškega tiska, Trst 13512348; za Slovenijo: mesečna 450 SLT (dnevna 22 SLT). Letna prednaročnina 5.000 SLT za tiste, ki jo poravnajo do 29.2.1992. Žiro računa 50101 - 601 - 85845, ADIT Sežana - Partizanska 75 a. telefon 067/73360; Fax 067/72441.

Oglas: 1 trgovski modul (šir. 1 stolpec viš. 23 mm) 80.000 lir; finančni in legalni 120.000 lir; ob praznikih povišek 20%; mali oglasi 850 lir beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu, lva 19%. Naročila sprejemajo: iz dežele Furlanije-Juljske krajine agencija PUBLIST Srl, Trst, ul. Montecchi 6 - Tel. 7796-611 - Fax 768697; iz drugih dežel v Italiji podružnice SPI: iz Slovenije in Hrvaške STUDIO VISTA d.o.o., Ljubljana, Tel. 261067

primorski dnevnik

četrtek, 30. januarja 1992

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460894 - Fax 040/772418
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax 0481/532958
CEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Glavni urednik Dušan Udovič
Odgovorni urednik Vojimir Tavčar

Izdaja ZTT
Tiska EDIGRAF

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Vlada naj bi si baje pridržala pravico, da prepreči preiskavo Vohunska mreža nekdanje SZ le pretveza za vprašljiv ukrep?

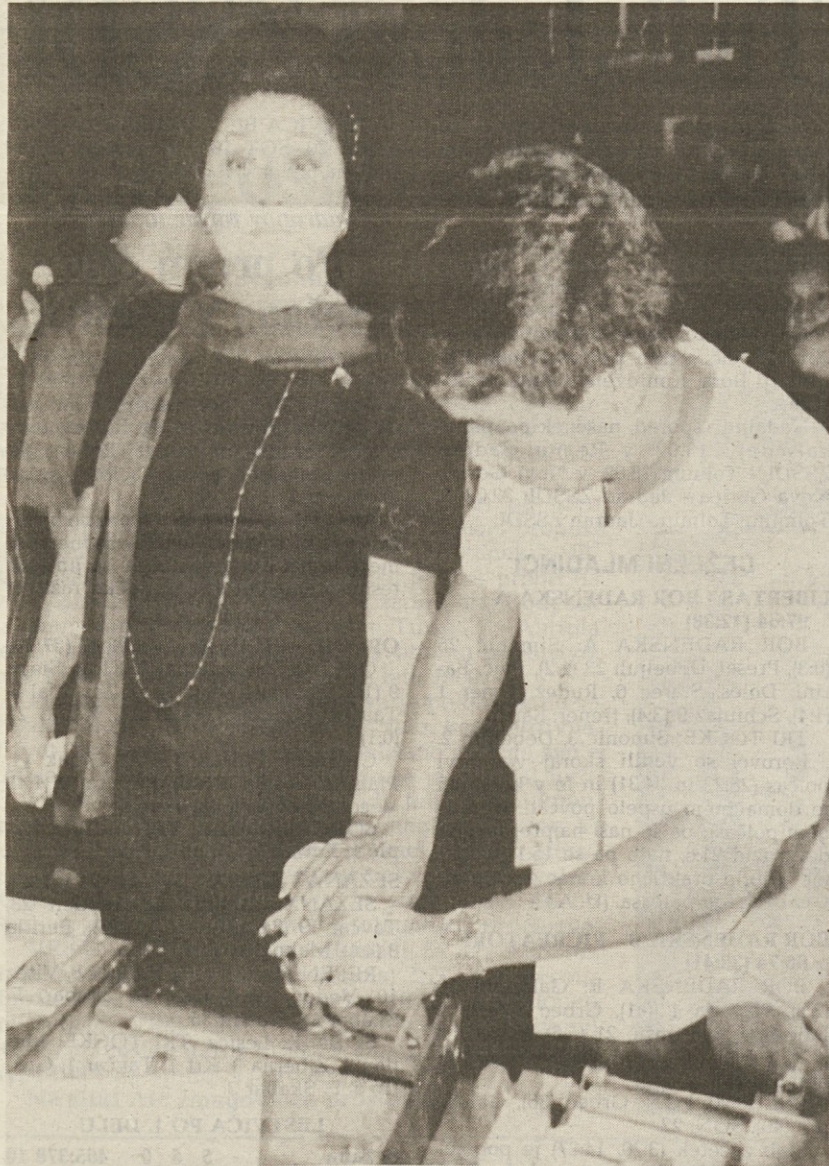
RIM — Tudi obrambni minister Rognoni se je včeraj podal na Kvirinal, kjer se je sestel s predsednikom republike Cossigo. Srečanje je v zvezi z vladnim sklepom, da javnost seznani s sovjetsko vohunsko mrežo v Italiji, kar so sklenili v dogovoru s predsednikom republike.

Ob tej kratki agencijski vesti je povsem razumljivo vprašanje, kaj nam bodo sedaj skuhal v tem predvolilnem obdobju, ko se stranke poslužujejo tudi najbolj pikantnih začimb. Vlada je namreč sporočila, da so ameriške in italijanske protiočveščevalne službe odkrile mrežo 20 oseb, ki se je ukvarjala predvsem z industrijskim vohunjenjem v korist nekdanje Sovjetske zveze. Ob tem pa vlada proučuje možnost, da bi si zaradi morebitnih »vplivov na mednarodno odnose« pridržala pravico, da zamrzne ali celo prepreči sodno preiskavo v primerih vohunstva. Tako pojasnilo je takoj razburkalo nemirne italijanske politične vode, saj je lahko vsakomur jasno, da bi se v italijanski sistem pritihotapila fašistična norma, ki predsedniku vlade dovoljuje pogojevanje sodnega postopka

z avtorizacijo v primeru, da gre za »državne interese«. Takoj so vsi pomislili na primera Gladio in Ustica, ker se vlada brčkone ne bi zganila za navadnih 20 industrijskih vohunov, razen v primeru, da med njimi ne bi bile tudi take osebnosti, ki jih je treba »zaščititi«. Andreotti je že zagotovil, da niso sprejeli nobenega ukrepa, podobno je odgovorilo tudi pravosodno ministrstvo, ki pa navaja, da so o tem razpravljali in da proučujejo možnost reforme.

Bojazen, da bo vlada poskrbela za nedemokratski ukrep, je torej upravičena. Navajanje, da je to v zvezi s preiskavo o 20 vohunih, lahko zadovolji le naivneže. Vse naj bi se začelo 3. februarja 1991, ko je skupaj s svojo ženo Valentino iz Genove izginil sovjetski podkonzul Sergej Ilarionov, eden od ključnih agentov KGB za Italijo. Vse svoje znanje in informacije je nato posredoval ameriški tajni službi CIA, ta pa je v sodelovanju z italijanskim Sismijem odkrila celotno mrežo. Danes po smrti SZ in rojevanju nove SND ne more imeti ta preiskava take politične teže, da bi morala vlada tako nedemokratsko ukrepati.

V Manili zaprli in nato izpustili bivšo first lady Imeldo Marcos

MANILA — Filipinske oblasti so včeraj aretirale in takoj nato proti plačilu kavcije v višini 1.100 dolarjev tudi izpustile Imeldo Marcos, vdovo bivšega filipinskega diktatorja Ferdinanda Marcosa. Bivša first lady je v solzah in med krikli: »Zasledujejo me! Preganjajo me! Nedoželna sem,« devet policistov odvedlo iz luksuznega hotela v Manili v vojašnico San Juan, kjer so ji tudi odvzeli prstne odtise (na sliki AP).

Imeldo Marcos so aretirali pod obtožbo nezakonite posesti denarja v tujini, zaporni nalog pa so izdali že 14. januarja. Pred zaporom so Imeldo pozdravili njeni najbolj zvesti pristaši, po mnenju filipinskih oblasti pa je Imelda Marcos nalašč prisilila oblasti, da so jo aretirale, da bi si kot »žrtev brez zaščite« pred oblastmi Cory Aquino tako povečala popularnost v volilni kampanji za predsedniške volitve, ki bodo maja letos.

Da naj bi šlo za spretno izpeljano akcijo, v krogih oblasti navajajo še en dokaz. Tisk v prestolnici naj bi namreč že predvčerajšnjim zagovorniki vdove bivšega filipinskega diktatorja obvestili, »da se lahko vsak trenutek zgodi kaj presenetljivega.« Tako včeraj pred hotelom Plaza v Manili ni bilo malo novinarjev, ki so neposredno spremljali slikovito aretacijo Imelde Marcos, nato pa so s kombijem sledili avtomobilu, s katerim so Imeldo odpeljali v zapor.

Marcosova se je pred tem enkrat že zagovarjala zaradi obtožbe, da naj bi si nezakonito prilastila državne dobrine in kapital v vrednosti 5 do 6 milijard dolarjev.

Na praškem zasedanju KVSE bo govor o pristopu novih članic

Konec meseca bo v Pragi zasedanje zunanjih ministrov držav, članic Konference o evropski varnosti in sodelovanju, ki jih je že 38. Češkoslovaška federacija namreč zdaj predstavlja, katere mandat je potekel konec lanskega leta. Češkoslovaški zunanji minister je zdajšnje zasedanje označil »kot priložnost za nadvse pomembne odločitve«.

Še zmeraj je namreč žgoče vprašanje, kako doseči, da bi ta institucija, ki je prva in najbolj kvalificirana evropska ustanova, svojo dejavnost razvijala »še hitreje in še bolj stvarno«, kakor je decembra lani dejal tudi nemški zunanji minister Genscher; v tem duhu nameravajo zdaj razpravljati o »razvoju ustanov in strukture KVSE«, to je pa na temelju dokumenta, ki so ga te dni dokončno redigirali. Sestavni del razprave bo prav tako problem razširitve pristojnosti sveta zunanjih ministrov, obenem pa tudi takojmenovane Skupine visokih uradnikov, ki ima že zdaj nalogo pripravljati listine »za obravnavo, pa tudi za izvajanje sprejetih sklepov«.

Seveda je tudi v Evropi zdaj najbolj pereče vprašanje konfliktov, pri čemer je primer bivše Jugoslavije najbolj izrazit, pa tudi najbolj nevaren. Tema o tem, kako preprečevati konflikte bo zato, na tem zasedanju, v bistvu najbolj zahtevna. Ministri so že predhodno sporočili, da soglašajo z obravnavo tega problema, prozorno pa so dali vedeti (med njimi tudi kanadski zunanji minister: vemo, da so Združene države in Kanada prav tako članice te konference), da so pripravljeni tudi na hitro ukrepanje.

Problematika nekdanje Jugoslavije in kajpak vojne, ki je zdaj na Hrvaškem (čeprav je tam trenutno premirje), je tako nujna, da bi vsakršno zavlačevanje lahko izzvenelo kot podpora zaostrovanju; to pa seveda ne ustreza ne Balkanu, ne Evropi in prav tako ne svetu. »Ukrepe za preprečevanje konfliktov« bodo obravnavali, kakor poročajo, tudi s stališča »bolj neposredne pritegnitve« takojmenovanega Centra za preprečevanje konfliktov, ki že obstaja na Dunaju, je pa dosega deloval neodvisno od drugih ustanov KVSE. Zunanji ministri bodo nemara predlagali, da bi pristojnost nad njim prevzela neposredno Skupina visokih uradnikov, posredno pa sam Svet zunanjih ministrov.

Torej, tudi v tem primeru naj bi šlo za večjo »operacionalizacijo«. Razen teh vprašanj pa so zdaj na vrsti še druga, prav tako pomembna. Med njimi iz-

stopa na primer problem včlanjevanja novih držav; v Pragi bodo zagotovo prisluhnili predlogu, da bi v KVSE sprejeli države, ki so nastale namesto nekdanje Sovjetske zveze, toda nekateri, kot kaže, nameravajo predlagati tudi članstvo novo nastalih srednje-azijskih držav. Tu pa se utegne zaplesti; predstavniki ZDA so bržčas že sporočili svoje nesoglasje, ki pa izhaja iz tega, da KVSE ne bi smela izgubiti svoje evropske identitete; predlagatelji včlanitve sicer opozarjajo da bi srednje-azijske države, če ne bodo brž vključene v kako mednarodno skupnost, lahko postale hitro plen muslimanskega fundamentalizma.

V Pragi bodo prejkoslej pretresali tudi delo Varšavskega urada »za svobodne volitve«, ki da je nekoliko zastarelo, saj so zlasti razmere na Vzhodu že zdavnaj preokalele takorekoč raven »svobodnih volitev«; zunanji ministri, kakor se sliši, bodo najbrže privolili v predlog, da bi se ta urad preimenoval v »Urad za demokratične ustanove in človekove pravice«, kar bi bolj ustrezalo zdajšnji stopnji razvoja. Toda tudi pri tem niso izključeni zapleti. Utegne ga ustvariti, denimo, srbski predstavnik, ki si bo spet prizadeval nastopiti kot predstavnik takorekoč Jugoslavije. Srbiji kajpak izraz »človekove pravice«, ki je kar se da obvezujoč, ne more biti najbolj pogodu.

Bržčas pa bodo na tapeti tudi nekateri drugi problemi, ali pa že kar predlogi. Tako je na primer znano, da bi Nemčija rada predlagala, da bi takorekoč posodobili tudi problematiko »konsenza«, se pravi temeljne merila, ki velja za delo te Konference. Zavoljo nujnosti številnih primerov (med njimi spet zlasti nekdanje Jugoslavije) bi namreč ustrezalo, če bi včasih (seveda če bi šlo za izredne pojave) sprejemali eklepse »tudi brez soglasja prizade države«. Skratka, dogovorili naj bi se za »hitrejše odzivanje«, kakor pravi Genscher.

Evropa namreč ne bi smela v prihodnje več podpirati držav, ki očitno tepta osnovne človekove norme. Seveda pa je pri tem spet vprašanje, kakšna bo reakcija tistih držav, v katerih je ignoriranje civilizacijskih meril na dani.

Zasedanje v Pragi bo ključnega pomena tudi zategadelj, ker bodo gradivo in sklepi, ki jih bodo sprejeli, pomemben korak v takojmenovanem »nadaljevalno srečanje« KVSE, ki bo konec marca v Helsinkih ter v zasedanje »na vrhu«, ki ga pa bodo imeli konec junija.

MIRO KOCJAN

Honecker še vedno v čilski ambasadi

BERLIN — V Berlinu in Bonnu spet vztrajno krožijo govorice o tem, da bi ruska vlada utegnila izpustiti nekdanjega vzhodnemškega komunističnega voditelja Ericha Honeckerja, ki naj bi se zatekel v Čile. Kot znano je Honecker z ženo Margot že od 11. decembra lani v poslopju čilske ambasade v Moskvi, ker je čilski veleposlanik Clodomiro Almeyda njegov stari prijatelj. V Nemčiji bi Honeckerja hoteli soditi zaradi smrti več sto ljudi, ki so umrli med poskusom pobega čez zloglasni berlinski zid.

V Nemčiji tudi pravijo, da je Honeckerja v čilskem veleposlaništvu obiskala hči Sonia, ki že leta živi v Čilu.

Vesti o Honeckerjevem odhodu so ruske oblasti demantirale in poudarile, da nimajo najmanjšega namena dovoliti, da bi odšel z ruskega ozemlja, niti v Čile, niti v Severno Korejo, kot je bilo rečeno pred časom. Kakorkoli že, nekdanji vzhodnonemški voditelj, ki ima 79 let, je zdravstveno dokaj slab.

Pet aretacij v Catanzaru

CATANZARO — Karabinjerji iz Catanzara so med kontrolno akcijo na celotnem pokrajinskem področju aretirali pet oseb in zaplenili mitraljez z zbrisano številko, dva revolverja, štiri pištole in nad 200 nabojev. Med aretiranimi je tudi 27-letni Salvatore Castiglione, ki ga iščejo zaradi zapornega naloga, po mnenju karabinjerjev pa je tudi eden od vidnejših predstavnikov krajevne mafije. Drugi znani aretirani mafijec pa je Gandolfo Cascio, ki se je pod tujim imenom skrival v nekem hotelu v Soveratu.

Dramatično opozorilo iz Bruslja Pitna voda v Italiji ni neoporečna

BRUSELJ — Voda, ki jo v Italiji imajo za pitno in ki jo večina Italijanov pije, je povsem neužitna, saj lahko vsebuje odločno večje količine dušikovih spojin, sulfatov in magnezija kot jih predvideva normativ Evropske skupnosti iz leta 1980. To je mnenje, ki ga je izrekla evropska komisija, ki je tudi zahtevala od italijanskih oblasti, naj čim prej odgovorijo na obtožbe iz Bruslja, kjer so zahtevali pojasnila potem ko je italijansko ministrstvo za zdravstvo spremenilo določila ES in z lastnim odlokom postavilo nove norme za pitno vodo. Če Italija ne bo v teku letošnjega marca dala Evropski skupnosti zadovoljiv odgovor, bodo v Bruslju sprožili postopek zaradi kršenja direktiv ES, kar predvideva poseg luksemburškega sodišča.

Po mnenju Evropske skupnosti vsaj pol-drugi milijon Italijanov v Lombardiji, Pie-

montu, Venetu in Emilii Romagni pije vodo, ki ni neoporečna. Spor med Rimom in Brusljem glede pitne vode se vleče že nekaj let in zadeva še zlasti količino herbicidov v vodi, predvsem atrazina. Evropski komisar za okolje Ripa Di Meana je obsodil italijansko stališče, še zlasti ker sta italijanska ministra za okolje in za zdravstvo še leta 1990 potrdila, da bodo rimske oblasti bonificirale pitno vodo ter tako prenehale z dosedanjim prakso, ko so vsajše dovoljeno količino strupenih snovi v vodi, samo da bi po zakonskih normah ostala pitna. Gre sicer za prakso, ki jo direktiva Evropske skupnosti izrecno predvideva, vendar le občasno, v primeru največje nuje in samo za določen čas. Italija se je je že poslužila v letih 1986, leta 1988 pa se je obvezala, da bo to vprašanje uredila pred koncem februarja 1991.